

Morda je res čas za volitve

BOJAN BREZIGAR

Včerajšnji prepir in skrajni pretep v poslanski zbornici je ponovno opozoril na krhkost italijanske politike. Tu ne veljajo več nobena pravila, vsakdo lahko interpretira in tudi spreminja dogovore, kot je to naredil Gianni Letta. Tudi novica o sodnih obvestilih ne vznemirja več nikogar in že nekaj časa zaradi tega nihče ne odstopi več.

Predvčerajšnja reakcija tržišč na stališče nemškega ministra Waigla, ki sicer ni povedal nič novega, je še enkrat opozorila na krhkost italijanskega gospodarstva. Čeprav se v bistvu ni zgodilo prav nič, saj je Waigl, kot rečeno, ponovil samo dejstva, ki so bila vsem znana, je vrednost lire ponovno padla, popseči je morala Banka Italije (brez velikega uspeha) in v dveh dneh so Italijani izgubili vse, kar so - v realni vrednosti lire - pridobili v nekaj tednih.

Dogajajo se še druge stvari. Minister, ki okrega predsednika vlade, ki ne reagira. Inspektorji, ki se pojavljajo zdaj na tem, zdaj na onem sodišču. Eno največjih podjetij v državi, ki preživlja izredno hudo krizo. Bivši predsednik vlade, pol stoletja referenčna osebnost Italije, ki bo v torek sedel na zatožni klopi zaradi mafije. Njegov prijatelj, sodnik vrhovnega sodišča, ki je bil sedaj oproščen obtožbe, da je »popravljal« obsodbe mafijcev. In se bi lahko natevali.

Vendar je vse to očitno nepomembno. Osrednja tema sedanjega boja in včerajšnjega skorajšnjega pretepa je vprašanje, kdo bo v volilni kampanji vodil državno radiotelevizijo: bo to še vedno desnica, ki že razpolaga s tremi vsedržavnimi zasebnimi televizijskimi mrežami, ali bo morala državno televizijo vsaj delno prepustiti drugemu zavestništvu in pristati na enakopravnejšo volilno tekmo? Skratka, še vedno smo tam, kjer smo bili pred letom dni, ko je Bossi prvič resno pokazal zobe Berlusconiju. In ta osnovni problem demokracije v Italiji še vedno ni rešen. Razlika je v dejstvu, da so pred letom dni državljani zaupali (vsaj) sodnikom, da je bila vrednost marke približno 950 lir in da je takratna (levosredinska) opozicija skrbela za dejanske interese države, ne pa samo za svoje strankarske interese, kar počenja sedanja opozicija. Tako stanje seveda ne more trajati in zato je mogoče res najboljše, da začnemo tudi sedanja večina resno razmišljati o novih volitvah.

illerjeva v vse večjih težavah

ANKARA - Turska premierka Tansu Ciller, ki je v sredo ponudila odstop, včeraj pa ji je predsednik Sulejman Demirel poveril mandat za sestavo nove vlade, se je znašla v nezavidljivem položaju. Po

sporu s koalicijskimi socialdemokrati je upala, da jo bo podprla opozicijska konservativna opozicijska Domovinska stranka. Prav včeraj pa je ta jasno navedla, da tega ne bo storila.

Na 18. strani

Il Piccolo o prihodnosti (a danes ne bo izšel)

TRST - Trzaski dnevnik Il Piccolo je včeraj v prepolni dvorani Tripovich predstavil novo založniško operacijo, pobratenje z gospodarskim dnevnikom Il Sole 24 Ore. Prireditve, na kateri so sodelovali predstavniki javnih uprav, gospodarstva in novinarstva, je nosila zgovoren naslov Intervju za prihodnost. Go-

vor je bil o prihodnosti Trsta. Na prireditvi se je podpredsednik založniške družbe OTE Carignani obregnil ob »združevanje« tržaškega dnevnika z videmskim Messaggerom Venetom. Njegova izvajanja so razburila novinarje Piccola, ki so oklicali stavko. Trzaski dnevnik tako danes ne bo izšel.

Na 5. strani

RIM / PODATKI O GIBANJU CEN V VZORČNIH MESTIH

Stopnja inflacije ta mesec enaka, kot je bila v avgustu

Premagati jo bo mogoče s strogim finančnim zakonom

RIM / SPET KREGANJE V POSLANSKI ZBORNICI

Med desnico in Oljko spet raste napetost

RIM - Po poletnem premoru so se odnosi med Berlusconijsko desnico in levosredinskim taborom spet hudo zaostri. Povod za to je bilo vprašanje reforme upravnega sveta državne radiotelevizijske ustanove, ki je bilo včeraj na dnevnem redu poslanske zbornice. Da bi preprecili obravnavo tega problema so desničarski poslanci zapustili dvorano, predsednica Pivetti jeva (na sliki AP) pa se je zmotila pri štetju glasov in prekinila sejo zaradi nesklepnosti. V dvorani je prišlo do prerekanja in celo pretepa, politična posledica vsega tega pa je bila, da je desnica proglasila neveljavnost dogovora o »pravih igrah«, ki je bil s tezavo dosežen julija.

Na 2. strani

RIM - Podatki o gibanju življenjskih stroškov v devetih italijanskih vzorčnih mestih kažejo, da se je letna stopnja inflacije ta mesec ustavila na avgustovski ravni 5,8%. Med najdražja mesta spadata Benetke in Videm, povprečni indeks draginje pa smo presegli tudi v Trstu s 6%. Cene na drobno so se torej nekoliko umirile, zaradi česar v vladnih krogih napovedujejo se dodaten padec inflacije, medtem ko je podjetništvo previdnejše in opozarja, da nam utegne jesen prinesiti nove nevšečnosti. Politiki iz obeh taborov, levega in desnega, pa so prepričani, da bo mogoče inflaciji do zivega edinole s strogim finančnim zakonom, ki naj pomete z odvečnimi javnimi izdatki, vendar ne na rovaš manj premožnih plasti prebivalstva. Pomiritev inflacijskega trenda ni pomagala liri, ki jo je potlacila izjava nemškega ministra Waigla, čeprav je le-ta svoje besede omilil in celo pisal Diniju.

Na 3. strani

V severozahodni Bosni so Hrvati in Muslimani prekinili ofenzivo

SARAJEVO - Muslimansko-hrvatska ofenziva v Bosni in Hercegovini se je včeraj skoraj povsem končala, saj boji med vojskama federacije BiH in Republike Srbije potekajo le še pred Dobojem. Enote redne hrvaške vojske pa so se umaknile v Dvor, Kostajnico in Jasenovac.

Hrvatski zunanji minister je sporočil, da je ofenziva omogočila lažjo pot do miru. Ta je vse bližje tudi v Sarajevu, od koder so bosanski Srbi umaknili 235 kosov težkega orožja. Ni povsem jasno, ali je ofenziva dosegla zastavljeni cilj. Hrvati naj bi želeli zasedati tudi Prijedor in Sanski Most, ki pa sta še vedno v rokah bosanskih Srbov.

Na sliki (telefoto AP): sarajevsko letališče.

Na 17. strani

TRŽAŠKA ŠKOFIJA

Pastoralni dnevi letos namenjeni problemu revščine

TRST - Trzaski škof Lorenzo Bellomi je včeraj predstavil pastoralne dneve tržaške škofije, ki bodo od danes do nedelje v dvorani pri cerkvi S. Maria Maggiore. Gre za najpomembnejše vsakoletno srečanje, na katerem oblikujejo smerice delovanja tržaške Cerkve. Tema letosnjega srečanja bo »Ljubezen, ki je namenjena predvsem revnim«. Izbira tržaške škofije se torej ujema s splošnimi prizadevanji katoliške Cerkve za podporo žrtvam stare in nove revščine.

Na 6. strani

Zbornik Primorski dnevnik 1945 - 1995

je naprodaj v uredništvih Primorskega dnevnika, ob delavnikih: v Trstu od 10. do 14. ure v Gorici od 9. do 12. ure

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Pokopali Mucciolija

Včeraj se je velika množica se zadnjic poslovila od Vincenza Mucciolija, ustanovitelja skupnosti San Patrignano, kjer je našlo pomoč na tisoče zasvojenčev z mamili.

Stran 2

Skupščina luških upraviteljev

Danes bo zasedal upravni odbor tržaške luske oblasti. Na dnevnem redu bo pet vprašanj, od katerih je v veliki meri odvisna usoda pristanišča in Trsta.

Stran 7

Dvajset let zbora Paglavec

V Podgori bodo v nedeljo skupaj z 20-letnico spomenika padlim in 50-letnico osvoboditve praznovali tudi dvajset let delovanja pevskega zbora Andrej Paglavec.

Stran 11

Srhljiva nesreča v Štandrežu

V Štandrežu je včeraj popoldne pod kolesi mestnega avtobusa umrla domačinka Tatjana Brisco.

Stran 11

Poraz Illycaffèja v Bologni

V tekmi sinočnjega 2. kola kosarkarske A1 lige je trzaski Illycaffè v Bologni s 78:67 izgubil proti Teamsystemu.

Stran 24

RIM / JABOLKO SPORA REFORMA UPRAVNEGA SVETA RAIA

Spet bitka na nož med desnico in levo sredino

»Pol« ne bo spoštoval julijskega dogovora o pravilih

RIM - Med desnico in levo sredino se je spet vnela bitka na nož. Napetost je prišla na dan med včerajšnje sejo poslanske zbornice, namenjeno reformi upravnega sveta Raia, ko je prišlo do prekanja in tudi do fizičnega obračunavanja med predstavnikom Forza Italia Vittorijem Sgarbijem in nekaterimi pripadniki Severne lige s samim Bossijem na čelu. Kmalu potem pa sta si oba kartela izmenjala obtožbe o kršitvi sporazuma o tako imenovanih pravilih, ki je bil z velikimi težavami sklenjen julija letos.

Vprašanje Raia že od nekdaj razdvaja obe zavezništvi in ni naključje, da se je prav ob tem problemu pojavila nova zaostritev. Desničarski pol je hotel na vsak način preprečiti, da bi poslanska zbornica včeraj razpravljala o tem problemu. Najprej je predlagala odložitve, a je bila pri tem preglasovana. Malo kasneje pa so vsi predstavniki desnega pola zapustili dvorano in zahtevali preverjanje legalnega števila. Predsednica Irene Pivetti je nato ugotovila, da res manjka zadostno število prisotnih, da bi bila seja sklepna. Takoj zatem pa so ji predstavniki leve sredine oporekali, da so Pivettijeva in funkcionarji predsedstva zgrešili račune in da je bila seja sklepna. Toda Pivettijeva je tu zagrsila se dodatno napako in namesto, da bi potrdila sklepčnost seje, odredila novo preverjanje števila prisotnih, takrat pa je bilo že veliko poslancev zapustilo dvorano, tako da legalnega števila ni bi-

Prerekanje med Vittorijem Sgarbijem (Forza Italia) in liderjem Severne lige Umberto Bossijem včeraj v poslanski zbornici (teletfoto AP)

lo, kot ga ni bilo eno uro pozneje, ko so se poslanci spet presteli.

Vmes pa je prišlo se do glasnega prerekanja, v katerem sta prednjajca običajni Sgarbi in Umberto Bossi. Prišlo je tudi do »nizkih udarcev«, ki naj bi jih po pričevanjih očitno in udeležence, trzasko poslancev Forza Italia Gualberta Niccolinija, legistični poslanec Grugnetti namenil Sgarbiju.

Mimo kreganja pa je napeto ozračje imelo tudi politične posledice. Po sestanku s Silviom Berlusconiem je njegov tesen sodelavec Gianni Letta popoldne izjavil, da spodbija sklepčnost seje, odredila novo preverjanje števila prisotnih, takrat pa je bilo že veliko poslancev zapustilo dvorano, tako da legalnega števila ni bi-

o »par condicio«, krsil predstavnik DSL Bassanini. Prav zato, je dejal Letta, Pol svoboscin ne bo spoštoval sporazuma o upravnem svetu Raia.

Bassaninijev odgovor je prišel samo nekaj minut kasneje. Desnica noče spoštovati julijskega sporazuma in zato išče vse mogoče izgovore, je dejal predstavnik Hrasta in dodal: »Julijski dogovor je bil dogovor med poslenjaki; vprašanje pa je, ali so v Polu postenjak ali sleparji.«

Tako Bassanini kot drugi predstavniki leve sredine pa so si bili edini v oceni, da razbitje dogovora o pravilih oddaljuje volitve. Brez novih pravil, ki se tičejo tudi jamstev za opozicijo, ne more biti volitev, je pritrdil tajnik Ljudske stranke Gerardo Bianco.

SODSTVO / PO NAPADU PRAVOSODNEGA MINISTRA

Dini ne odgovarja na Mancusove kritike

Desnica brani ministra, večina zahteva odstop - Inšpektorji spet na milanskem sodišču

RIM - Pobude pravosodnega ministra Mancusa proti milanskim sodnikom in njegove polemice proti samemu ministrskemu predsedniku Lambertu Diniju so se vedno v ospredju italijanskega političnega dogajanja. Polemikam pa se je Dini izognil, čeprav ga je pravosodni minister javno in nenavadno ostro napadel z obtožbo »nepokončne drže«, ker ga ni branil pri njegovih pobudah proti sodnikom »čistih rok«. Dini je sprejel Mancusove kritike s hladnim molkom: včeraj sploh ni omenil Mancusovih obtožb, ministru na bolovanju zaradi gripe pa ni niti vljudnostno telefoniral.

Očitno Dinija skrbi predvsem, da bi zagotovil

stabilnost vlade vsaj do odobritve finančnega zakona, parlamentarna razprava z nezaupnico pravosodnemu ministru pa bi se lahko sprevrgla v nevarno preverjanje vecine, ki doslej podpira vlado.

Okrog »afere Mancuso« je zelo jasno razhajanje med desnim in levosredinskim polom. Predsednik senatorjev Nacionalnega zavezništva Giulio Maceratini meni, da mora levica prenehati z napadi na pravosodnega ministra, sicer tvega pri glasovanju o nezaupnici, da vlada pade. To bi prijalo desni koaliciji, ki zato podpira ministra in ga vabi, naj ne odstopi. Tudi predsednica parlamentarne pravosodne komisije Tiziana

Maiolo (Forza Italia) brani upornega ministra in označuje napade kot sramotne.

Na drugi strani se mnozijo kritike na ministra Mancusa, vendar ne zahtevajo več takojšnje parlamentarne razprave in glasovanja o nezaupnici ministru. Tajnik DSL Massimo D'Alema meni, da mora v demokratičnih državah minister, ki ne uživa več zaupanja svojega predsednika, brez nadaljnjega odstopiti: »To je osnovno nacelo logike in politične doslednosti, vendar očitno Mancuso razmislija drugace.« Za podpredsednika poslanske zbornice Luciana Violanteja pa »Mancuso izgleda kot minister druge vlade, ne pa Dinijeve«.

Kljub kritikam, očitnemu nezaupanju samega predsednika vlade in samim razsodbam kasacije in lombardskega deželne upravnega sodišča, pa se Mancusova pobuda proti sodnikom »čistih rok« se ni ustavila, nasprotno. Po petih dneh premora so inšpektorji pravosodnega ministrstva spet stopili v milansko sodno palaco. Eden od treh inšpektorjev je sicer odstopil, preostala dva pa sta včeraj zaslislala namestnika državnega pravdnika Gherarda Colomba in Paola Iela, zvečer pa po nepotrjenih vesteh tudi pomožnega državnega pravdnika Gerarda D'Ambrosia. V primeru, da bi v prihodnjih dneh lombardsko upravno sodišče sprejelo pritožbo milanskega preiskovalnega poola, pa bi morali inspekcijo brez nadaljnjega prekiniti.

PROMETNI PREKRŠKI / USTAVNO SODIŠČE

Sodnik lahko prekliče izplačevanje globe

RIM - Na zahtevo prizadetega avtomobilista lahko sodnik prekine izplačilo globe zaradi prometnega prekrška tudi v primeru, da je prizadeti že prejel nalog o plačilu in ni predhodno vložil priziva pri pretorju. To je včeraj razsodilo ustavno sodišče, ki je tako se razširilo jamstva državljanov pred »zahtevami« javne uprave glede prekrškov novega prometnega zakonika.

Vprašanje ustavnosti je pred casom sprožil pretor iz Lecceja, ker je neki avtomobilist sprožil priziv zaradi prometnega prekrška, sele ko je na dom prejel nalog o izplačilu globe in ne takoj po prekršku. V tem primeru je med drugim prizadeti prejel nalog kar pet let po prekršku, tako da je bil prepričan, da mu kazni ni treba plačati. Pretor pa je

bil mnenja, da lahko sodnik prekine izplačilo globe le v primeru obvestila o izplačilu in ne, ko prizadeti prejme izplačilni nalog in je v bistvu konec celotne operacije, za vsak primer pa je raje vprašal za mnenje ustavne sodnike. Z včerajšnjo razsodbo pa so ustavni sodniki poudarili, da to velja le za davčne izplačilne naloge, ki jih lahko prikljče le finančno ministrstvo, in ne za prometne prekrške, ki jih lahko sodnik prekine v vsakem trenutku. Prizadeti lahko torej sproži priziv tudi v skrajnem primeru, da je na dom prejel nalog o izplačilu kazni za prometni prekršek. Razsodba bo nedvomno za marsikoga dobrodošla, manj za javno upravo, ker se bodo roki izplačevanja zaradi prizivov se podaljšali.

NOVICE

Brenner: 10-kilometrski zastoj

BOCEN - Zaradi prometne nesreče je na brennerski avtocesti včeraj popoldne prišlo do zastoja v prometu, tako da je nastala 10 kilometrov dolga kolona čakajočih vozil. Položaj se je nekoliko izboljšal, ko so promet preusmerili na državno cesto.

Pobuda »Očistimo svet«

MILAN - Do sedaj je k nedeljski pobudi »Očistimo svet« pristopilo kar 540 italijanskih mest. Prihodnje nedeljo bodo torej številni meščani zavijali rokave in temeljito očistili svoja mesta, tako da bodo vsaj enkrat v letu imela omikano podobo.

Benigniju sodno obvestilo

VERONA - Znanemu italijanskemu komiku Robertu Benigniju in drugim trem osebam so poslali sodna jamstvena obvestila, ker so med Benignijevo predstavo v veronski areni 4. septembra previsoko naravnali ojačevalce in s tem prekršili določila urada za spomeniško varstvo. Državni pravdnik iz Verone Stefano Dragone je ubenem ukazal ekspertizo, ki naj ugotovi, če je preglasno ozvočenje povzročilo škodo.

Ubili finančnega stražnika

PALERMO - Karabinjerji so v palermem predmestju Bellolampo včeraj nasli truplo 28-letnega finančnega stražnika Paola De Montisa. Po prvih ugotovitvah je nekdo de Montisa ubil s tremi strelji iz pištole. Preiskovalci izključujejo, da bi bil umor povezan z De Montisovo službo. Pokojnemu finančnemu stražniku niso namreč poverjali zahtevnejšega dela, ker so imeli o njem nadrejeni bolj slabo mnenje.

POGREBA SE JE UDELEŽILO NA TISOČE LJUDI

V skupnosti San Patrignano so se poslednjič poslovili od Muccioliija

Muccioliijeve klinične karte ne kažejo, da bi kdo zakrivil kaznivo dejanje

SAN PATRIGNANO - Včeraj zjutraj, ko so zaprli vhod, je veliko ljudi od vsepovsod se potrpežljivo čakalo, da bi se poslednjič poklonilo spomenu ustanovitelja skupnosti San Patrignano, Vincenza Muccioliija, ki je po dolgi bolezni v 61. letu starosti umrl v torek zvečer. Vhod v San Patrignano, pred katerim so ljudje izrekli tudi marsikatero pikro na račun tistih, ki so se zaganjali proti Muccioliiju, so spet odprli ob uri pogreba, ki se ga je udeležilo tudi precej znanih osebnosti. Pogrebno maso je daroval skof iz Riminija skupaj z duhovnim očetom skupnosti ter 24 drugimi duhovniki. Muccioliijev starejši sin Andrea se je zahvalil na tisoče osebam, ki so prišli iz vse Italije in poudaril, da je njegov oče resil na tisoče življenj. Pokopali so ga na tamkajšnjem pokopališču, na najvišji točki grica, na katerem stoji San Patrignano. O njegovem liku je v senatu spregovoril predsednik Carlo Scognamiglio, papež Janez Pavel II. pa je v pismu, ki ga je prebral skof iz Riminija, omenil »bolečo izgubo ustanovitelja San Patrignano«.

Da hočejo nadaljevati po poti, ki jo je

zacrta Muccioli, so v skupnosti dokazali že včeraj, ko so sprejeli deset novih mladih ljudi. Z Muccioliijem pa se je včeraj ukvarjal tudi Francesco Fleury, pomočnik pravdnika iz Firenc. Potem ko je pregledal okrog 30 kliničnih kartel, ki so jih zaplenili v milanski bolnišnici, kjer se je Muccioli zdravil, je izjavil, da trenutno ne nameravajo nič drugega ukreniti. To naj bi pomenilo, da iz kartel ne izhaja nič takega, kar bi lahko označili kot »vest o kaznivem dejanju«. To obenem pomeni, da nimajo nič otipljivega za nadaljevanje preiskave o domnevi, da je bila Muccioliijeva smrt posledica nekega drugega kaznivega dejanja. Včeraj je pravdnštvo iz Firenc prejelo tudi vlogo Franca Battaglina in Paola Gengarellija, pravdnika in namestnika državnega pravdnika iz Riminija, ki tozita, da je proti njima v teku kampanja, češ da sta kriva za Muccioliijevo bolezen. Vlogo so priložili aktom preiskave o izkoriščanju uradne funkcije, ki so jo pričeli na podlagi prijav odv. Carla Taormina. V preiskavo naj bi bila vpletena tudi Battaglina in Gengarelli.

Inflacija se v tem mesecu ni povečala, vprašanje pa je, kaj nas čaka jeseni

RIM - Ta mesec so cene na drobno v Italiji za 5,8% višje kot v lanskem septembru, to pa pomeni, da je ostala stopnja letne inflacije na avgustovski ravni. Enako velja za pokazatelj mesečne rasti draginje, ki je prav tako ostal pri 0,3%. Zaenkrat, seveda. Gornji številki sta rezultat poizvedovanj v devetih vzorčnih mestih in ne more torej biti dokončen, ker ga mora potrditi konec septembra vsedržavni statistični zavod Istat. Res pa je, da med začasnimi in končnim podatkom navadno ni bistvene razlike.

Povprečni mesečni povisek cen za 0,3% so zabeležili v Firencih, Genovi in Trstu; v Milanu, Palermu in Turinu je zrasel 0,2%, a v Bologni, Neaplju in Benetkah 0,4%. Celoletni pokazatelj o gibanju inflacije pa je zdrknil v Firencih z avgustovskih 6,4% na 6% in v Milanu s 5,7% na 5,6%, nespremenjen je ostal v Bologni (5,5%) in Trstu (6%), medtem ko se je povzpel v Geno-

vi s 5,5% na 5,6%, v Neaplju s 6,5% na 6,6%, v Palermu s 3,9% na 4%, v Turinu s 5,6% na 5,8% in v Benetkah s

6,5% na 6,8%.

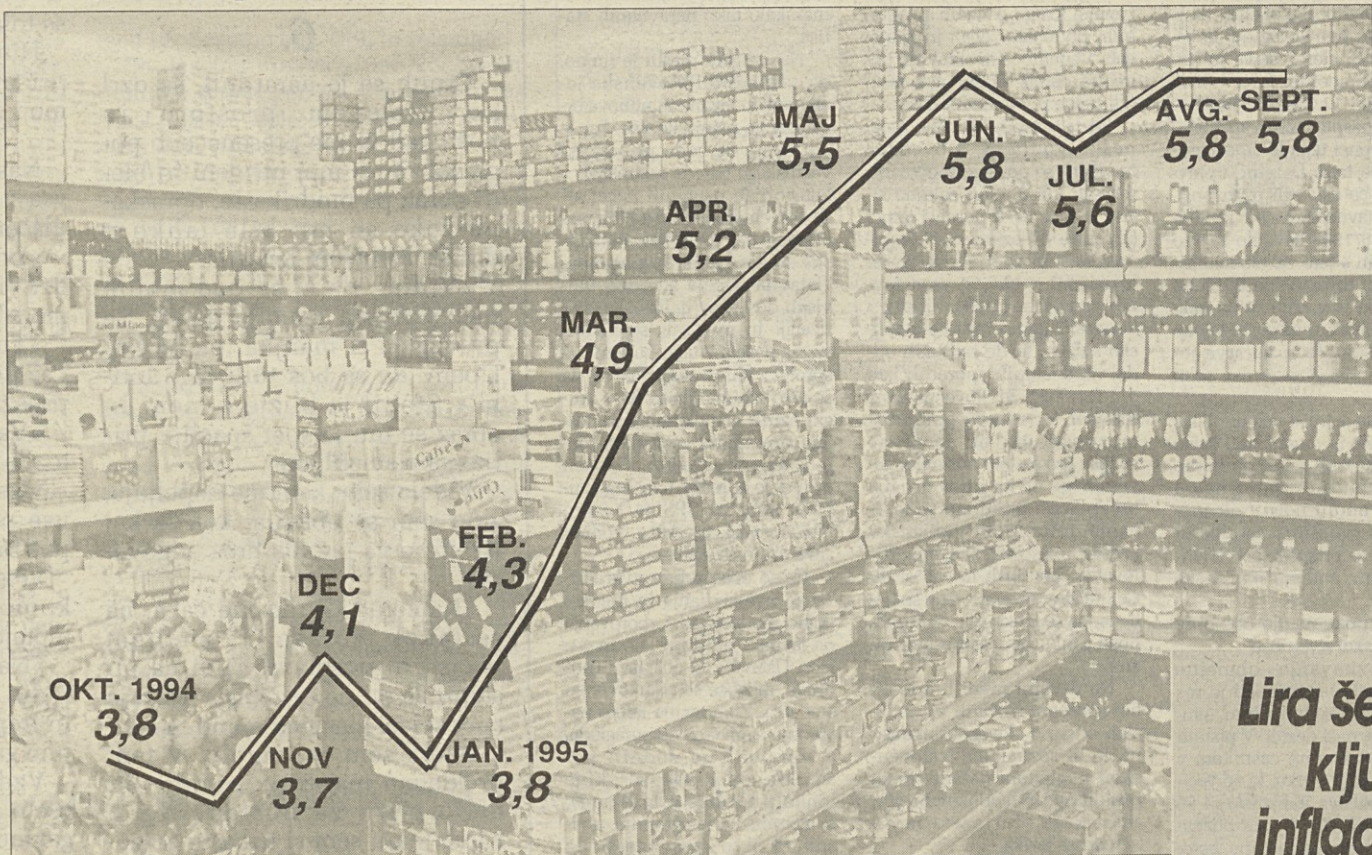
Premiki cen so bili dokaj raznoliki. Vzemi mo prehrano: od avgusta do teh dni je bil poskok

najmanjši v Milanu (0,1%) in največji v Benetkah (1,1%), ki jim je sledil Neapelj (0,8%), vmes pa so bili Palermo

z 0,7% in druga mesta z 0,3% do 0,4%. Oblacila so se podražila samo v Benetkah, Firencih in zlasti se v Trstu, drugje pa so jim bile cene pretežno nespremenjene. Stroški za elektriko in razna goriva oziroma kuriva so se povsod v glavnem zmanjšali, kar pripisujejo pocenitvi metana in deloma tudi plinskega olja. Stroški za gospodinjstvo (oprema in storitve) so v skoraj vseh vzorčnih mestih enaki avgustovskim, medtem ko so se marsikje podražila zdravila, a ponekod tudi tarife za specialistične zdravniške preglede. Na področju prevoznih (bencin) ni bi-

lo bistvenih premikov, le v Genovi so stroški poskočili (1,2%) zaradi podražitve avtobusnih vozovnic in navitja tarif, ki jih uveljavljajo taksiisti. Razvedrilo največ stane v Bologni, vendar samo zato, ker so podražili vstopnice za stadion, potem ko se je krajevno nogometno mostvo spet prerinilo v serijo B.

Iz gornjega se da izlusciti, da so se najbolj nemirne cene prehrane. Ministrstvo za industrijo je zaradi tega pozvalo kmete, industrijce, grosište in distributerje, naj prispevajo k njihovi »ohladitvi«.

Lira še vedno slaba kljub ublažitvi inflacije in spravni potezi Thea Waigla

RIM - Pravijo, da je po toči prepozno zvoniti. Nemški finančni minister Theo Waigel je z včerajšnjim pismom Diniju omilil svojo poprejšnjo izjavo, da Italija ne spada v prvo jakostno skupino znotraj monetarne unije, to pa liri ni pomagalo spet navzgor. Prav tako ni občutila ugodnega učinka zausovitve inflacije, saj je bil ta le začasen. Zjutraj je marka veljala 1.124 lir, po posegu Banke Italije je zdrknila na 1.109,51 lire, pod večer pa se vnovič vz-

pela krepko nad 1.120 lir, čeprav je Bundesbank medtem sporočila, da ostane njena uradna obrestna mera za zdaj nespremenjena. Pač pa se je za znižanje odločila švicarska centralna banka in obrestno mero potisnila z 2,5% na 2%. Vzporedno s tem se je nadaljevala slabitev ameriškega dolarja. V Milanu mu je ostala sicer vrednost bistveno nespremenjena (1.607,12 lire proti 1.609,44 predvčerajšnjim), toda v Tokiu in drugje je ponovno upadla.

Trst: šestodstotni poskok v letu dni

TRST - V Trstu je bil mesečni povisek cen enak povprečni rasti v vseh vzorčnih mestih (0,3%), celoletni pa je to povprečje prekosil in dosegel 6%. Nasproti avgustu so najbolj poskočili stroški za oblacila (1,1%), stanovanje (0,6%) in prehrano (0,5%), v blazji meri pa stroški za gospodinjstvo opremo, razvedrilo in razne storitve (0,3%) ter za zdravstvo (0,2%). Pri javnih prevozi in komunikacij ni bilo sprememb, energetski viri pa so se pocenili za 0,6%. Nasproti septembru 1994 pa so stroški za stanovanje narasli za 9,3%, sledijo energija (8,8%), prevozi (8,5%), prehrana (7,4%), gospodinjstvo (6,8%) idr.

Videm: draginja je še na pohodu

VIDEM - Prehrana, kultura, razvedrilo: to so glavni trije krivci za občuten porast draginje v Vidmu. Stroški zanje so ta mesec poskočili za 4% in 3,5%, tako da je stopnja inflacije nasproti avgustu zrasla 1,1%, v odnosu do lanskega septembra pa kar 6,6%, medtem ko je bila prejšnji mesec za 1,2% nižja. V 30 dneh so stroški za stanovanje ter razne dobrine in storitve narasli za 0,6%, sledijo prevozi z 0,5%, prehrana in gospodinjstvo z 0,3% ter zdravstvene storitve z 0,2%. Nasprotno se je energija pocenila za 0,6%.

RIM / ODMEVI NA PODATKE O SEPTEBRSKEM GIBANJU ŽIVLJENJSKIH STROŠKOV

Inflacijo lahko obrzda le strog finančni zakon

RIM - Podatki o gibanju inflacije navdajajo vlado z optimizmom, politični svet pa jih ocenjuje s skepsjo, češ, zadovoljni bomo sele takrat, ko bo Lamberto Dini prišel na dan s strogim finančnim zakonom, torej takim, ki bo s temeljitim klestenjem javnih izdatkov pripomogel k odpravi državnega primanjkljaja.

Predsednik poslanske komisije za finance Pierangelo Paleari (Forza Italia) meni, da začasno obrzdanje draginje se ne pomeni zatona inflacije, na isti valovni dolžini pa je njegov strankarski soimisljenik, predsednik poslanske komisije za industrijo Alessandro Rubino, ki trdi, da bo stopnja inflacije konec leta iznad 5%, in krivdo za to pripisuje februarjskim gospodarskim ukrepom vlade. Od tod zahteva po strogi finančni listini za leto 1996, s katero soglašala Bossijeve sku-

pine v poslanski komisiji za finance Elisabetta Castellazzi. Manj zaskrbljen je Vincenzo Visco, ki je med Progresisti odgovoren za gospodarski resor;

tudi on izraža bojazen, da finančni zakon ne bo ustrezal dramatičnosti razmer, vendar odgovornost za nastalo stanje zvraca na okolščino, da

je Berlusconijska vlada pokvarila vse, kar je bila dobrega ukrenila Ciampijska, Dini pa je vrzeli le delno zapolnil. Podpredsednik poslanske komisije za finance Roberto Pinza (Ljudska stranka) opozarja, da obetavne številke o inflaciji ne smejo vsebinsko obubožati finančnega zakona. Bivši minister za delo in predsednik Krščansko-demokratskega centra Clemente Mastella je istega mnenja, a dodaja, da klestenje izdatkov ne bo smelo prizadeti najbolj izpostavljenih slojev prebivalstva. Nekdanji predsednik poslanske komisije za finance in Finijev pristav Paolo Agostinacchio pa vidi v inflacijskem trendu posledico dejstva, da Italije ne upravljajo politiki, in zato zagovarja cimpresnji oklic volitev.

Povsede drugačnega mnenja je minister za industrijo Alberto Clò, ki

napoveduje, da bo inflacijska krivulja v naslednjih mesecih padala in septembrske podatke označuje kot potrdilo o pravilnosti dosedanje politike izvršne oblasti. Pro-računski minister Rainer

Masera k temu dodaja, da bi morala stopnja inflacije v tretjem letošnjem trimesečju praviloma znašati 4,8%, kajti Istatove številke vsebujejo tudi učinke navitja posrednih davščin ter sezonskih dejavnikov.

Previdnejše ocene prihajajo iz podjetniških vrst. Confesercenti, Confapi in Confcommercio svarijo pred triumfalizmom, češ da utegne jesen prinesiti že spet nove podražitve.

STOPNJA INFLACIJE OD LETA 1987 DO DANES

MESEC	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995
JANUAR	4,5	5,0	5,7	6,4	6,5	6,1	4,3	4,2	3,8
FEBRUAR	4,2	4,9	6,3	6,2	6,7	5,4	4,5	4,2	4,3
MAREC	4,2	4,9	6,4	6,1	6,6	5,6	4,2	4,2	4,9
APRIL	4,2	5,0	6,7	5,8	6,7	5,6	4,2	4,1	5,2
MAJ	4,2	4,9	6,8	5,7	6,8	5,7	4,0	4,1	5,5
JUNIJ	4,1	4,9	7,0	5,6	6,9	5,5	4,1	3,7	5,8
JULIJ	4,4	4,9	7,0	5,7	6,7	5,5	4,4	3,6	5,6
AVGUST	4,5	5,0	6,7	6,3	6,3	5,3	4,4	3,7	5,8
SEPTEMBER	5,0	4,8	6,6	6,3	6,2	5,2	4,2	3,9	(5,8)
OKTOBER	5,3	4,7	6,8	6,2	6,1	5,0	4,3	3,8	
NOVEMBER	5,2	5,3	6,4	6,5	6,2	4,9	4,2	3,7	
DECEMBER	5,1	5,5	6,5	6,4	6,0	4,8	4,0	4,1	

P I S M O U R E D N I Š T V U

»Edinost« o strategiji manjšine

Ob predložitvi zakonskega osnutka v senatu smo brali vrsto ugotovitev in mnenj, ki spodbujajo k razmisljanju: a) manjšina je prepustila pristik Ljubljani, sama pa je bila dokaj odsotna,

b) veliko vlogo igra tudi nepoznavanje obsejne stvarnosti (med parlamentarci),

c) ali naj računamo v prvi vrsti na civilizacijsko zrelost italijanske družbe, ali naj stavimo predvsem na meddržavni dogovor med Slovenijo in Italijo?

c) vse, kar imamo, je posledica mednarodnih dogovorov, d) na viden način moramo zdaj pokazati, da gre za problem, ki nas res hudo žuli in z reševanjem katerega ni mogoče odlašati.

Iz nevedenega lahko potegnemo zaključek, da je slovenska manjšina v Italijanski republiki Sloveniji, sama pa je dokaj odsotna ob ugotovitvi, da ni mogoče računati na civilizacijsko zrelost italijanske družbe, saj tudi med parlamentarci prevladuje nepoznavanje obsejne stvarnosti. Obstaja pa se vedno kdo, ki misli, da je potrebno sproti dokazovati, da gre za rešitev vprašanja, ki je za nas življenjskega pomena.

Taka slika vzpodbuja bolj k pasivnemu spremljanju dogodkov, kot pa k aktivnemu poseganju v dogodek. In vendar stanje se zdela ni tako, da bi vrgli pusko v koruzo. Oglejmo si malo različna obravnavana področja.

1. Civilizacijska zrelost italijanske družbe
Provincialna zaprtost krajevnih sovinitičnih krogov, ki prepogosto uspejo vplivati tudi na odlčitve osrednjih državnih organov, od katerih upravičeno pričakujemo ne-provincialno državniško držo, nas pogosto peha v objem malodusa. Sprico stališč, ki jih zavzemajo do vprašanja pravic jezikovne manjšine odprti demokrati (Carpenedo, Illy, Magris), se lahko zdi malodusje povsem utemeljeno.

V deželi, kjer pod zarkim soncem cvetijo citrone, kljub skoraj tritisocletni kulturi nekateri civilizacijski nazori zorijo izredno počasno. Vendar zorijo in za nas bi moralo biti se posebno spodbudno, da zorijo tudi zaradi našega delovanja.

Slovenski problem je leta 1982 pripravil Ustavno sodišče do preokreta v obravnavanju varstva jezikovnih manjšin. Po

razsodbi št. 28/1982 je bilo nemogoče ne priti do razsodbe št. 62/1992. Treba je bilo le nuditi Ustavnemu sodišču priložnost, da jo izreče. In prav s slovenske strani je bila ustvarjena ta priložnost Razsodbi Ustavnega sodišča št. 28/1982 in št. 62/1992 sta omogočili Deželnemu upravnemu sodišču Furlanije-Juljske Benecije, skupaj s prizivom doberdoske občine, da je razčlenilo pomen besed, ki sestavljajo 6. člen Ustave in jim dalo tolmačenje, ki je edino možno po 12. členu Določb o zakonu nasplošno. In spet smo bili Slovenci tisti, ki smo z prizivom na naše Deželno upravno sodišče ustvarili priložnost, da je Ustavno sodišče v razsodbi št. 375/1995 osvojilo za vso državo, in s tem za vse manjšine, novo tolmačenje 6. člena Ustave, ki je v odnosu na nedanja stališča samega Ustavnega sodišča glede varstva jezikovnih manjšin kot dan proti noci.

Seveda je treba razumeti, kaj to pomeni, in organizirati svojo dejavnost tudi tako, da bomo upravnemu in ustanovnemu sodišču nudili nove priložnosti, da s svojimi razsodbami učinkovito prispevajo k civilizacijskemu zorenju italijanske družbe.

2. Nepoznavanje obsejne (manjšinske) stvarnosti

Nepoznavanje obsejne (manjšinske) stvarnosti je res grozljivo, ne samo v Rimu, temveč tudi v naši deželi. V pisnih bralcev krajevnim časnikom v italijanskem jeziku, ki so večini prebivalstva italijanskega jezika velikokrat edini vir poznavanja krajevne zgodovine, breme pripovedi, nad katerimi se lahko vsako razmišljajoče cloveško bitje zgrozi, toliko bolj pa se tisti, ki preteklost naših krajev pozna vsaj v grobih obrih. Na žalost se dogaja, da so prepogosto taki spisi glavni vir poznavanja krajevne preteklosti tudi za slovenske ljudi.

Tudi če od bralcev preidemo k casnikarjem, lahko ugotovljamo nestetokrat izkrivljeno podajanje sedanjih in preteklih dejstev, kar prej ustreza potrebam sovinitične propagande kot pa potrebam korektnega informiranja državljanov. In vendar lahko ugotovljamo, da prevečkrat stališča slovenskih političnih voditeljev slonijo prav na sovinitičnih propagandnih krilaticah, in ne na stvarnem poznavanju dejstev.

Iz krajevnega tiska v italijanskem jeziku pa črpajo, če se sploh zanimajo za vprašanja našega območja, tudi politiki vsedržavnega formata. Imeli smo Bollettino d'infor-

mazione degli Sloveni in Italia, ki je prihajal v roke številnim parlamentarcem in vladnim funkcionarjem. Imel je hibo, da je bil doberšen del clankov bolj sibko preveden v italijanski jezik, da se zato v njih ni upoštevalo, da naslovniku ni znano vse tisto, kar je znano bralcu slovenskega casnika, toda bolj ali manj neredno je le obvesčal rimske kroge o naših problemih, potrebah, željah in zahtevah. Verjetno je neobhodno potrebno, da tak ali podoben vestnik začne ponovno izhajati.

Toda vestnik ni edina možnost. Voditelji slovenske manjšine so povsem zanemarili dejstvo, da 6. člen zakona št. 103 iz leta 1975 posebej jamči etničnim in jezikovnim skupinam dostop do radijskih in televizijskih oddaj na vsedržavnih sporedih družbe, ki ima v koncesiji javno radiotelevizijsko službo, in do radijskih oddaj na deželnih sporedih iste družbe. Tako se Slovenci skozi dvajset let nismo poslužili možnosti, da bi na javne stroške (po šestem odstavku navedenega člena nudi družba brezplačno tehnično sodelovanje) informirali italijansko javnost o lastnem življenju, delovanju, potrebah in zahtevah. Če ura zamujena ne vrne se nobena, pa se lahko vsaj v prihodnosti lahko obnašamo bolj razumno.

Na deželni ravni bi morali biti sposobni ustvariti niz radijskih oddaj o slovenski manjšini, ki bi seznanjale s slovenskim pogledom na slovensko problematiko sodezelane italijanskega, furlanskega in nemškega jezika.

Na vsedržavni ravni bi morali biti sposobni ustvariti drugi niz radijskih oddaj, ki bi radijsko občinstvo vse države primerno informirale o naši stvarnosti. Niz televizijskih oddaj bi moral seznanjati vsedržavno televizijsko občinstvo tako z naso preteklostjo, kot z naso sedanjo. Uspeh oddaje bi bil se večji, če bi vključili tudi poročanje o drugih manjšinah, saj bi oddaja postala močno zanimiva na vseh koncih države, kjer žive jezikovne manjšine in bi povečala občutljivost politikov s teh področij za vprašanja jezikovnih manjšin.

Ljudi s poklicnimi profili, ki so potrebni za pripravo takih oddaj, med pripadniki slovenske manjšine ne manjka. Televizijske oddaje pa bi lahko združili v videokasetah, ki bi jih ponudili predvsem italijanskim solam kot učno gradivo, pa tudi širsi javnosti kot informativno gradivo.

Končno bi se slovenska manjšina lahko zoperstavila sovinitičnemu propagandnemu udaru na javno mnenje tudi z organiziranim odzivanjem vsaj na najhujše izpade, ki se pojavljajo v krajevnem in vsedržavnem tisku.

3. Izvajanje »pritisaka«

Samostalni pritisk, ki ga je kdo uporabil v zvezi s prizadevanji za varstvo slovenske jezikovne manjšine v Italijanski republiki, ni ravno najbolj posrečeno izbran. Prevec spominja na rabo sile in nasilja. Ne moremo zanikati, da se tudi v medcloveških odnosih ne uporabljata sila in nasilje, gospodarska in vojska. Toda pravica močnejšega, je pravica dzungle, ki jo mora odklanjati vsako omikano cloveško bitje. Da bo povsem jasno, da nam je ljubše na moralni, filozofski, pravni ravni (in v boljsem pomenu besede tudi na politični ravni) prepričati sobesednika, da ponujamo ali predlagamo rešitve, ki so enostavno na ravni nacel, ki jih je clovestvo proglasilo za kriterij omike, uporabljamo izraz pritisk samo v navednicah.

Verjetno bi morali pripadniki slovenske jezikovne manjšine v Italijanski republiki najprej izjaviti »pritisak« na nekatere politike iz lastnih vrst. O njih ne bi mogli reci, da so slabi Slovenci, saj se niso bili določeni kriteriji za določanje dobrih in slabih Slovencev. Lahko pa rečemo, da so slabi državljani, kajti vemo, da dobri državljani mislijo in delajo v skladu z Ustavo, slabo pa ravno obratno. Prepogosto se dogaja, da naši politiki razmišljajo v ka-

tegorijah italijanske sovinitične propagande, namesto, da bi razmišljali v kategorijah ustavnih nacel. Ko so pred dobrim desetletjem nekje na Krasu odklonili postavitev dvojezičnih napisnih tabel, da bi ne prizadeli občutljivosti istrskih beguncev, smo očitno imeli opravka s tovrstnimi politiki. Tudi v nam blizjih letih ni manjkalo tako naravnanih stališč.

Na drugem mestu je nujno, da pripadniki slovenske jezikovne manjšine in njihove organizacije napravijo vse, kar je potrebno, da bodo pripadniki večinskega naroda razmišljali v kategorijah ustavnih nacel ali se vsaj čimbolj zavedali, da razmišljajo o kategorijah italijanske sovinitične propagande. Ustavna nacela so eden najvišjih dosežkov italijanske civilizacije in prav zato so sovinitična nacela v tako hudem nasprotju z njimi. Dogaja pa se, da se celo izredno bistri in v drugih ozirih demokratični in posteni pripadniki večinskega naroda tega ne zavedajo. Klasičen primer je odredba trzanskega župana (prot. št. SPS 44/1-94) o rabi slovenskega jezika v odnoših z občinsko upravo.

Če so obce priznane sredstvo za uveljavljanje in medsebojno merjenje idej zborovanja na javnem prostoru (17. in 21. člen Ustave), pa obstajajo tudi druga, mogoče se učinkovitejša sredstva. Zborovanja lahko nasprotna stran v celoti spregleda, v upravnih in sodnih postopkih, pa je odgovor, ki je nujno posledica razmišljanja, neizbežen. Tu je ogromno odvsnost od naše sposobnosti, da predstavimo določeno vprašanje na pravno in logično utemeljen način. Primeri iz prvega poglavja pa dokazujejo, kako daleč je mogoče priti po tej poti.

Ceprav je stevilo Slovencev, ki so to razumeli, se skromno, se pa stalno krepi. Nastopil je ze čas, da bi bila potrebna pisarna, ki bi osebam, ki so se po vsem prostovoljno odlotile za tovrstno delovanje, nudila strokovno in pravno pomoč, ne bi pa bilo narobe, ko bi se slovenska manjšina organizirano lotila postavljati vprašanja na tem področju, kjer bi stevilo primerov gotovo pospešilo reševanje vprašanj. Zaradi hierarhične ureditve državnih organov, upravnih in sodnih, tovrstno delovanje prisili k razmisljanju krajevne in osrednje organe, odgovori pa nam omogočajo, da vidimo, kje so kratki stiki v razmišljanju ali pa vdori sovinitičnih nazorov.

Na tretjem mestu morajo pripadniki slovenske jezikovne manjšine in njihove organizacije budno paziti, da organi Republike Slovenije ne nasedajo naivno diplomatskim zvijazam, pritiskom in »pritisikom«. Tu je nevarnost izredno velika, kar predstavniki sosednje države nimajo večdesetletnih svakodnevnih izkušenj s predstavniki družbe, v kateri je izredno spoštovana sposobnost prelisiciti bližnjega.

Na četrtem mestu bi morale predvsem organizacije pripadnikov slovenske manjšine upoštevati možnost pritožb na mednarodne forume. Poleg pritožb posameznikov, katerim je v tem primeru se posebej pri-merna strokovna pomoč, obstaja tu možnost še za drug nastop, ki mora biti seveda dobro organiziran. Kot vse države članice mednarodnih organizacij, je tudi Italijanska republika dolžna letno pošiljati poročila o izvajanju mednarodnih konvencij o clovekovih pravicah. Istim mednarodnim organom bi lahko slovenska manjšina pošiljala lastna poročila, ki bi omogočala, da si mednarodni organi ustvarijo bolj verodostojno sliko o položaju slovenske manjšine.

4. Zaključki
Pri tolikih možnostih učinkovite dejavnosti je očitno, da ni prostora za malodusje, kot ne sme biti prostora za pri-tehne razprtje, ki bi samo bromele prepotrebno dejavnost. Za vse je dovolj dela, zato nikomur ni potrebno, da drugemu meče polena pod noge, ko pa ima dovolj prostora, da se brez tega izkaze.

Družbeno-politično društvo Edinost

OLGA PETELIN

Je bila to mladost?

Martina zgodba o trpkem kruhu, krhkem srcu in črnem času

V Trstu, zima 1924 - poletje 1926

6.

Crnuh se je namrdnil, se ozrl po urejenem prostoru in posiljkah in me presenečeno pogledal. Tudi moj utrujeni in ble-di obraz pa modrikaste, opraskane roke so mu bile lahko v dokaz, da nisem lenarila.

»Vidim, da si se pod mojim nadzorstvom naučila delati. Se prevzgoja ti manjka, pa bi slo. Upam, da se boš tudi tega lotila.« Stopil je bližje k meni in obraz se mu je spet spacial v priliznjeno smehljanje.

Videla sem, kam me napeljuje, zato sem se obrnila, kot da kaj iščem in ga pustila brez odgovora.

»Kamerad Giulio me caka, na sestanek morava. Ti medtem pocisti in pospravi! Tudi na pisarno da mi ne pozabiš!« Tako je spet zvisal glas nad mano in sel.

Imela sem res smolo. V tem prekletem magazinu ni bilo niti malo miru za posteno delo. Kljub temu sem si trmasto prigo-varjala, da moram biti pri svojih opravilih se bolj marljiva. Zelela sem gospo Lindo presenetiti, ko se vrne. Pisarno sem temeljito spravila v red, posebno skrb pa sem posvetila pisalni mizi, ki se mi je zdela nekaj nadvse pomembnega, skoraj svetega.

Za hip sem se zamaknila v misel, kako bi bilo, ko bi sedela jaz ob taki mizi.

»Marta, prinesite mapo št. 54. Marta, telefon. Marta, pisite prosim: .Spoštovana tvrdka...«

Pobožne sanje.
Na steni je odbila ura. Ni mogoče! Tako pozno, skladišče pa je se odprto! Zaskrbelo me je, saj nisem imela ključev, odprtega skladišča pa tudi nisem smela zapustiti. Kaj naj napravim?

Odločila sem, da se malo počakam, nato pa bi telefonirala gospe Lindi.

Zaropotalo je in napeto sem prisluhnila. Vrata so se odprla in crnuha sta se primajala v magazin. Bila sta pijana.

»Kaj sem ti rekel, Giulio, zvesta psička naju bo kar čakala. ha, ha, ha!« se je Mario krohotal.

»Za to jo je treba pobožkati,« je slinasto pristavil njegov pajdas in se mi približal.

Obsel me je gnus. Odmaknila sem se, on pa me je s šapasto roko dosegel in me zagrabil za laket. Bila sem vsa iz sebe. Zbrala sem vso svojo moč, sunila s komolcem in ga odrinila od sebe. Potem sem planila na ulico.

Tekla sem in se ozirala, če mi kdo sledi. Nikogar ni bilo, prevec sta bila pijana.

Sla sem proti domu. V meni je vrelo: - Kdo pa je ta nizkotnez, ta camerata Giulio, ki si misli, da mu je vse dovoljeno! Pa čeprav se nosi visoko kot kak gospod, in se mu sefinja klanja, magaziner Mario pa prilizuje!.

- Sunila sem ga. Gotovo je poln zamere in se mi bo masceval, - me je potem zaskrbelo. - In Mario, magaziner? Pri sefinji me bo že kako očrnil.

- Mogoče pa ne, saj sta bila oba pijana! Da, pijana, da jih je lahko sram. Zato bosta skusala vse skupaj čimprej pozabiti, - sem sama pri sebi ugotavljala in

se tolazila.

Hitela sem domov, in se pričevala, da je vsa pravica na moji strani.

Naslednji dan sem vseeno sla vsa v skrbeh na delo. Pred skladiščem je že čakal voz.

»Dobro jutro, Jože!« sem pozdravila dobrega starega možakarja, ki je razvažal blago.

»Tudi tebi vse dobro, Marta. Je kaj novega?« je vprašal in me prijazno ustavil pri vratih.

»Vedno težje,« sem natiho potozila.

»Ne samo zate, ljuba moja! Za vse nas postaja neznosno,« je potrto dodal in poskilil na cesto.

»Pa bi le rada vedela, kaj smo komu hudega storili, da tako teptajo po nas,« sem vzdihnila.

»Nas edini greh je, da smo se rodili na tej zemlji,« je zinil Jože in trepljal konička, ki je že nestrpnogrebel s kopitom.

Vzdihnila sem, pogledala na cesto in zasepetala: »Tiho, magaziner prihaja!«

Crnuh je prihajal izza vogala in bil ves furjast. Brez pozdrava je kar ukazoval:

»Hitro, hitro! Vse posiljke na voz. Sefinja bo vsak cas tu.« Potem je hitel odpirat skladišče, ker je imel kljuce on.

Tokrat mi delo sploh ni slo izpod rok. Samo čakala sem, da mi crnuh pozvizga. Zato sem bila vsa raztresena in nerodna, da so mi stvari kar padale z rok. To je opazil tudi nas voznik, ki mu nisem bila v nobeno pomoč.

»Marta, ljuba moja, s tabo tu nekaj ne gre! Najbolje bi bilo, če bi si poiskala kako drugo delo. To ni zate,« mi je obzirno svetoval.

»Kje naj ga najdem? Vsak cas se mi bo iztekel poizkusni mesec, počakati moram. Mogoče se bo kaj spremenilo... gospa je dobra... morda se bo kaj zasukalo v moje dobro... Če bi le gospa Linda znala napraviti red v hisi,« sem prepričevala sebe in Jožeta.

»Marta, Marta, ti si res se naivna! Gospa morda res ni slaba, za magazinerja pa sem prepričan, da je pravi lopov. Njega se je treba pazit! Samo njega.« Tako me je opozarjal in sel k vratom.

»Marta!« se je tedaj oglasila iz pisarne gospa Linda. Pomahala sem Jožetu in odhitela v pisarno.

Sefinja je že sedela ob pisalni mizi. V obraz je bila siva. Buljila je v kupe papirja pred sabo in bila očitno v skrbeh.

»Dobrodosla, gospa!« sem pozdravila.

Pokimala je, se nasmehnila in mi namignila, naj sedem.

»Je voznik odpeljal?« je vprašala.

»Ravnokar.«

»Prav,« je pristavila, potem pa odločno dodala: »Marta, pomagala mi boš. Najprej boš vse dopise razvrstila po abecednem redu posiljatelj in jih nato arhivirala. Upam, da se boš znala in bos zmogla,« je se pristavila.

»Bom, seveda bom, gospa!« sem odvrnila in srce mi je od veselja zaigralo.

(Se nadaljuje)

Primorski dnevnik

Lastnik: ZIT d.d. Založništvo trzanskega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, DFM, Slovenska 54, tel. 061-1313121, fax 061-322468
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958

Ekonomski propaganda: Publist SRL

Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. pošni predal 568

tel. 040-361888, fax 040-768697

Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana

tel. 061-1262044, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
finančni in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozjala po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 55 SIT

Naročnina za Italijo 430.000 LIT

Postni tr. PRAE DZP st. 11943347

za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, plačljiva preko DISTRIEST,

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze casopisnih založnikov FIEG

KDAJ ODPSTOP PREDSEDNICE GUERROVE?

Krizo spremljajo številne nejasnosti

DSL in zeleni zahtevajo takojšnje sklepe
Ljudska stranka: Poti nazaj tokrat ni več

TRST - Kdaj bo predsednica Dezele formalno odstopila in kaksne so prioritete naloge odbora pred dokončnim odstopom? To se sprašujejo skoraj vse stranke, ki so s precejšnjo osuplostjo sprejele sredino izjavo Alessandre Guerre, da bo kmalu odstopila, pred tem pa bo moral odbor razrešiti nekatera važna vprašanja. Kaksna so ta vprašanja ni povedala, rekla je le, da se bo odbor spet sestel v ponedeljek.

Da je kriza politične narave in ne le spodrsrljaj sedanjih koalicijskih zaveznikov, je včeraj znova potrdil deželni tajnik Ljudske stranke Isidoro Gottardo. Povedal je, da LS ne bo iskala krhkega ali poceni soglasja 31 svetovalcev (deželna skupščina jih šteje setdeset), a da se bo zavzemala za trdno in programsko homogeno koalicijsko, ki naj bi vodila FJK vse do naravnega izteka zakonodajne dobe, to se pravi do poletja leta 1998. S kom misli Ljudska stranka sklepati politična zavezništva Gottardo ni povedal, v preteklih dneh pa je dal razumeti, da se zavzema za levosredinsko opcijo, torej za odbor, ki bi slonel na sodelovanju

med LS, Severno ligo, DSL in zelenimi.

Da deželna uprava v tem koclživem trenutku nujno potrebuje predvsem jasnost in jasne izbire so prepričani svetovalci DSL in Zelene liste. Renzo Travanut (DSL) zato poziva predsednico Guerrovo, naj že na torkovi deželni seji ne samo, da odstopi, ampak tudi da pojasni ozadje te krize in predvsem njene stvarne perspektive. Odbor pa naj s svoje strani pojasni svoje prioritete naloge od izvolitve novega, ki je očitno se zelo dalec.

Zelena lista je mnenja, da smo tudi tokrat priča igracam in zakulisnim manevrom kot v casih stare politike, ko se je vse odločalo na tajnistvih posameznih strank. Vse skupaj je podobno nogometni tekmi na razmočenem in blatnem igrišču, na katerem niso več razpoznavni dresi posameznih igralcev, prihaja pa tudi do velike zmesnjave med obema ekipama, pravijo zeleni. Prav zaradi tega je treba po njihovem mnenju takoj zamenjati sedanje razmočeno igrišče, medtem ko bi nekateri hoteli le zamenjati majice igralcev...

NADALJUJE SE ZBIRANJE PODPISOV POD PROTESTNI DOKUMENT

Kdaj slovenska TV tudi za Benečane?

V Benečiji ne vidijo niti Raia niti ljubljanske TV

CEDAD - Ne vemo, če se je pri vodstvu italijanske radiotelevizije Rai kaj premaknilo v zvezi z nevidljivostjo slovenskih programov na videmskem območju, kjer živi slovenska narodnostna skupnost. Poznavajoc počasne birokratske mehanizme in politično nepripravljenost, da bi se to vprašanje pozitivno resilo, menimo, da bodo Benečani se naprej delezni »medijskega etničnega čiščenja«.

Sprico takšne zadržanosti se v beneskih dolinah nadaljuje zbiranje podpisov pod protestni dokument, s katerim želijo opozoriti javnost in odgovorne dejavnike na veliko krivico, ki se jim dela. Tudi v tem primeru prihaja na dan dejstvo, da so Slovenci z Videmskega v obeh oblastih se vedno skupnost nižje kategorije, ki si ne zasluži niti tega, da bi ob večernih urah lahko sledila slovenskim televizijskim programom.

Ne bomo na tem mestu razglabljal o tem, koliksen je pomen slovenske besede za Benečane, ki v primerjavi z goriskim in trzaskimi zamejci nimajo enakih možnosti, da bi se jezikovno razvili in obogatili. To stanje pa se je pred tedni se poslabšalo, ko so nehali delati pretvorniki družbe Ponteco, ki je v te doline prinasala signal ljubljanske televizije. Iskrice upanja pa prihaja s kobariskega Stola, od koder bi lahko signal ljubljanske televizije ponovno prišel v Nadiške in Terske doline ter delno tudi v Rezijo.

Predlog za takšno rešitev je dal načelnik Tolminske upravne enote Zdravko Likar, ki je na vodstvo ljubljanske televizije naslovil pismo, v katerem predlaga, da bi na Stolu uredili oddajnik (strošek bi znašal kakih 35 milijonov lir), ki bi zagotavljal vidnost slovenskih televizijskih programov tudi v beneskih dolinah.

Na Likarjevo pismo je odgovoril generalni direktor radiotelevizije Zarko Petan, ki je ugotovil, da oddajanje televizijskega signala čez mejo ne sodi med naloge RTV in da o tem mora biti dosežen sporazum med obema državama. Petan dodaja, da vlada ni zagotovila finančnih sredstev za ojačanje obstoječih oddajnikov.

Načelnik Tolminske upravne enote je po tem odgovoru o zadevi informiral državnega sekretarja dr. Petra Venclja in v vednost predsednika države Milana Kučana, predsednika parlamenta Jozefa Skolca ter predsednika vlade Janeza Drnovskega.

Pobuda Zdravka Likarja je tudi posledica številnih prosenj, ki so prišle iz Benečije, in v katerih je izražena potreba, da bi lahko ponovno gledali slovenske televizijske programe.

Rudi Pavšič

KOROŠKA / OSTRE POLEMIKE OKROG NAPOVEDANEGA NASTOPA OBRAMBNEGA MINISTRA

Fasslabend naj se ne udeleži shoda bivših esesovcev na Vrhu pri Celovcu

Minister pa ne odstopa: »Povabil me je sam deželni glavar Zernatto«

CELOVEC, DUNAJ - Nadvse sporno srečanje vojnih veteranov in tudi bivših esesovcev na gori Vrh (Ulrichsberg) nedaleč od Celovca se naprej buri duhove na Koroskem in v Avstriji. Skorajda vse politične stranke z izjemo Haiderjevih svobodnjakov in ljudske stranke so se izrekle proti nastopu obrambnega ministra Wernerja Fasslabenda (na sliki) na tej prireditvi, nekateri zahtevajo v primeru nastopa na prireditvi celo njego odstop.

Obrambni minister je medtem potrdil, da se bo srečanja udeležil in na njem govoril, kritikom pa je povedal, da ga je na srečanje povabil noben drug kot sam koroski

deželni glavar Christof Zernatto. Menil je tudi, da se je treba ukvarjati s preteklostjo in o njej tudi spregovoriti. Na novinarsko vprašanje, ali ne bo s svojo udeležbo na srečanju uzalil koroskih Slovencev, pa je minister iz vrst ljudske stranke odvrnil, da je po njegovi dosednji drži glede sporazumevanja med narodnostmi lahko ugotoviti, kaksno vsebino bo imel njegov govor 1. oktobra na Vrhu.

Protestom socialnih demokratov, zelenih in Liberalnega foruma se je včeraj pridružilo tudi humanitarno gibanje SOS-soclovek in pozvalo obrambnega ministra, naj se enkrat premisli svojo udeležbo

na taki proslavi. Zidovska občina na Dunaju pa je opozorila na nevarnost, da bi nastop ministra Fasslabenda lahko prikazal znano srečanje esesovcev v nedolžni luci. Zeleni politik Peter Pilz se je ponovno oglašil k besedi in pozval avstrijskega zveznega kanclerja Vranitzkega, naj zahteva od člana svojega kabineta, »ali zeli biti govornik za ss ali minister«.

Nastop Fasslabenda na srečanju na Vrhu bi bil tudi v toliko bolj nerazumljiv, ker je njegov vladni kolega, notranji minister Kaspar Einem, letos prvič prepovedal policiji, da se udeleži te sporne proslave.

Ivan Lukan

ZALOŽNIŠTVO / PREDSTAVITEV POBRATENJA Z IL SOLE 24 ORE

Il Piccolo danes ne bo izšel

TRST - Če bi bili zlobni, bi članek o včerajšnji predstavitvi skorajšnjega »pobratenja« med trzaskim dnevnikom Il Piccolo in trzaskim gospodarskim dnevnikom Il Sole 24 Ore začeli s spominom na dnevnik La Cronaca. Izdajala ga je zadruga zaganih mladih novinarjev, za nekaj mesecev je predstavljal alternativni glas trzaskih informacij. Da bi prebrodil velike finančne stroške, se je povezal s turinsko Stampo: za nekaj casa si lahko v kioskih dobil oba časopisa za ceno enega. To pa ni slo v račun založniku Il Piccolo, ki se je pritožil na sodišče zaradi neelojalne konkurence. Sodstvo je razvezalo poroko med Cronaco in Stampo, nekaj mesecev kasneje je Cronaca zaradi prevelikih stroškov prenehala izhajati. V založništvu so biblijski čudeži nemogoči: Goljat je premagal Davida.

Včeraj je Il Piccolo v dvorani Tripovich predstavil svojo novo založniško operacijo: od po-

nedeljka dalje bodo lahko Tržacani za ceno 2.000 lir kupili v kioskih trzaski italijanski dnevnik, ob njem pa bodo prejeli se gospodarski dnevnik Il Sole 24 Ore. Akcijo so reklamizirali z videospotom, v katerem elegantno oblečeni moški gleda

v prihodnost z daljnogledom, ki ga sestavljata oba zavita dnevnika.

Včerajšnji predstavitvi novega casnikarskega dvojčka so dali novinarski naslov »Intervju s prihodnostjo.« Govor je bil seveda o prihodnosti Trsta. O njej so spregovorili eminentni gostje: trzaski zupan Illy, njegov goriski kolega Valenti, podpredsednik deželnega odbora Antonione, predsednik Fincantieri Antonini, predsednik pristaniske ustanove Lacalamita, predsednik Trzasko hranilnice Verginella, ravnatelj ISDEE Favaretto, predstavnik družbe Lucchini in novinar Mitja Volcic. Vprašanja so (ze pred

casom) zastavili dijaki trzaskih in goriskih visjih srednjih sol, ki jih je vodstvo casopisa povabilo k sodelovanju. »Intervju« sta koordinirala odgovorna urednika obeh casopisov Quaiia (Il Piccolo) in Carrubba (Il Sole 24 Ore).

Volcic je govoril o Trstu kot možnem mostu med Vzhodom in Zahodom in o prodoru nemškega gospodarstva v Slovenijo. Zupan Illy je menil, da so njegova predvidevanja dokaj pesimistična, in je po drugi strani omenil potencialne prednosti Trsta v odnosih z vzhodnoevropskimi državami: blizino novih tržišč, pomorske povezave in znanstveno-tehnološke strukture. Vprašanje je, ali bo Trst znal izkoristiti te prednosti.

Ob predstavitvi prireditve je Guido Carignani, podpredsednik založniškega podjetja OTE, ki izdaja Il Piccolo in Messaggero Veneto spregovoril tudi o »indiskretnih glasovih o

združevanju obeh dnevnikov.« Dejal je, da je treba pač krizo v založništvu resiti s primernimi ukrepi. Katerimi? Zaposlitveno raven bo treba »prilagoditi« ekonomskim zahtevam«, casopisa bosta vsekakor »avtonomna, imela pa bosta nekaj skupnih elementov.«

Na večeru je zupan Illy spregovoril o zaprtju TV postaje Teleanterna in pozval industrijce, naj se zavzamejo, da bi preprečili dokončni mrk tudi tega informacijskega sredstva.

O dnevniku La Cronaca ni bilo govora, pa tudi o nelojalni konkurenci niso črhili besedice. Ob pomanjkanju konkurenta se namreč vprašanje več ne zastavlja.

Pač pa je sinoci kot strela z jasnega udarila iz uredništva Il Piccola vest, da so novinarji prav zaradi izjav podpredsednika OTE Carignanija v dvorani Tripovich oklicali stavko. Il Piccolo tako danes ne bo izšel.

M.K.

UMOR GRADEŠKEGA RIBIČA

Tržaški sodniki zavrnili svojčas že sprejeto zahtevo po reviziji procesa

TRST - Na prizivnem kazenskem sodišču v Trstu so naredili korak nazaj: maja letos so sprejeli zahtevo po reviziji procesa, na katerem je bil svojčas poveljnik koprškega patrolnega colna Boris Grgic obsojen na 15 let ječe zaradi smrti gradeskega ribiča Bruna Zerbina, izdali so dekret, v katerem so določili datum pričetka obnovljenega procesa, sklicali priče (med njimi je bil tudi nekdanji italijanski konzul v Kopru Felice Scasuso), a včeraj so se nepricakovano premislili. Sodni zbor (predsednik Delfino, stranska Presta in Gridellijeva) je namreč osvojil stališče glavnega pravdnika Baitija, ki je nasprotoval reviziji.

Za boljše razumevanje dogodkov ne bo odveč, ce na kratko obnovimo, kaj se je svojcas pripetilo. Bruno Zerbina iz Gradeza je 19. novembra 1986 skupaj s številno skupino drugih italijanskih ribiških colnov ribaril v jugoslovanskih (sedaj slovenskih) teritorialnih vodah. Policaji s patrolnim colnom so ga dohiteli, vendar se ni ustavil, niti ko so streljali pred premeč in nato se po krovu, kjer ni bilo nikogar. Krogle so prodrle v kabino in drobci so ubili Zerbina. Poveljnika patrolnega colna Borisa Grgica so obtožili, da je streljal na ribiško ladjo, čeprav je vedel, da so na njej osebe, in pri tem ubil Zerbina, da je prisilil posadko, da mu je sledila v Koper, čeprav »je bil v italijanskih teritorialnih vodah« itd. Grgiceva odvetnika Bog-

dan in Andrej Berdon sta vložila zahtevo po reviziji procesa, ki je slo-nela na novih dokumentih in pričah, ki so dokazovali prav nasprotno: dogodek se je pripetil v (tedaj) jugoslovanskih teritorialnih vodah, a uporaba orožja je bila v danem primeru zakonita.

Včerajšnja odredba, ki je zavrnila revizijo, sloni na dokaj čudni logiki, saj med drugim pravi, da dokazi, čeprav bi se izkazali v korist obrambe, ne morejo izpodbiti prejšnje sodbe. Odvetnik Berdon je menil, da je povsem nezakonita: »Krsi namreč osnovno pravico do dokazov. Poleg tega nelogično postavlja voz pred vola: sodniki so namreč carovniško ugotavljali, kaksno naj bi bilo zaslisevanje prič, ki jih sploh niso slisali. Zato bomo vložili priziv na kasacijsko sodišče. Čuden je bil tudi strah javnega tožilca pred ugotavljanjem resnice, posebno če upoštevamo, da je revizijski postopek v javnem interesu in bi se po zakonu tudi sam javni tožilec moral potegovati za ugotavljanje resnice in bi lahko tudi sam zahteval revizijo postopka. Njegovo nasprotovanje ugotavljanju resnice pa ni v skladu z duhom obnovitvenega procesa in je nekaj nena-nadnega. To daje politično obeležje danasnemu (včerajšnjemu, op. ur.) dogodku na sodnji. Prav gotovo spada v okvir trenutnih odnosov med sedanjima državama, ki zal se cakajo na boljše case.«

AVDICIJE PRED DEŽELNO KOMISIJO

KGS: Beseda zlasti županom!

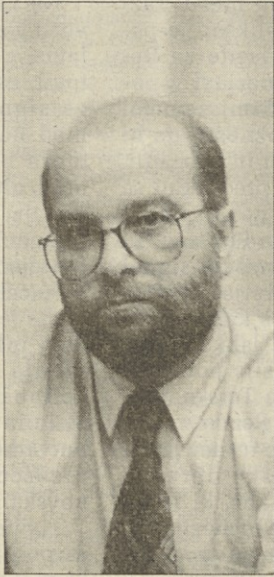
Župani naj odločajo tudi o Pokrajini

Negotova usoda trzaskе pokrajinske uprave (in posredno tudi Kraske gorske skupnosti) je bila v središču pozornosti včerajšnjih avdicij javnih upraviteljev pred posebno deželno komisijo za reformo javnih uprav. Pred predsednikom Michelejem Degrassijem ter člani komisije so se zvrstili nekateri župani, predsedniki javnih ustanov, predsednik Kraske gorske skupnosti Ivo Sirca ter izredni komisar Pokrajine Domenico Mazzurco.

Sirca je zagovarjal stališče, da mora Dezel enkrat za vselej priznati gorskim skupnostim vlogo načrtovalca, medtem ko imajo za sedaj predvsem značaj servisne ustanove. Nova teritorialna razmejitev KGS, o kateri se govori in piše že precej časa, ne sme biti po predsednikovem mnenju argument "tabu", bistveno je, da bodo pri pomembnejših sklepih odločale ali soodločale občinske uprave.

Za trzaskęga župana Riccarda Illyja predstavlja trenutno najbolj kocljiv problem znana razsodba ustavnega sodišča o pokrajinskih volilnih okrožjih. Daljnoročno bo treba po njegovem stvarno razmisliti o združitvi trzaskę in goriske pokrajine, a to najbrž v sklopu globokih institucionalnih reform.

Devinsko-nabrezinski župan Giorgio Depangher je dejal, da je Pokrajina ustavno in torej zelo pomembno upravno telo, ki pa ga bo treba posodobiti in vsesplošno ovrednotiti. Miljski zu-

Predsednik KGS Ivo Sirca

pan Sergio Milo pa je izhajal iz uspešnega sodelovanja trzaskih županov, ki ga bo treba se obogatiti.

Pokrajinski komisar Mazzurco je - podobno kot Depangher - izhajal iz ugotovitve, da je pokrajinska uprava do nadaljnjega ustavna institucija. Mazzurco, ki je na krmilu Province že 26 mesecev, je izrazil upanje, da bo čimprej prislo do pokrajinskih volitev in da bo torej uprava končno spet dobila demokratsko izvoljena telesa. Na potezi je po njegovem sedaj predvsem državna oblast, ki bo morala prej ali slej korenito reformirati vse javne in krajevne ustanove.

Pred Degrassijevo komisijo so nato nastopili se predsednik Konzorcija raziskovalnega centra Domenico Romeo, predsednik Trgovinske zbornice Adalberto Donaggio in predsednik

Ustanove za industrijsko cono EZIT Francesco Sloccovich. Donaggio je pozval deželno upravo, naj razjasni dosedanje nejasne odnose med različnimi krajevnimi upravami, posebno med občinami in pokrajinami. Sloccovich pa je opozoril na prevelike vinkulativne norme, ki naj bi močno zavirale industrijski in splošni gospodarski razvoj.

Degrassi je včerajšnje avdicije zelo pozitivno ocenil in dejal, da predstavljajo pomembno izhodišče za ukrepe deželne uprave na področju reforme javnih institucij. Po njegovem so vsi upravitelji izrazili mnenje, da bo treba postopno premostiti sedanje pristojnosti pokrajinske uprave in te pristojnosti naloziti neke vrste stalni konferenci vseh županov. Dejal je tudi, da bi bile pokrajinske volitve brez ustrezne reforme, ki bi morala priti s strani Dezele, v tem trenutku najbrž nepotrebne, saj bi vse pustile pri starem.

Degrassi (DSL) je sel se nekoliko dlje in predlagal, da bi pokrajinsko upravo (ali skupščino?) sestavljali predstavniki šestih občinskih uprav. Če se bo to zgodilo, je pristavil predsednik deželne komisije, bo to absolutna novost ne samo za Furlanijo-Juljsko krajino, a za vso Italijo. Izrazil je tudi upanje, da bo Dezel uveljavila vse svoje primarne zakonske pristojnosti na področju reforme javnih uprav ter izvoljenih teles.

SKUPŠČINA NOVINARSKEGA SINDIKATA

Zaprte Teleantenne je udarec za ves Trst

»Skrbi nas tudi usoda Primorskega dnevnika«

Nenadna zatemnitev Teleantenne (njene frekvence so prodali za poldugo milijardo lir) pomeni nadaljnje obubožanje za trzaski informacijski sistem, prica pa tudi o nemoci in pasivnosti krajevnih gospodarskih krogov, ki so na tem izredno pomembnem področju brez vsakršne strategije. To je na včerajšnji zelo dobro obiskani skupščini (prireditelji so vsekakor na njej pogrešali župana Illyja in zastopnike institucij) glasno povedal novinarski sindikat, ki kliče vso mestno skupnost na široko mobilizacijo v obrambo svobodne in pluralistične informacije.

Kot je uvodoma povedal deželni tajnik novinarskega sindikata Fulvio Gon, ne gre samo za Teleantenne (njeno prodajo naj bi formalizirali na današnji skupščini dosedanjih delničarjev), ampak za celo vrsto drugih nejasnih in nespodbudnih epizod. Sindikalist je omenil tudi situacijo na Primorskem dnevniku, ki je bil v preteklosti že

tarca klestenj in redukcij, sedaj pa se znova znajde pred negotovo usodo. O zaprtju Teleantenne so spregovorili prizadeti novinarji, poleg Gona pa so se oglasili tudi podpredsednik novinarskega sindikata in član sindikalnega odbora Messaggera Veneta Gianpaolo Carbonetto ter predstavnika CGIL in CISL, Bruno Zvech in Paolo Coppa.

Gon se je zahvalil za solidarnost političnih strank in posameznih politikov, solidarnost pa ni dovolj, če ji potem ne sledijo konkretni koraki. Teh zal ni, kot je poudaril Zvech, po katerem je treba velik del odgovornosti za nastalo situacijo iskati v Trstu in ne drugod, kot skušajo nasprotno dokazovati tisti, ki vztrajajo, da so za vse krivi drugi, nikoli pa Tržacani s svojo pasivnostjo in politiko tarnanja in jokanja. Coppa pa je predlagal bojkot televizijskih prodaj preprog in slik, ki so že na sporedu na frekvenci bivše Teleantenne.

O načrtih založnika Carla Melzija za "sodelovanje" med Piccolom in Messaggerom Venetom je govoril Carbonetto, ki je načrtovalno sinergijo med časopisoma označil za neugodovinsko, nesprejemljivo in neucinkovito.

Ce bi Furlanija-Juljska krajina imela svojega garanta za založniške monopole, je dejal Carbonetto, bi moral slednji takoj ustaviti to operacijo, ki stremi k zelo nevarnemu poenotenju deželne informacijske sistema.

Skupščina se je končala s pozivom županu Illyju in vsem merodajnim krogom, naj preprečijo dokončno prodajo Teleantenne, ki bi jo morali uradno potrditi danes.

Casa za to je zelo malo, denarja, ki bi presegel ponudbo Telemarket, pa tudi ni videti na obzorju, tako da bi lahko v tem trenutku najbrž edinole čudež rešil zasebno televizijsko postajo pred prodajo.

CERKEV / TRŽAŠKI PASTORALNI DNEVI

Predvsem ljubezen do revnih

Od danes do nedelje bodo v dvorani pri cerkvi S. Maria Maggiore pastoralni dnevi trzaskę skofije, najpomembnejše vsakoletno srečanje, na katerem oblikujejo smerice delovanja trzaskę Cerkve. Na včerajšnji predstavitvi je skof Lorenzo Bellomi orisal temo letosnjega srečanja: »Ljubezen, ki je namenjena predvsem revnim«.

Gre za izbiro, ki izvira iz samih korenin krščanskega usmiljenja, »iz Evangelija, ki je predvsem Evangelij ljubezni«, je dejal skof Bellomi, »saj je sam Kristus ljubil predvsem zejne in lacne«. Revnim bo posvečeno tudi novembrsko italijansko cerkveno srečanje v Palermu, v samih pripravah na jubilejno leto 2000 pa je dan velik poudarek na vseh oblikah krivic in družbene emarginiranosti. Izbiro trzaskę skofije se torej ujema s splošnimi prizadevanji katoliške Cerkve za podporo žrtvam stare in nove revščine.

Ob tradicionalnih oblikah revščine so se v zadnjih letih pojavile nekoč nepoznane oblike, ki so prav tako boleče in krivične: ljudje trpijo zaradi negotovosti delovnega mesta, pomanjkanja stanovanja, starosti, nezadostnih pokojnin, osamljenosti, narkomanije, izseljevanja. Trzaska Cerkve se name-rava angazirati tako prek posameznih vernikov kot samih cerkvenih institucij, v prvi vrsti župani, ki naj postanejo aktivna središča za podporne dejavnosti Caritas, kakor tudi prave »opazovalnice nove revščine«, ki je največkrat niti ne opazimo.

Po oceni katoliških organizacij, ki se ukvarjajo s podporo revnejšim, v Trstu revščina prizadene približno 20 odstotkov vsega prebivalstva. Po-datek je grozljiv, saj pomeni, da je med nami okrog 40 tisoč ljudi, ki ne uživajo osnovnih pogojev za dostojanstveno življenje. Na včerajšnjem srečanju so nasteli nekaj primerov posegov Caritas, ki redno skrbi za 350 revnih družin, za 270 beguncev iz nekdanje Jugoslavije, podpira približno sto univerzitetnih študentov iz Trtęga sveta, občasno pa pomaga starejšim osebam z minimalno pokojnino, ki ne morejo plačati najemnine. Tudi druge katoliške organizacije, od Vincencijeve konference do skupnosti Sv. Martina, se ukvarjajo z osebami v težavah. Sicer zelo nepolemično so včeraj omenili tudi, da so na področju skrbstva vse premalo aktivne javne ustanove: kot primer so navedli usodo 70 Kurdov, ki so jih pred časom odkrili na turskem trajektu in ki jih je nameravala policija odgnati nazaj v Turčijo, kjer bi jih v najboljšem primeru čakala dolga zaporna kazen: za njihovo preživetje v Trstu, dokler niso uredili statusa beguncev, je morala poskrbeti Caritas, ker iz javnih skladov ni bilo sredstev.

Pastoralni dnevi se bodo pričeli danes ob 18. z maso in s teološkim razmisljanjem o revnih, jutri in pojutrišnjem pa bo razprava stopila v živo: med drugim vlada veliko zanimanje za originalno demografsko analizo o revščini v Trstu, ki jo je posebej za pastoralne dneve pripravil sociolog prof. Augusto Debernardi.

ZDRAVSTVO / PREVENTIVNI POSEG

V Trstu se obeta lov na mačke

Macke so se v Trstu močno razpasle. Toliko jih je, da postaja njihovo število za zdravstvene ustanove že zaskrbljujoče. Klateske mačke so nepogrešljiv element nekaterih mestnih predelov: ljudje, predvsem priletne ženske, jim prinašajo hrano, celo posteljuje jim. Pred leti so veterinarske službe s sterilizacijo že poskrbele za zmanjšanje njihovega reproduktivnega potenciala, sedaj pa kaže, da so se mačje družine po mestu tako razširile, da bi bilo tako ukrepanje spet potrebno. Seveda iz higiensko sanitarnih razlogov, saj je obče znano, da tudi mačke prenašajo bolezni.

Trzaska zdravstvena ustanova se je prav zato obrnila na občane, da bi ji priskočili na pomoč. Ustanova se dobro zaveda, da tudi v Trstu prevladujeta dve »macji stranki«: tista, ki zahteva drastično zmanjšanje števila klateskih mack v mestu, in druga, za katero so mačke tisto, kar so v indijski kulturi krave: svete in nedotakljive živali.

V svojem pozivu trzaski javnosti zdravstvena ustanova poudarja, da gre pri tem za izključno preventivni sanitarni ukrep, ki so ga izvedli

že v številnih drugih italijanskih mestih. Akcija naj bi se delila v dve fazi. V prvi naj bi občani obvestili zdravstvene oblasti o predehlih, v katerih živijo najbolj številne mačje kolonije. V ta namen si je zdravstvena ustanova že zamislila dopisnico, na katero naj bi ljudje napisali kraj in tudi približno število klateskih mack. Ta faza naj bi

trajala kake tri mesece.

V drugi fazi naj bi prostovoljci ulovili mačke (v večini primerov naj bi bile to prav ženske, ki skrbijo zanje) in jih predale zdravstveni službi. Macke naj bi zivinozdravniki sterilizirali, po operaciji naj bi zivalim nudili vso primerno nego, nato pa naj bi jih izpustili na kraju, kjer so dotlej živele.

V Rimu umrl Pio De Berti, Raiev novinar in kulturnik

V Rimu je umrl novinar Pio De Berti Gambini. Rodil se je pred 65 leti v Puli v znani italijanski družini: ded je bil poslanec na Dunaju, oče pa predvojni puljski župan. Po vojni se je preselil v Italijo in se leta 1957 zaposlil na Raiu, kjer se je od samega začetka posvetil komaj nastali televizijski redakciji. Ukvarjal se je predvsem s kulturnimi rubrikami in s prvimi televizijskimi nadaljevanji. 1976 je postal direktor milanskega sedez, 1980 direktor druge Raieve mreže, 1987 pa je stopil na celo Sacisa, Raieve družbe za proizvodnjo in komercializacijo televizijskih programov.

V Trstu je bil dolgoletni član upravnega odbora italijanskega stalnega gledališča, v letih od 1988 do 1990 pa nadzornik Verdijevega gledališča.

NA SINOČNJI SEJI TRŽAŠKEGA OBČINSKEGA SVETA

Živahna razprava o javnih občilih

Težave pri prodaji občinskih nepremičnin

Na videz dolgocasnaja tržaska občinskega sveta se je sinoči spremenila v dokaj živahno soocanje o nekaterih aktualnih temah, ki neposredno zanimajo javnost. Soocanje je sad izvajanja občinskega pravilnika, ki dopusca svetovalcem kratka in jedrnata vprašanja o aktualnih problemih in seveda prav tako kratke odgovore župana in pristojnih odborikov. Na sinočnji seji je tako tekla beseda o starem in nerešenem vprašanju prodaje občinskih nepremičnin, o težavah, s katerimi se soočajo pokopališča ter o problematiki javnih občil, ki je v tem trenutku še posebno aktualna.

Župan Riccardo Illy je

glede zaprtja zasebne televizijske postaje TeleAntenna (o vprašanju poročamo na drugem mestu) dejal, da je po srečanju z zastopniki novinarjev in sindikatov uslužbencev pozval zainteresirane tržaske podjetnike, da posežejo ali bolje rečeno, da kupijo omenjeno televizijsko postajo. Župan je vsekakor sheptičen, da bo problem pravočasno rešen. Glede nacrtovanih sinergij med Piccolom in videmskim Messaggerom Venetom pa je bil Illy skrajno previden. Dal je vsekakor vtis, da razume nacrt založnika Carla Melzija, ki pa po županovem mnenju ne bodo na noben način prizadeli dosedanje samostojnosti obeh dnevnikov.

Desnica je glede vprašanja prodaje nepremičnin zahtevala odstop pristojnega odbornika Grionija. Svetovalec Krscansko demokratskega centra Marini je v bistvu obtožil upravitelja, da je nesposoben in pozval župana, naj ga odstavi. Župan je njegovo zahtevo zavrnil, priznal pa je nekatere težave, ki se pojavljajo pri napovedani prodaji občinskih stanovanj, zlasti potem, ko je deželna uprava izdala odlok, ki zelo omejevalno tolmači možnost, da bi občina prodala nepremičnine. S to zadevo, ki se vleče že dosti časa, se bo tako se dalje ukvarjala posebna občinska komisija, ki ji predseduje svetovalec Andrej Berdon.

SKUPŠČINA / LUŠKA OBLAST

Da bi tržaško pristanišče res bilo evropsko

Rešiti gre vrsto problemov

Na Pomorski postaji bo danes dopoldne zasedal upravni odbor tržaske luke. To bo prva skupščina pred nedavnim ustanovljenim pristaniškem območjem, ki se je porodila iz ostalih okostenele ustanove EAPT, predseduje pa ji Michele Lacalamita.

Odbor, v katerem je več kot dvajset članov, se bo spopadel s kopico koclji-vih problemov, ki gredo od proračunskega osnutka, predčasni upokojitve in reorganizacije luskih dejavnosti v podjetniškem slogu pa do triletnega razvojnega programa, notranjega regulacijskega nacrtja ter pogajanj za privatizacijo sedmega pomola in operativne obale pri skedenjski železarni.

Naloga upraviteljev torej ne bo lahka, saj je

prihodnost pristanišča odvisna ravno od razrešitve vseh teh vprašanj. Ne samo, rešiti jih je treba v najkrajšem času, drugače nas bo mednarodna konkurenca pohodila in tedaj bo tržaska pokrajina ohranila samo se nekaksen videz evropskosti.

Tega se gotovo zavedajo tudi ugledne osebnosti, ki so jih povabili na skupščino. Med njimi bodo Lorenzo Ceraulo z ministrstva za javna dela, predsednica deželne vlade Alessandra Guerra, tržaski in miljski župan Riccardo Illy in Sergio Milo, pokrajinski komisar Domenico Mazzurco, a tudi glasniki trgovcev, industrijcev, spediterjev in pomorskih agencij ter sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL. (dg)

NOVICE

Caveri gost SSk

Danes in jutri bo v Trstu kot gost SSk poslanec Union Valdotaïne Luciano Caveri. Z vodstvom stranke se bo pogovoril o najpomembnejših odprtih problemih slovenske manjšine v Italiji in o možnostih njihovega reševanja v parlamentu. Govor pa bo tudi o odnosih med Italijo in Slovenijo. Caveri bo danes zvečer ob 20.30 predaval na sedežu SSk v Ul. Giacinto Gallina 5 o italijanskem političnem položaju z vidika manjšinskega politika.

Pobude združenja AISIM v Trstu

V okviru manifestacije »Trideset ur za življenje«, ki jo prireja tržaska sekcija Združenja za boj proti sklerozi multipli z namenom, da bi zbrala potrebna sredstva za nakup primernih prostorov, kjer bi lahko nudili pomoč obolenim za to boleznijo, bodo jutri na sporedu kar štiri pobude: na Trgu Unità bodo ob 17. uri za zabavo poskrbeli dijaki Jadranskega mednarodnega zavoda, ob 20.30. bodo v evangelicanski cerkvi peli mali pevci zbora Pueri Cantores, na Trgu Unità bodo nastopali plesalci Cluba Diamante, v gledališču Miela pa bo predstava v tržaskem narecu gledališke skupine »La Braccaccia«. V primeru slabega vremena se bodo predstave, predvidene na Trgu Unità, odvijale v gledališču Miela.

Klasična glasbav Štivanu

Združenje Punto musicale iz Sesljana prireja v ponedeljek ob 21. uri v štivanski cerkvi četrto srečanje koncertne sezone »Note Timave«. Pianist Riccardo Risaliti bo igral Mozarteve, Beethonove in Schubertove skladbe. Vstop je prost.

Fotografska razstava na Opčinah

V Domu Brdina na Opčinah bodo jutri ob 18. uri odprli razstavo del fotografskega natečaja »Opčine med kraskim izročilom in novimi naselitvami - Vpliv urbanističnega razvoja na odnos človek-okolje«, ki ga je čez poletje razpisal Kulturni krožek La Rupe - Ob pecini. Razstava bo na ogled do prihodnje sobote, 30. septembra, ko bo tudi razglasitev zmagovalcev in nagrajevanje. Urnik obiska: vsak dan od 18. do 20.30, v nedeljo pa od 10. do 12.30.

Svečanost pri fojbi

V vojašnici finančne straže v Bazovici so včeraj odkrili plosco v spomin na 97 stražnikov, ki so pred 50 leti končali v bazovski fojbi. Spominska svečanost je bila tudi pred fojbo samo, kjer je govoril gen. Pietro di Marco, eden od pric tistih tragicnih dogodkov.

Pohod za mir v Assisiju

Združenje ACLI vabi na pohod za mir od Perugia do Assisija, ki bo v nedeljo 24. septembra. Odhod avtobusa iz Trsta bo jutri ob 14. uri, prihod pa je najavljen za polnoč 24. septembra. Mirovniki vseh starosti, ki bi se radi udeležili pohoda, naj se zglasijo na št. 370408 ali 370525 ob uradnih urah.

NA VELESEJMU / »50 IN VEČ«

Loterija združenja Auser za nakup »srebrnega vozila«

V prostorih tržskega velesejma bo do nedelje na ogled devet razstav »50 in več (50 & più)« posvečena občanom, ki... niso več mladostniki.

Med drugimi organizacijami, ki sodelujejo pri pobudi, je tudi Združenje Auser - Srebrna nit, ki je nastalo in deluje v sodelovanju s sindikatom CGIL. Kot pravi dokaz življenjskosti starejših razstavljajo slike svojih članov, ljudi »s srebrnimi lasmi«, kot jim pravijo.

Na kongresu o »cestni varnosti starejših« so problematiko načeli z dveh zornih kotov: starejšim

ljudej je treba zagotoviti varnost, in to velja v prvi vrsti za pešce, po drugi strani pa ravno starejši lahko pomagajo najmlajšim v gostem in nevarnem mestnem prometu. Tudi to lahko postane zgled, kako starejši koristno prenesejo svoje izkušnje na mlajše rodove.

Združenje Auser med drugim zbira sredstva za nakup »srebrnega vozila«, kombija vrste ford za prevoz povsem ali delno nepokretnih oseb. Med vsemi, ki bodo prispevali za nakup, bodo jutri ob 18. uri izžrebali dobitnike stvilnih nagrad.

MODA / DANES

Začenjata se Mittelmoda in natečaj Aenne Burda

Trst in moda običajno ne hodita vstric. Tokratni konec tedna pa bosta v našem mestu na sporedu kar dve pomembni pobudi, Mittelmoda '95 in natečaj Aenne Burda '95. Prva pobuda, ki je pri nas že precej poznana, bo sicer na Tržaskem odigrala samo nekakšno uvrturo v niz prireditev, ki se bodo zvrstile na goriskem sejmišču, druga pa se bo v celoti odigrala v Trstu.

Danes popoldne bo na devinskem gradu svečan uvod v letosnje izvedbo goriske Mittelmode, tržaski župan Illy in njegov goriski kolega Valenti bo

sta namrec izročila posebno nagrado Bianci Mari Piccinino. Skoraj istocasno pa se bodo zbrali tudi udeleženci finalnega dela mednarodnega natečaja Aenne Burda '95. Osrednji del sklepnega dela pobude, namenjene amaterskim silviljam in modnim ustvarjalcem pa se bo odvijal v soboto na Pomorski postaji. Udeležili se ga bodo predstavniki 12 evropskih držav, najboljšim v raznih kategorijah (v krojenju, kreiranju modelov, vezenju, itd.) bodo na večerni svečani prireditvi izročili bogate nagrade.

Tržaško poletje '95 se zaključuje

Na Gradu sv. Justa bo danes se zadnja prireditev v okviru »Tržasko poletja 95«. Organizatorji, ki so v teku poletja priredili skoraj 100 živahnih večerov, se želijo odsloviti od letošnjega poletja z nepozabno družabnostjo. Zamislili so si nadvse pester program: za animacijo bodo poskrbeli simpatični klovnji in mimiki, tržasko nebo bodo razsvetlili ognjemeti, z argentinskim tangom bodo nastopili plesalci sole Arianna, za glasbo pa bosta poskrbela DJ-a Sandro Orlando in Federico Fabiani. V primeru slabega vremena se bo družabni večer odvijal jutri.

VERDI / DREVI V DVORANI TRIPCOVICH

Začenja se simfonična sezona

Na prvem koncertu bo kot solistka nastopila Anne Gastinel

Drevi se v dvorani Tripicovich začena letošnja jesenska simfonična sezona gledališča Verdi. S tem se praktično začena tudi delovanje operne hiše po krajšem premoru, saj se je mednarodni festival operete, za katerega tudi pretežno skrbi tržaško občinsko gledališče Verdi krepko zavleklo v avgust.

Na prvem koncertu oz. v prvem koncertnem nizu, ki bo kot večina obsegal dva nastopa v Trstu in enega v Vidmu, bo z orkestrom gledališča Verdi nastopila 24-letna francoska violončelistka Anne Gastinel. Pod vodstvom dirigenta Juliana Kovaceva bosta orkester in solistka izvajala Saint-Saënsov koncert št. 1 za violoncelo in orkester in Elegijo za violoncelo in orkester Gabriela Fauraja, orkester pa bo se zaigral tretjo simfonijo Čajkovskega. Otvoritveni koncert bo drevi ob 20.30, v dvorani Tripicovich bodo spored ponovili jutri ob 18. uri, medtem ko bosta orkester in violončelistka Anne Gastinel pred videmskim občinstvom nastopila v nedeljo ob 21. uri, in sicer v dvorani Palamostre.

Ze z naslednjim nizom, ki bo na sporedu ob koncu prihodnjega tedna, bo vpeljan star red, ki predvideva, da sta koncerta v Trstu v petek zvečer in

v nedeljo popoldne, v Vidmu pa v soboto zvečer. V tem nizu bo z orkestrom, ki ga bo vodil Giuseppe Grazioli, nastopila pianistka Laura De Fusco, na sporedu pa so Chabriejeve, Rahmaninove, Gershwinove in Ravelove skladbe. Po drugem nizu koncertov se bo »prava« sezona začasno prekinila, ker bo vsokil Festival Horowitz Europa, ki se bo zaključil 6. novembra z zelo odmevnim koncertom londonskih filharmonikov.

Omeniti je se treba, da so v program letošnje jesenske sezone uvrstili veliko del, ki jih na pobudo gledališča Verdi doslej se niso izvajali, na prvem koncertu sta »novi« kar dve od treh del (Fauré in Čajkovski).

V nedeljo pa se v gledališču Miela začena tudi ciklus osmih koncertov, posvečenih Ludwigu van Beethovnu. Gre za skupno pobudo gledališča Verdi in zadruga Bonawentura, na prvem koncertu, ki se bo začel ob 11. uri, bo nastopil italijanski pianist Alessandro Cesaro. Kot vsi ostali izvajalci, je tudi Cesaro mlad pianist, ki pa je že uspešno nastopil na stvilnih državnih in mednarodnih tekmovanjih. Veliko je že tudi nastopal, snemal za radijske in televizijske postaje, posnel plosce in se uspešno poskušal tudi kot skladatelj.

BIVŠI GLAVNI RAVNATELJ ACEGA NA ZATOŽNI KLOPI

Romanoja dolžijo korupcije

Z zasliševanjem prič se je pred tržaskim sodiščem (predsednik Patriarchi, javni tožilec De Nicolo) začel proces proti inz. Gaetanu Romanoju, bivsemu glavnemu ravnatelju Acega, ki ga obtožujejo korupcije. Skupaj z njim sta se na zatožni klopi znasla tudi geometer Antonio Barca, poverjeni upravitelj gradbenega podjetja »Mari e Mazzaroli« ter komandant Riccardo Mari, predsednik omenjene družbe, ki je delala tudi za Acega (na primer pri odstranjevanju materiala, ko gre za okvare na vodnih ali plinskih cevih).

Tokrat pa ne gre za kaksno delo, ki je bilo opravljeno za Acega, temveč za hišo na Proseku, last Romanojeve žene Adriane Miliani. Kot trdi obtožnica, ki jo je sestavil namestnik državnega pravdnika De Nicolo, je del stroškov za obnovo poslopja poravnalo podjetje »Mari e Mazzaroli«, a v zameno naj bi Romano sel na roko podjetju, ki si je zagotovilo zakup nekaterih del na Nabrezju. Romanoja so aretirali novembra pred dvema letoma, poiskali so ga na domu in odpeljali v zapor, kjer se mu je pridružil geometer Barca (njega so pričakali v gledališču

Rossetti). Za resetkami pa kljub zahtevi preiskovalcev nista dolgo ostala: sodišče je odredilo njuno izpustitev, ces da zbrani indici ne opravičujejo zapore.

Preiskava je skusala predvsem ugotoviti, kako potekajo dražbe. Ugotovili so, da Romano ni imel nobene besede pri dražbah »z zasebnim pogajanjem«, ki si jih za-

gotovi tisti, ki ponudi najnižjo ceno. Drugace je bilo pri »zasebnih licitacijah«, kjer je bil v samem vrhu. Za te dražbe veljajo stroga določila: ponudbo treba nasloviti v zaprti kuverti, ki jo odprejo javno, pri cemer zavrnejo ponudbe, ki so previsoke ali prenizke. Zavrnitev ali sprejetje pa določijo na podlagi številčnega razmerja, ki je že vnaprej določeno. Med ponudbami, ki pridejo v postev, izračunajo poprečje med cenami in tistemu, ki se najbolj približuje temu poprečju, dodelijo dražbo, pri cemer torej voditelji nimajo nobene maneverskega prostora.

Geometer Barca trdi, da niso nikomur placali niti centa in ravnatelja Acega niso zaprosili za nobeno uslugo. Pomoč pri obnovi hiše na Proseku naj bi bila neke vrste darilo. Tudi Romano je vedno zagotavljal, da je nedolzen, predstavil naj bi bil fakture, ki naj bi dokazovale, da je njegova družina poravnala večji del obnove, a del je bil plačan na crno. Proces se bo precej zavlekel, saj so včeraj zaslišali sele dve priči, a vsega skupaj jih je več kot trideset. Prihodnja obravnava bo čez kaksen teden.

PRILOŽNOST ZA SPOZNAVANJE

Trg De Gasperi jutri likovna delavnica

Pri zanimivi pobudi sodeluje tudi ZSKD

»Zbirati in spoznavati se na trgih bi morala biti stalna značilnost nekega mestnega predela, nas rajon pa žal s takim prostorom ne razpolaga.« To-liko bolj dobrodošla je torej pobuda, ki ovrednoti mestno stvarnost, v kateri mladi nimajo veliko možnosti srečevanja in zato navezovanja človeških stikov.

Misel je predsednik rajonskega sveta Stare Mitnice Guido Galetto izrekel na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri so predstavili svojevrstno likovno ustvarjalno srečanje, posvečeno v prvi vrsti mladim. Z naslovom Coloriamo in Barriera se na pobudo združenja PAG, zadruga La Quercia in občinske družbeno-vzgojne službe za mlajše ponuja jutri od 15. ure dalje na Trgu De Gasperi neobčajna možnost skupnega in seveda prostega ustvarjanja. Delavnice na odprtem bodo vodili animatorji vseh združenj in za- drug, ki pri tej pobudi sodelujejo, izrecno za to priložnost pa bo na trgu pred tržaskim sejmom postavljen tudi »idealni« prostor. K sodelovanju so vabljeni tudi likovni ustvarjalci, ki trenutno razstavljajo v tržaskih galerijah in mentorji raznih mestnih likovnih krožkov: nekateri so se že odzvali vabilu in izrazili svojo razpoložljivost, da mladim udeležencem posredujejo »skrivnosti« raznovrstnih tehnik likovnega ustvarjanja.

Kot rečeno, bo na Trgu De Gasperi za sobotni popoldan postavljen idealni prostor, ki bi lahko vsaj delno zadostil potrebam

Z včerajšnje tiskovne konference (foto KROMA)

in zahtevam mlajšega prebivalstva. Zal bodo to sanje enega samega dne, ker so se prireditelji morali obvezati, da vso »delovno sceno« pravočasno umaknejo. Kakorkoli pa se obeta prijetno, predvsem pa barvito dogajanje: polje kotička za najmlajše bo na trgu še prostor za ustvarjanje muralsov, za slikanje po tleh, za tradicionalnejše upodabljanje na platnu in se za marsikatero, tudi manj običajno tehniko likovnega pristopa. Kdor ima že svoje »orodje«, naj ga pri- nese s seboj, kdor pa bi se rad udeležil ustvarjalnega popoldneva in ne razpolaga s primerno opremo, bo vse dobil na kraju samem!

O pobudi na včerajšnjem srečanju z mestnim tiskom sta spregovorila se Dario Parisini, predsednik zadruga La Quercia, Tiziana Roncarati, predsednica

združenja Arciragazzi, ki je skupaj z nekaterimi tržaskimi organizacijami pred dvema letoma ustvarilo združenje PAG. Roncarati je se je posebej zaustavila pri namenih tega združenja, ki si je od ustanovitve zastavilo cilj, da se s pobudami in sploh z raznovrstnim delovanjem zavzame za takomenovano mladinsko problematiko. Tako se je združenje, ki ga sestavlja tudi ZSKD, pridružio organizatorjem poletne revije tržaskih mladinskih glasbenih skupin (zaključni koncert je bil predsinocnjim v Grljanu), skupaj z rajonskim svetom Stare Mitnice spodbudilo organizacijo »likovnega popoldneva«, v sodelovanju z različnimi društvi pa namerava v kratkem razpisati tudi fotografski natečaj na mladinski temo.

Damiana Ota

REŽISER MAZZACURATI SPET SNEMA V TRSTU

Prej bik na Vzhod sedaj Vesna na Zahod

Snemanje je včeraj potekalo pred Pomorsko postajo

V teh dneh so se na parkirišču pred pomorsko postajo gnetili avtobusi s češko evidenčno tablico. Tokrat ni slo za tiste zbledele rumenaste in oranžne avtobuse, ki puščajo za sabo gost dim in redno vozijo v naše mesto slovanske nakupovalce, pač pa za vozila, ki so čakala na začetek snemanja. »Ciak, Vesna va veloce, prima!« in že smo na setu novega Mazzacuratičevega filma s sicer se delovnim naslovom. Po Biku (Il toro) se italijanski režiser, doma iz Padove, ponovno vrača v naše mesto za snemanje filma.

Kot že razkriva slovansko žensko ime v naslovu, tudi ta film ne bo ambientiran izključno v Italiji. Snemanja so opravili že na Madžarskem, na Poljskem in v Rusiji. Nosilno vlogo igra češka filmska igralka, medtem ko zaseda glavno moško figuro televizijski publiki že poznan Antonio Albanese. (Pri scenariju filma so poleg režiserja sodelovali še Contarello, Petraglia, Rulli in Pierasanti.) V Trstu snemajo začetne prizore filma, ki so vezani na prihod češkega dekleta v Italijo. Mazzacuratičev cast (?) se je v naši pokrajini podal na mejna prehoda Pesek in Fernetice, na barkovljanske pomole in na že omenjeno tržasko nabrežje.

Medtem ko so režiserjevi mozgi dajali navodila, kako naj bodo parkirani avtobusi, v katerih naj bi bili v češke nakupovalce preoblečeni statisti, sem se približal Mazzacuratiču z name-

Proseške ženske so postale češke nakupovalke

Medtem ko je bilo v okolici pomorske postaje vse polno radovednežev, sta se na pločniku zbirali statisti. V češke nakupovalke, s primernim svetlikajocim rdečilom ter sončnimi očali iz sedemdesetih let preoblečene ženske so čakale na ukaz Mazzacuratičevega sodelavca, da končno stopijo na set. Ena od številnih scen filma se namreč odvija v češkem avtobusu, ki je krepko natovorjen z najlonskimi vrečkami.

Številni tržacani so sprejeli izziv in se predstavili kot statisti za Mazzacuratičev film. Gospod Castelli, ki

je bil odgovoren, da zagotovi za filmsko snemanje primerne osebe, je potreboval prave slovanske obraze. Selekcijo je opravil med tistimi, ki so se prostovoljno predstavili. Povabil je bosanske begunce jesolskega zbirnega središča. Navezal je pa tudi stike z amaterskim odrom Jaka Stoka iz Kontovela, s katerim se sodeluje ob podobnih priložnostih. Med statisti so tako bile številne slovenske ženske ter nekateri drugi pripadniki slovenske manjšine, ki so obogatile Mazzacuratičev set.

nom, da bi izvedel kaj več o samem filmu.

Vesna kot slovanska boginja pomladanske bujnosti, ki preganja zimo. Lahko mislimo na smiselno povezavo protagonistke, ki živi v današnji prehodni evropski družbeni stvarnosti?

Zgodba o potovanju češke punce iz rodne dežele v Italijo dejansko predstavlja katerokoli dekle današnje vzhodne Evrope, ki se poda na »obljubljeni« apeninski polotok. Vesno označuje življenjska sila dvajsetletnega dekleta; njena hrabrost pa je dejansko odraz obupa polne preteklosti in praznine, pred katero beži. Ona je dejansko proizvod današnje družbe, vendar film ne bo družbeno tematski, saj se bo skušal osredotočiti na njeno človeško zgodbo.

Kaj pa sporočilo filma?

Osebna zgodba Vesne je posejana z nestetimi porazi. Njena pot v svet ni lahka, včasih je kruta in polna težav. Punca dozoreva in ohranja dostojanstvo. Vedno upa v boljše dni. Njen lik bi lahko primerjali s katerokoli italijansko ženo ob koncu druge svetovne vojne, ki sicer živi v drugačni družbeni situaciji. Čeprav je sibka, je njena ključna moč v prilagodljivosti. Bistvena je pa njena volja in upanje. Pri »Il toro« se Italijana podata na vzhod, tu

pa prihaja Vesna k nam. Gre za obratno zgodbo?

Seveda, istočasno pa je tudi nadaljevanje tistega, kar prodajalca bika med potovanjem bežno srečata. Zamisel za Vesnin lik je dejansko do-

dokler igralka v glavni vlogi ne oddide v Rimini.

Ko so delavci že raztovarjali smetalno opremo iz velikih kamionov in je bil postavljen sredi parkirišča režiserski stol, sem s kanckom iro-

MIELA / PRIKAZ TREH DOKUMENTARCEV

Mururoa - krik vesti

Precejsnja množica, zlasti mladih, se je odzvala vabilu Zadruga Bonawentura in kulturnega društva »El Tomat« iz Buie na razmislek o vprašanju atomske bombe, ki je ob francoski odločitvi za ponovne poskuse v Tihem oceanu razburkala svetovno javnost. V gledališču Mielu so predsinocnjim prikazali tri dokumentarne filme, ki so z racionalno umirjenim emotivnim pristopom spregovorili proti oholemu vojaškemu eksperimentiranju, ki zatruje, da je početje povsem varno.

Tako trdijo danes o podzemnih poskusih v polinezijskem otočju, tako so trdile francoske vojske oblasti leta 1963, ko so izvedli v bližini Mururoa kar 180 poskusov; od takrat se je na otoku povečalo število obolenj na srcu in ožilju, levkemije in rojstev otrok s prirojenimi okvarami. Veliko takih bolnikov se zdravi tudi v Parizu, kot je prikazal prvi film na sporedu, britanski Tahiti, pričam v breme, ki sta ga leta 1988 skoraj skrivaj posnela Peter Williams in Vivien Morgan.

Tako so leta 1946 trdili vojaški izvedenci ZDA, ko so idilični Bikini izbrali za sedež poskusov in z njega izselili vse prebivalstvo. Dogodke in

takratno lahkomišelnost vzdusje opisuje film Radio Bikini Roberta Stonea iz leta 1987, ki sloni na arhivskih posnetkih in na dolgem intervjuju z vojakom, ki so ga skupaj z mnogimi drugimi uporabili kot poskusnega zajčka. Rak mu je razžrl noge in pohabil roke, dva meseca po snemanju je umrl. Ista usoda je doletela tudi njegove tovarise. Bikini bo se dolgo prepovedano območje, njegovi nekdanji prebivalci pa živijo kot begunci, razkropljeni po Marshallovem otočju. Se je cena izplačala?

Zadnji film na sporedu je bil Dearonov Mururoa, velika skrivnost iz leta 1993, ki so ga prikazali na ne-

davnem beneškem festivalu. V njem se spet pojavljajo slikoviti pejsazi eksotičnega raja in tudi obrazi iz prvega filma. Pretresljiva pričevanja o skrivnostnih obolenjih in smrtih, ki jih oblasti nočejo razčistiti, spet in spet postavljajo vprašanje, ali se človeška oholost ne bo znala ustaviti, če so taki poskusi sploh koristni, ima vendarle kdo pravico, da vsili tako ceno?

Tri ure dolgemu predvajanju filmov v francosčini in angleščini je občinstvo zbrano sledilo skoraj do konca, kljub jezikovnim težavam, ki pa niso zabrisale pretresljivosti pričevanja.

(bov)

Carlo Mazzacurati na režiserskem stolu (f. KROMA)

zorela med snemanjem prejšnjega filma. Skušal bom predstaviti tisto stvarnost, ki nam je tako blizu, ceprav zgleda oddaljena od nas.

Kaj boste snemali v Trstu?

Pri vas bomo opravili posnetke, ko Vesna ilegalno prestopi mejo, njen postanek v mestu,

nije spomnil Mazzacurati, da so mu zadnjič Slovenci zamerili, ker je bik iz Italije stopil iz Italije direktno na hrvaška tla. Pojasnil je, da ni slo za napako; zavarovalniška družba namreč ni krila njegove tehnične opreme v slovenski državi.

Matej Caharija

OBISK V NŠK V TRSTU

Poslanstvo Narodne in študijske knjižnice

Pogovor o knjižničarskem delu s Ksenijo Majovski

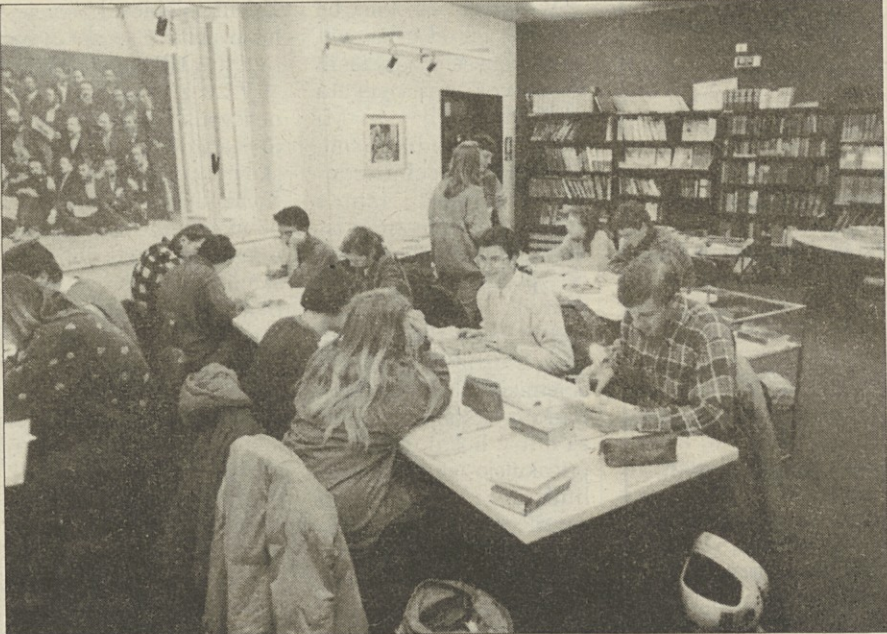
Obiskali smo Narodno in študijsko knjižnico v Ul. Sv. Franciška 20. Bil je ponedeljek, a v knjižnici je bilo že v zgodnjih dopoldanskih urah kar precej obiskovalcev. Eni so prebirali casopise in revije, drugi pa so se v sosednji sobi sklanjali nad bolj zahtevno branje.

»Ne vem, če bom imela dovolj časa za razgovor, ker sem trenutno sama«, je dejala Ksenija Majovski, ki poleg Gabriele Caharija, Nede Ciani in Magde Maver vodi delo v knjižnici. »V poletnem obdobju smo imeli tri tedne počitka, potem smo začeli s skrajsanim delovnim urnikom, sedaj pa že poslušamo kot vedno od 9. do 19. ure neprekinjeno.«

Kaksno je delo v knjižnici? Predvsem se osebe posveča obiskovalcem, jim pomaga pri izbiri knjig, jih nekako usmerja, zapisuje njihove podatke, če si knjigo izposodijo, sicer pa jim je vedno na uslugo za razne nasvete in dobre napotke.

»Toda to delo nam ne jemlje največ časa«, je nadaljevala Ksenija. »Veliko več časa izgubimo z notranjim delom, to se pravi z nabavo in urejanjem knjig, z zbiranjem gradiva, predvsem periodike, kar je zelo zamudno opravilo.«

»Knjižnico obiskujejo pretežno mladi - študentje in visješolci, med nasimi »klienci« pa je tudi veliko mlajših dijakov in otrok in seveda kar zvesto število upokojencev, ki segajo po dnevnikih, revijah in drugem ctivu; so pa tudi redni uporabniki naših knjig, ki jih dajemo v sposojajo za mesec dni. Če knjige sposojalec ne vrne, ga opozorimo in mora plačati 5.000 lir zamudnine.«

»Nasa velika hiba je, da nimamo dovolj gradiva za prosti pristop, to pa zato, ker niso prostori dovolj primerni za to in moramo po razne knjige in druge izvode v skladišče, nas same pa sili to k stalnemu preseljevanju knjig, sprotne urejanju polic in iskanju prostora za vse, kar se v nasi knjižnici pomembnega zbira,« nam je še povedala Ksenija.

»Imamo priročno knjižnico, pa tudi nekaj polic raznih novosti. In med temi je knjiga, ki je sedaj najbolj brana, za katero je največ povpraševanja, in sicer »Tra pace e guerra« slovenske pisateljice Wande Skof. Knjiga je napisana v angleščini, bila pa je prevedena v italijansko; govori o mladi Slovenki, ki se je rodila v Mavhinjah, živela nato v Stanjelu, kot hčerka slovenskega učitelja, sodoživljala njegovo pot v italijansko solo v bližini Parme, nato boje proti fašizmu, vse do osvoboditve in poroko z enim od angleških vojakov, ki so se borili v Italiji. Podnaslov te knjige je »Una ragazza slovena nell'Italia fasci-

sta«.

V knjižnico prihajajo dnevno dnevnik od tu in iz Slovenije, pa tudi pet italijanskih dnevnikov. Na razpolago je vsa zamejska periodika ter pomembnejša periodika iz Slovenije. Na razpolago so tudi vse novosti slovenskih pisateljev.

»Prost pristop je do približno šestine vsega gradiva; ostalo moramo iskati v skladišču, ker v prostorih knjižnice za vse to pač nimamo dovolj prostora. Moram pa povedati, da je največje povpraševanje po knjigah o računalništvu, gospodarstvu in ne nazadnje o sportu.«

V zadnjem času so si mladi izbrali prav prostore knjižnice za svoje sestanke, za razgovor o raznih knjigah, pa tudi samo zato, da so v družbi. Tudi italijanski študentje občasno obiskujejo knjižnico, kjer iščejo material za razne studije.

»Nekateri prihajajo k nam v popoldanskih urah samo na študij. Več jih je iz mesta, kot iz okolice. Od januarja do danes smo, brezplačno seveda, izposodili več

kot 1000 knjig mesecnor.«

Kaj pa bi si vi, ki delate v knjižnici, najbolj želeli, smo se vprašali.

»Predvsem, da bi imeli na razpolago več prostora, da bi lahko knjižnica zazivel tako, kot bi lahko. To težasko delo premikanja kupov knjig iz ene police na drugo, prinasanje novih iz skladišča, je zelo utrudljivo. Če bi imeli več prostora, bi lahko nudili obiskovalcem tudi večji prosti pristop do raznega gradiva. Knjižnica ze sedaj izposoja audio in video kasete, ki so našim mladim izredno koristne. Letos se je število izposojenih knjig se povečalo, kar predstavlja pozitivno potavko za delovanje nase knjižnice.«

Ko sva se tako pogovarjali, je prišla na ogled knjižnice skupina dijakov Pedagoškega liceja A.M. Slomsek. Prisostvovali smo samo tistemu delu, ko je prof. Samo Pahor s skupino drugih profesorjev razlagal zgodovino knjižnice in njen pomen za poznavanje nase besede in kulture.

Neva Lukes

VČERAJ-DANES

Danes, PETEK,
22. septembra 1995
MAVRICIJ

Sonce vzide ob 6.51 in
zatone ob 19.04 - Dolžina
dneva 12.13 - Luna vzide
ob 4.20 in zatone ob 17.43.

Jutri, SOBOTA,
23. septembra 1995
PATERNIJ

VREME VČERAJ OB 12.
URI: temperatura zraka 20
stopinj, zračni tlak 1011,1
mb narasča, veter 6 km na
uro vzhodnik, vlaga 80-od-
stotna, nebo jasno, morje
mirno, temperatura morja
21 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Giada
Venier, Giulia Moratto,
Urska Vidoni, Maria Vitto-

ria Amoruso, Maximilian
Binaco, Sofia Caratozzolo,
Andrea Bradetti, Davide
Damiani.

UMRLI SO: 88-letna
Mercede Brainovich, 85-
letna Rosa Visentin, 52-let-
ni Giuseppe Zei, 84-letna
Cecilia Grio, 68-letni Pie-
tro Pitacco, 65-letni Gio-
vanni Slavec, 81-letna Raf-
faella Bubolich, 93-letna
Mercedes Millovaz, 30-let-
ni Mario Apollonio, 93-let-
na Antonia Scuka in 85-
letni Ferruccio Carmeli.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 18.
do NEDELJE, 24. septem-
bra 1995

Normalen urnik lekarn
od 8.30 do 13.00 in od
16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 8.30
do 13.00

Trg Libertà 6, Skedenj -
Ul. Soncini 179, Istrska uli-
ca 18, Bazovica.

Lekarne odprte od 13.00
do 16.00

Trg Libertà 6 (tel.

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)
BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

Lekarne odprte od 16.00
do 20.30

Trg Libertà 6, Skedenj -
Ul. Soncini 179, Istrska
ulica 18.

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

Istrska ulica 18 (tel.
7606477).

Za dostavljanje zdravil

421125), Skedenj - Ul.
Soncini 179 (tel. 226210)

BAZOVICA (tel. 226210)

- samo po telefonu za naj-
nужnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od
20.30 do 8.30

VOZNI RED VLAKOV

VELJAVEN OD 28. MAJA DO 23. SEPTEMBRA 1995

Železniška postaja v TRSTU

Proga TRST-BENETKE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
4.02	(D)	Tržič (4.25), Portogruaro (5.11), Mestre (5.54), Benetke (6.04)	7.59	(E)	Mestre (6.04), Portogruaro (6.49), Tržič (7.36)
5.37	(D)	Tržič (6.01), Portogruaro (6.47), Mestre (7.36), Benetke (7.47)	8.53	(E)	Mestre (7.07), Portogruaro (7.49), Tržič (8.30)
6.04	(IR)	Tržič (6.27), Portogruaro (7.13), Mestre (8.04), Benetke (8.15)	10.05	(E)	Benetke (8.00), Mestre (8.12), Portogruaro (8.55), Tržič (9.42)
6.13	(R)	Tržič (6.38), Portogruaro (7.34). Op.: ukinjeno ob praznikih	10.42	(IR)	Benetke (8.35), Mestre (8.48), Portogruaro (9.33), Tržič (10.19)
7.13	(E)	Tržič (7.36), Portogruaro (8.22), Mestre (9.07), Benetke (9.18)	11.42	(IC)	Benetke (9.35), Mestre (9.48), Portogruaro (10.33), Tržič (11.19)
7.50	(IC)	TERGESTE - Tržič (8.13), Portogruaro (8.55), Mestre (9.35), Benetke (9.46)	13.42	(IR)	Benetke (11.35), Mestre (11.48), Portogruaro (12.33), Tržič (13.19)
8.13	(IR)	Tržič (8.36), Portogruaro (9.22), Mestre (10.07), Benetke (10.20)	14.12	(D)	Benetke (12.09), Mestre (12.19), Portogruaro (13.03), Tržič (13.49)
10.13	(IR)	Tržič (10.36), Portogruaro (11.22), Mestre (12.07), Benetke (12.20)	15.42	(IR)	Benetke (13.35), Mestre (13.48), Portogruaro (14.33), Tržič (15.19)
11.56	(IC)	Tržič (12.20), Portogruaro (13.01), Mestre (13.42), Rim Termini	16.04	(IC)	Mestre (14.23), Portogruaro (15.02), Tržič (15.41)
12.13	(IR)	Tržič (12.36), Portogruaro (13.22), Mestre (14.07), Benetke (14.20)	16.25	(D)	Benetke (14.22), Mestre (14.32), Portogruaro (15.16), Tržič (16.02)
13.10	(D)	Tržič (13.33), Portogruaro (14.19), Mestre (15.07), Benetke (15.17)	17.42	(IR)	Benetke (15.35), Mestre (15.48), Portogruaro (16.33), Tržič (17.19)
14.13	(IR)	Tržič (14.36), Portogruaro (15.22), Mestre (16.07), Benetke (16.20)	18.50	(D)	Benetke (16.21), Mestre (16.32), Portogruaro (17.25), Tržič (18.23)
15.13	(D)	Tržič (15.36), Portogruaro (16.22), Mestre (17.06), Benetke (17.16)	18.57	(D)	Benetke (16.55), Mestre (17.06), Portogruaro (17.48), Tržič (18.34)
15.50	(IC)	Tržič (16.13), Portogruaro (16.55), Mestre (17.35), Benetke (17.46)	19.37	(IR)	Benetke (17.29), Mestre (17.39), Portogruaro (18.28), Tržič (19.14)
16.13	(IR)	Tržič (16.36), Portogruaro (17.22), Mestre (18.07), Benetke (18.20)	20.00	(IC)	Benetke (18.02), Mestre (18.14), Portogruaro (18.54), Tržič (19.37)
17.13	(IC)	Tržič (17.36), Portogruaro (18.22), Mestre (19.07), Benetke (19.18)	20.55	(R)	Benetke (18.22), Mestre (18.35), Portogruaro (19.34), Tržič (20.32)
17.27	(R)	Tržič (17.54), Portogruaro (18.52), Mestre (19.47), Benetke (19.58)	21.42	(IR)	Benetke (19.35), Mestre (19.48), Portogruaro (20.33), Tržič (21.19)
18.13	(IR)	Tržič (18.36), Portogruaro (19.22), Mestre (20.07), Benetke (20.20)	22.00	(IC)	Benetke (20.02), Mestre (20.14), Portogruaro (20.54), Tržič (21.37)
19.13	(E)	Tržič (19.36), Portogruaro (20.22), Mestre (21.04), Benetke (21.15)	23.42	(E)	Benetke (21.35), Mestre (21.48), Portogruaro (22.33), Tržič (23.19)
20.25	(E)	Tržič (20.48), Portogruaro (21.31), Mestre (22.14), Zeneva	0.42	(IR)	Benetke (22.35), Mestre (22.48), Portogruaro (23.33), Tržič (0.19)
21.13	(IR)	Tržič (21.36), Portogruaro (22.22), Mestre (23.08), Benetke (23.21)	1.42	(IR)	Benetke (23.35), Mestre (23.48), Portogruaro (0.33), Tržič (1.19)
22.13	(E)	Tržič (22.36), Portogruaro (23.22), Mestre (0.04), Rim Termini	2.35	(D)	Benetke (0.20), Mestre (0.31), Portogruaro (1.26), Tržič (2.12)

Proga TRST-VIDEM

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
5.22	(R)	Tržič (5.46), Gorica (6.08), Videm (6.39) (ukinjen ob praznikih)	6.46	(R)	Videm (5.21), Gorica (5.54), Tržič (6.17) (ukinjen ob praznikih)
5.50	(R)	Tržič (6.18), Gorica (6.44), Videm (7.20)	7.29	(R)	Videm (6.05), Gorica (6.38), Tržič (7.01), (ukinjen od 31.7. do 27.8.)
6.23	(D)	Tržič (6.47), Gorica (7.10), Videm (7.37) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	7.51	(D)	Videm (6.44), Gorica (7.08), Tržič (7.27)
6.48	(R)	Tržič (7.16), Gorica (7.40), Videm (8.12) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	8.33	(R)	Videm (7.00), Gorica (7.38), Tržič (8.02), (ukinjen ob praznikih)
7.19	(IR)	Tržič (7.43), Gorica (8.03), Videm (8.27)	8.40	(D)	Videm (7.36) preko Palmanove in Cervinjana v Tržič (8.16), (ukinjen ob praznikih)
8.19	(R)	Tržič (8.47), Gorica (9.12), Videm (9.47)	9.14	(R)	Videm (7.52), Gorica (8.27), Tržič (8.48), (ukinjen ob praznikih)
9.19	(IR)	Tržič (9.43), Gorica (10.03), Videm (10.27)	9.56	(IR)	Videm (8.49), Gorica (9.13), Tržič (9.32)
11.19	(IR)	Tržič (11.43), Gorica (12.03), Videm (12.27)	10.52	(R)	Videm (9.36), Gorica (10.00), Tržič (10.24)
11.40	(R)	Tržič (12.07), Gorica (12.29), Videm (13.03) (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	12.33	(IR)	Videm (11.26), Gorica (11.50), Tržič (12.09)
12.19	(D)	Tržič (12.43), Gorica (13.06), Videm (13.33)	14.04	(R)	Videm (12.36), Gorica (13.12), Tržič (13.35)
12.25	(R)	Tržič (12.53), Gorica (13.19), Videm (13.54) (ukinjen ob delavnikih)	14.33	(IR)	Videm (13.26), Gorica (13.50), Tržič (14.09)
13.19	(IR)	Tržič (13.43), Gorica (14.03), Videm (14.27)	15.18	(R)	Videm (13.50), Gorica (14.26), Tržič (14.49), (ukinjen ob praznikih)
13.27	(R)	Tržič (13.55), Gorica (14.20), Videm (14.55) (ukinjen ob praznikih)	15.53	(R)	Videm (14.30), Gorica (15.04), Tržič (15.25)
14.19	(D)	Tržič (14.43), Gorica (15.06), Videm (15.33) (ukinjen ob praznikih)	16.33	(IR)	Videm (15.26), Gorica (15.50), Tržič (16.09)
14.34	(R)	Tržič (15.03), Gorica (15.26), Videm (15.58)	18.18	(R)	Videm (16.50), Gorica (17.26), Tržič (17.49), (ukinjen ob delavnikih)
15.19	(IR)	Tržič (15.43), Gorica (16.03), Videm (16.27)	18.26	(R)	Videm (17.04), Gorica (17.37), Tržič (17.58), (ukinjen ob praznikih)
16.19	(D)	Tržič (16.45), Gorica (17.07), Videm (17.36) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)	18.33	(IR)	Videm (17.26), Gorica (17.50), Tržič (18.09)
16.56	(R)	Tržič (17.23), Gorica (17.47), Videm (18.20) (ukinjen ob praznikih in od 31.7. do 27.8.)	19.20	(R)	Videm (17.52), Gorica (18.28), Tržič (18.51), (ukinjen ob praznikih)
17.19	(IR)	Tržič (17.43), Gorica (18.03), Videm (18.27)	19.44	(D)	Videm (18.31), Gorica (18.58), Tržič (19.20)
17.38	(R)	Tržič (18.07), Gorica (18.32), Videm (19.08)	20.22	(D)	Videm (18.59), Gorica (19.33), Tržič (19.55), (ukinjen ob praznikih)
17.51	(D)	Tržič (18.15), preko Cervinjana in Palmanove v Videm (18.54). (ukinjen od 31.7. do 27.8.)	20.33	(IR)	Videm (19.26), Gorica (19.50), Tržič (20.09)
18.19	(D)	Tržič (18.44), Gorica (19.06), Videm (19.35) (ukinjen ob praznikih)	21.15	(R)	Videm (19.53), Gorica (20.26), Tržič (20.47)
18.39	(R)	Tržič (19.06), Gorica (19.28), Videm (20.01)	22.33	(IR)	Videm (21.26), Gorica (21.50), Tržič (22.09)
19.19	(IR)	Tržič (19.43), Gorica (20.03), Videm (20.27)	0.52	(IR)	Videm (23.26), Gorica (0.02), Tržič (0.25)
20.07	(R)	Tržič (20.34), Gorica (20.57), Videm (21.24)			
21.19	(IR)	Tržič (21.43), Gorica (22.03), Videm (22.27)			
23.05	(R)	Tržič (23.33), Gorica (23.58), Videm (0.33)			

Proga TRST-OPČINE

ODHODI

PRIHODI

URA	VRSTA	SMER	URA	VRSTA	SMER
9.13	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) Opčine (10.05), Sežana (10.34), Ljubljana (12.35), Zagreb (14.52)	6.52	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Budimpešta (17.30), Zagreb (0.20), Ljubljana (3.20), Sežana (5.31), Opčine (5.40)
12.02*	(IC)	DRAVA - Opčine (12.49), Sežana (13.13), Ljubljana (14.55), Budimpešta (22.42)	10.58	(IC)	KRAS - Zagreb (5.40), Ljubljana (8.05), Sežana (10.05), Opčine (10.14)
17.57	(IC)	KRAS - Opčine (18.40), Sežana (19.03), Ljubljana (20.45), Zagreb (22.58)	16.57	(IC)	DRAVA - Budimpešta (6.20), Ljubljana (14.10), Sežana (16.01), Opčine (16.10)
0.02	(E)	VENEZIA EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Opčine (0.50), Sežana (1.19), Ljubljana (3.15), Zagreb (5.32), Budimpešta (11.58)	19.51	(E)	SIMPLON EXPRESS (spalni vagoni in ležalniki) - Zagreb (14.10), Ljubljana (16.45), Sežana (18.45), Opčine (18.54)

IC - Intercity

E - ekspresni vlak

IR - Meddeželni vlak

D - Brzovlak

R - Deželni vlak

POHOD PERUGIA-ASSISI

Ob obletnici OZN bo letos pohod posvečen Bosni

Župan Špacapan zadržan

V nedeljo, 24. t.m., bo petdeset let od ustanovitve Organizacije združenih narodov, ki ima v statutu zapisane cilje "...»Mi združeni narodi, ki smo odločeni bodocim rodovom prihraniti strahote vojne... potrditi vero v temeljne človekove pravice... pospeševati družbeni razvoj... smo sklenili združiti nase sile za dosego teh ciljev«. Prav ob obletnici OZN bo med Perugio in Assisijem pohod za mir v Bosni. Na njem pričakujejo letos množico ljudi dobre volje, ki so prepričani, da je bodocnost človeštva mogoče zagotoviti le s spoštovanjem nacel, zapisanih v ustavnosti listini OZN. Z Goriskega bo odpeljalo več avtobusov. Enega prireajo

Zeleni golobice, ki sprejemajo prijave se nocoj na sedežu v Ul. Formica 3. V zvezi s pohodom je novogoriski župan Crtomir Špacapan sporočil občinskemu svetovalcu Igorju Komelu, da se na žalost ne bo mogel udeležiti te manifestacije. Pred dnevi je skupina progresistov v goriskem občinskem svetu predlagala, naj bi župana Gorice in Nove Gorice skupaj sodelovala na pohodu. Špacapan je odklonil povabilo, ker v Novi Gorici prav v nedeljo odpirajo Fakulteto z a znanosti o okolju, kar je za mesto izrednega pomena. V pismu, ki ga je v vednost poslal tudi goriskemu županu, izraza polno solidarnost prebivalstvu Bosne in Hercegovine.

OBVESTILA

MEŠANI PEVSKI ZBOR OTON ŽUPANČIČ v Standrežu obvešča, da bodo drevi ob 20.30 spet zaceli z vajami. K sodelovanju vabijo vse, ki imajo radi petje.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV NA GORISKEM obvešča, da bodo 3. oktobra pričeli z vajami rekreacijske telovadbe. Vaje bodo ob torkih in četrtkih ob 14.45. Društvo vabi člane, da se dejavnosti udeležijo v polnem številu.

SEKCIJA VZPI/ANPI DOL-JAMLJE priredi 15. oktobra ob 13. uri tradicionalni partizanski piknik pri Marjotu Pahorju v Jamljah. Prijave sprejma Mario Croselli, Karlo Kobal in Ettore Moro. Vpisovanje se zaključuje ob oddaji razpoložljivih mest.

GODBA KRAS IZ DOBERDOBA nudi brezplačne tečaje za trobila, pihala in tolkala. Vpisovanje ob ponedeljkih in četrtkih ob 20. uri v glasbeni sobi v Doberdobu (tel. 78077).

KRUT prireja zdravljenje v Smarjaskih toplicah v dveh izmenah in sicer od 24. septembra do 4. oktobra ter od 4. do 14. oktobra. Informacije in prijave sprejema gospa Anamarija v Ul. Malta 2, tel. 531644.

KNJIZNICA DAMIR FEIGEL deluje vsak delavnik od 10. do 12. ure in od 13. do 17. ure razen ob četrtkih, ko so v dopoldanskem času zaprti.

PETICIJO "VRNITE NAM NARODNI DOM" je mogoče podpisati vsak dan na uredništvu Primorskega dnevnika v Gorici, Drevored 24. maja 1.

OBCINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU je odprta od ponedeljka do četrtka od 15. do 17. ure, ob petkih pa od 11. do 13. ure. Urnik je zacasen.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure, v petek tudi od 10. do 12. ure.

ŠOLSKE VESTI

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE obvešča, da je se nekaj prostih mest za naslednje tečaje: windows office (windows, winword in excel, 100 ur, dva tečaja), vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur), tehnike prodaje (30 ur) in marketing za obrate v vinogradništvu (20 ur). Vpisovanje in podrobnejše informacije se danes, 22. septembra, na sedežu Zavoda, ul. della Croce 3, tel. 81826, od 9. do 13. ure.

GLASBENA MATICA - GORICA prireja tečaj za JAZZ GLASBO. Vpisi in informacije na tajništvo sole v ul. della Croce 3, od ponedeljka do petka od 14. do 17. ure (tel. 531508).

DIJAŠKI DOM SIMON GREGORČIČ sporoča, da je v teku vpisovanje za solsko leto 1995/96 do zadnje razpoložljivih mest. Informacije in prijave v upravi doma, tel. 533495.

RAZSTAVE

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici razstavlja slikar Jona Gal Planinc iz Ljubljane. Razstava je na ogled do 8. oktobra ob delavnikih (9.00-13.00) in v večernih urah med prireditvami.

V POKRAJINSKEM MUZEJU NA GRADU in V CORONINIJEVEM DVORCU je odprta razstava "Ottocento di frontiera". Urnik: na gradu - vsak dan razen ponedeljka od 9.30 do 13.00 in od 15.00 do 19.30, v Coroninijem dvorcu pa vse dni od 10.00 do 13.00 (ob nedeljah le za skupine in po predhodnem dogovoru na tel. 533485).

V GALERIJ ALLE ANTICHE MURA V TRŽIČU je do 27. septembra postavljena fotografska razstava "Piazza grande e dintorni" z zgodovinskimi podobami Tržica. Ogled: delavniki 16.00-18.30, prazniki 11.00-13.00.

Nocoj v Devinu uvod v sejem Mittelmoda

Priznanje novinarki B. M. Piccinino

Letosnji goriski modni sejem "Mittelmoda" bo v vsem bliscu, ki se spodobi za take prireditve, zazivel sele konec prihodnjega tedna, ze te dni pa bo nekaj obrobni prireditvev. Uvod v sejem bo nocojsnji sprejem in družabni vecer v Devinskem gradu, kjer bosta Trzaski župan Riccardo Illy in goriski Gaetano Valenti skupaj izrocila posebno priznanje novinarki RAI Bianci Marii Piccinino. Novinarka, ki se posveca prav modnemu svetu, je tudi članica ziriye natečaja za mlade ustvarjalce na sejmju "Mittelmoda".

KINO

GORICA VITTORIA 17.20-19.40-22.00 »Il primo cavaliere«. Igrajo Sean Connery, Richard Gere, Julia Ormond. Ozvočenje Dolby stereo.

CORSO 17.15-19.40-22.00 »Waterworld«. Igra Kevin Costner.

PRIREDITVE

RAJONSKI SVET V PODGORI IN SEKCIJA VZPI/ANPI vabita v nedeljo, 24. septembra, ob 10.30 na proslavo ob 50-letnici osvoboditve in 20-letnici postavitve partizanskega spomenika v Podgori. Prireditve bo na ploscadi pred spomenikom, govorila bosta Stojan Spetic in Giovanni Padoan - Vanni.

V KULTURNEM DOMU NA BUKOVJU bodo v četrtek, 28. t.m., ob 20. uri predstavili videokaseto o poletnem Pajk's showu. Kaseto je posnel Hijacint Jussa. Predvajanje prireja KD Briski gric v sodelovanju s Kulturnim domom Gorica in Zvezo slovenskih kulturnih drustev.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI MORANDINI, Rastel 65, tel. 533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU OBCINSKA 2, Ul. Manlio 14/B, tel. 480405.

POGREBI

Danes v Gorici: ob 9. uri, Giuseppe Jug iz splosne bolnisnice na glavno pokopališce; ob 10.30, Ottorino Bano iz cerkve v Strazicah na glavno pokopališce; ob 10.30, Giorgio Paolo Carli iz cerkve na Svetogorski ulici na glavno pokopališce; ob 13.15, Bruno Spessot iz splosne bolnisnice v Faro.

OBČINA / TORKOVO NEURJE IN POPLAVE

Štiri milijarde za najnujnejša dela

Uredili bodo odvodnjavanje od Podgore do Štmavra - Napol obljuba odb. Rosellija

Občinski svet se je sestel na klasičnem liceju, ker sejno dvorano obnavljajo (f. Reportage)

Malo za salo, malo zares bi lahko zapisali, da je Scalfaro deložiral goriski občinski svet, ki je včeraj zasedal v predavalnici klasičnega liceja Dante Alighieri. Zaradi preurejanja občinske sejne dvorane, ki jo opremljajo za obisk Predsednika Republike Scalfara, ki bo kot napovedujejo, v Gorici sprejel tudi avstrijskega predsednika Klestila, bo občinski svet se nekaj časa zasedal v "izgnanstvu". Po pričakovanju, je bil kar dober del sinočne seje, namenjen obravnavi vprašanj v zvezi s torkovo vremensko ujmo. Serijo posegov glede teh vprašanj je pridel svetovalec MSI Sergio Cosma, nadaljeval pa Bordin, posredno pa opozorili tudi predstavniki nekaterih drugih strank.

Vsem je odgovoril odbornik Roselli s izjavo, da je prav te dni prejel na pol zagotovilo, da bo občina v kratkem imela na razpolago

štiri milijarde lir za najbolj nujne posege, odprl rahlo upanje (v kolikor ne bo ostalo samo pri besedah), da se bo s tem denarjem vendarle dalo nekaj ukreniti, od Maddonine do Štmavra. "Ne delamo si utvar, če pa bomo uspeli s tem denarjem spet urediti in pocistiti jarke za naravno odvodnjavanje, bomo naredili velik korak naprej", je dejal odbornik in pri tem zelo neposredno povedal, da je za težave in skodo ki nastaja zaradi zamakanja (n.pr. v Podgori) kriva v nekem smislu občina. V Podgori so ob gradnji kanalizacije presekali in zamaknili vse jasko, ki so odvajali vodo v Sočo. Napovedal je tudi najprej začasno potem pa končno ureditev območja ob sportni hali pri Madonnini. "Voda s tega objekta ne bo zamakala bližnjih zasebnih zemljišč, oziroma his". Upati je, da bo tako.

Sicer pa so občinski svetovanci predstavnikom odbora - župana namrec v začetnem delu seje ni bilo - naslovili tudi kopico drugih vprašanj in tudi nekaj priporočil. Tako je svetovalec Spazzapan predlagal naj bi uprava skušala narediti nekaj konkretnih korakov za ohranitev ali celo izboljšanje kakovosti življenja v mestu in postavil, zelo konkretno, vprašanje če se res splača, da v upepeljevalniku sežigajo tako velike količine odpadkov iz bolnišnic in to samo zato, da bi izravnali bilanco?

Zamparo je z matematično natančnostjo opozoril, kaj vse manjka v Spominškem parku (med drugim tudi 22 stolov, ki jih je občina odpeljala že pred petimi leti).

Po interpelacijah se je občinski svet lotil obravnave točk, ki so izostale na prejšnji seji.

PODGORA / PRIPRAVE NA NEDELJSKI PRAZNIK

Zbor Andrej Paglavvec praznuje dvajsetletnico

Prvič je nastopil prav ob odkritju spomenika padlim

Podgora si bo v nedeljo nadela najboljšo obleko, da bi najprimerneje obeležila dvajsetletnico odkritja spomenika 53 domačinom, ki so padli za svobodo. S tem se bodo Podgorci dostojno spomnili na svoj prispevek k veliki zmagi, ki nas je pripeljala iz nacifasistične teme do luči osvoboditve.

Dvajsetletnica domačega spominskega obeležja pa je tesno povezana s pevskim zborom Andreja Paglavca, ki je nastal oziroma se obnovil prav v času, ko so stekle priprave za slovesnost 28. septembra 1975. Zborovska dejavnost je bila v Podgori nekakšna stalna spremljevalka življenja in dela naše tamkajšnje skupnosti. Dejstvo pa je, da so se naši kulturni delavci v času odkritja spomenika znasli brez pevске skupine, ki "obvezno" sodi v kulturni spored, ki se ga oblikuje ob takšni priložnosti.

Aprila pred dvajsetimi leti so se člani društva Andrej Paglavec sesli Pri Sirku in razmisljali, kaksen bi lahko bil prispevek domače kulturne stvarnosti ob odkritju spomenika. Izbira je kaj hitro padla na pevski zbor. Rečeno storjeno. Marjan Ciglić, domačin, ki se je preselil v Novo Gorico, je v nekaj dneh tem srečanju dobil obisk in ponujeno mu je bilo vodenje zbora. Zacele so se prve vaje, začela se je dejavnost, ki se je ob koncu petdesetih let pretrgala s Soskimi fanti, obogatila se je podgorska kultura.

Pričakovanje za takrat-

Pevski zbor Paglavvec na Trbižu leta 1981, na reviji Primorska poje (foto: arhiv PD)

no nedeljsko slovesnost je bilo veliko. Pevci so se zavedali pomembne vloge, ki so jo imeli, saj so dobro vedeli, da bodo morali svoj krstni nastop opraviti v okviru prireditve, ki bo v Podgoro privabila več tisoč ljudi. V jesenskem nedeljskem jutru je iz domačih grl zadonela slovenska pesem, podgorski zbor Andreja Paglavca je dobil kulturno legitimacijo. Po večala se je goriska zborovska družina. Stanko Kuštrin, ki je pred dvajsetimi leti tajnikoval pri podgorskem društvu in ki se lahko pohvali, da je njegova pevška kariera že obsla srečanje z Abrahamom, nam je orisal dvajsetletno delovno pot podgorskega moskega zbora, ki je svojo dejavnost vedno naravnal tako, da je bil v sozvočju z zamejsko-narodnimi

pogledi.

»Nastopov je bilo nič koliko, v zamejstvu in v Sloveniji. Večkrat smo to storili združeni s pevci novogoriške Soče pod taktirko istega zborovodje Ciglica. V cast si stojimo, da sodimo med tiste skupine, ki so stalno prisotne na Primorski poje. Se posebej pa smo bili veseli slavnostnega nastopa v goriskem Kulturnem domu ob 10-letnici našega zbora. Marsikateri izmed nas je bil nagrajen z Gallusovimi priznanji, najbolj pa nas je razveselil večkratni aplavz številnega občinstva.«

Spomini Stanka Kuštrina so se razblinili ob prihodu podgorskega sekcijkega tajnika VZPI-ANPI Ivana Breganta, ki ga je postavil na trdna tla nedeljske prireditve. »Marsikaj je treba se po-

storiti, bo tehnika in izvočenje nared? Upajmo, da govori in pozdravi ne bodo predolgi«, sta ugotavljala, medtem ko se je tok Soče usmerjal proti sončnemu zatonu...

Dvajsetletnico pevске dejavnosti bodo člani podgorskega zbora počastili tako, da se bodo predstavili s skupnim programom v družbi pevcev novogoriške Soče, gabske Skale in doberdobskega Jezera. »Razmislimo, da bi se s samostojnim koncertom predstavili ob izteku leta. Nekaj težav imamo s primerim prostorom. Sicer se bomo o tem pogovorili po nedeljski slovesnosti«. Tako, v nedeljo bodo podgorski pevci zapele številnemu občinstvu zavedajoč se, da je od tistega 28. septembra 1975 preteklo že dvajset let. (rp)

NA POŠTI

Solidarnost z bolniki

Pokrajinsko ravnateljstvo poštne službe v Gorici se je odzvalo na solidarnostno pobudo v korist združenja AISM (Associazione Italiana Sclerosi Multipla) in bo danes in jutri poskrbelo za neprekinjeno poslovanje okenca, kjer bodo sprejemali vplačila v korist tega združenja. Poštna uprava je povabila tudi svoje uslužbenke, da v prispevajo dohodek enournega dela. Nadalje bodo vsem, ki bodo jutri med 8. in 24. uro nakazali denarni prispevek na poštni t/r št. 175000 v korist združenja AISM poklonili ciklamo. V popoldanskem času (po 15.30) pa bodo poskrbeli tudi za glasbeni in zabavni program. Nastopili bodo ansambel "Zuf de zur", odrska skupina "Teatrilandia", člani folklorne skupine iz Ločnika in ansambel Gigi Lo Re. Nastopi bodo pred glavno pošto, v primeru dežja pa v glavni vezi.

ŠTANDREŽ / TRAGIČNI KONEC DOMAČINKE TATJANE BRISCO

Smrt pod kolesi avtobusa

V prometni nesreči, ki se je zgodila včeraj popoldne v Standrežu, je umrla 47-letna Tatjana Brisco iz Standreža, ul. Natisone 13 (Klanec). Okoliščine tragicnega dogodka se niso pojasnile in bo najbrž rekonstrukcija dinamike precej težavna. Po dosedanjih ugotovitvah naj bi zenska umrla pod avtobusom mestnega podjetja, ki je vozil iz Standreža proti centru. Truplo ponesrečenke je obtičalo na cesti v ostrem ovinku Kraske ulice (via del Carso), preden se ta cesta spusti proti podvozu v ulici Aquileia. Truplo je opazil avtomobilist in skušal s hupanjem opozoriti soferja avtobusa, Paola Chizzolinija, ki pa je opozorilo očitno preslišal in odpeljal dalje. Avtobus so ustavili sele kasneje, ko je spet opravil običajno krožno pot. Isti avtomobilist je stekel do bližnjega bara in obvestil o dogodku policijo.

Na podvozu avtobusa je naš novinar dejansko videl krvave madeže v bližini desnega prednjega kolesa, na asfaltu pa dolgo crto na podlagi katere je mogoče sklepati, da je zr-

tev ostala ujeta v podvozu težkega vozila in da jo je le to vleklo za sabo. Možno je celo, da se je zenska, ki je imela pogosto težave psihične narave, odločila za usodni ko-

rak ze na končni postaji na Piloscu in da jo je vozilo dejansko vleklo skoraj dva kilometra.

Na sliki (Fotostudio Reportage) truplo na ovinku Kraske ulice

NOVICE

Danes v Trziču priložnostni žig ob 50-letnici prve znamke ZVU

Pokrajinsko ravnateljstvo poštne službe obvesca, da bodo danes s priložnostnim žigom obeležili 50-letnico izdaje pisemske znamke v okviru anglo-ameriške vojaške uprave. Pobudo za priložnostni žig je dal Filatelistični in numizmatični krožek v Trziču. Na Trgu Republike bo danes med 9.30 in 15.30 deloval tudi začasni poštni urad, kjer bodo posiljke žigosali s priložnostnim žigom. Z istim žigom bodo žigosali tudi posiljke, ki jih bodo zainteresirani poslali na naslov Poste Italiane EPE - Filiale 34170 - Gorizia.

Ronke: stavka v Meteorju

V tovarni letalskih naprav Meteor v Ronkah se nadaljuje stavkovno gibanje proti nacrtom družbe Alenia, ki namerava skrciti število zaposlenih v ronskem obratu. Tako kot v prejšnjih dneh so tudi včeraj delavci oklicali polurno stavko. S protestom nameravajo nadaljevati tudi v prihodnjih dneh, vse do srečanja s predstavniki Alenie, ki bo predvidoma prihodnji teden v Rimu.

Spoznavanje in poglobljanje kulture okolja učencev

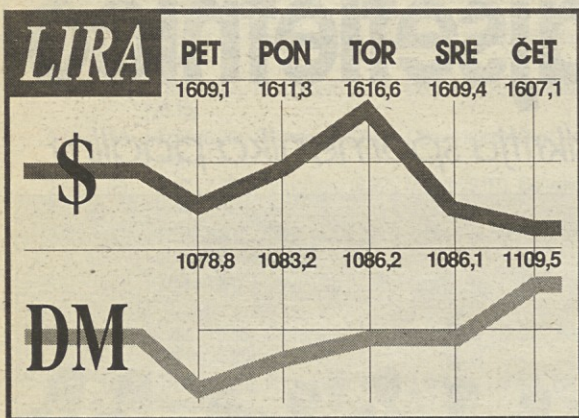
Furlansko jezikoslovno društvo - Società Filologica Friulana prireja v torek, 26. t.m., ob 17.30, na sedežu v Bellinjevi ulici 3 srečanje na zanimivo in aktualno temo o spoznavanju in poglobljanju kulture v soli. Mislijo je seveda spoznavanje in poglobljanje kulture manjšinskih skupnosti, oziroma okolja iz katerega učenci izhajajo. Govorila bo dr. Serena Odorico. Na srečanju bodo predstavili italijansko - furlanski solski dnevnik.

Petek, 22. septembra 1995

gospodarstvo in finance

NOVICE

Inflacija v Avstriji avgusta 2,1 odst.

DUNAJ - Avgusta so v Avstriji znova izračunali nizjo inflacijo. V ponedeljkovem poročilu dunajskega zveznega zavoda za statistiko je zapisano, da so cene v primerjavi z lanskim avgustom narasle za 2,1 odstotka, medtem ko so se julija zvisale za približno 2,3 odstotka.

Delež za davke in socialne prispevke v državah EU v letu 1994

LUKSEMBURG - Statistični urad Evropske skupnosti EUROSTAT je v Luksemburgu objavil poročilo o deležu domačega bruto proizvoda, ki je bil v letu 1994 v državah EU odtrgan za davke in socialne prispevke. Na vrhu seznama je Danska z 51, 2 odstotka, sledijo pa ji Švedska (50, 4), Nizozemska (47, 5), Belgija (47, 2), Finska (47, 1), Luxemburg (44, 7), Francija (44, 2), Avstrija (43, 1), Nemčija (42, 6), Italija (40, 7), Irska (37, 6), Španija (35, 8) in Velika Britanija (33, 8). Povprečje EU je 41, 7 odstotka. Grčija in Portugalska v poročilo EUROSTAT-a nista bili vključeni.

Porast italijanske zunanje trgovine

RIM - Italija je v prvi polovici letosnjega leta ustvarila 10, 6 milijarde dolarjev zunanjetrgovinskega presežka, kar je za 1, 2 milijarde več kot v istem obdobju lani. Največji porast v zunanji trgovini so zabeležili junija, ko je dosegla 1, 36 milijarde dolarjev, kar je za 890 milijonov dolarjev več kot v lanskem letu.

Intel predstavil novi procesor Pentium Pro

SANTA CLARA - Računalnisko podjetje Intel Corp. je v torek objavilo, da je svoj novi mikroprocesor poimenovalo Pentium Pro. Novi procesor je izboljšana verzija dosedanjega procesorja Pentium, ki je leta 1993 uspešno nadomestil prejšnjo generacijo cipov 486. Pentium Pro vsebuje 5, 5 milijona tranzistorjev, kar je za 2, 4 milijona več kot pri starem Pentiumu, in bo olajšal delo na bolj zahtevnih programih, kot so multimedija in videokonference. Kalifornijski Intel je največji svetovni proizvajalec mikroprocesorjev, ki so vgrajeni v tri četrtine vseh osebnih računalnikov.

V Zagrebu odprli Renault Hrvaska

ZAGREB - V Zagrebu so v torek odprli podjetje Renault Hrvaska. Predsednik upravnega odbora te Renaultove podružnice Thierombrevail je dejal, da nameravajo na hrvaškem tržišču prodati 10.000 Renaultovih vozil. Na Hrvaškem že posluje 26 Renaultovih zastopnikov, Renault Hrvaska pa je prvo podjetje, ki je povsem v francoski lasti. Podjetje bo upravljal tudi Volvova vozila.

FAO: Pridelava žitaric v prihodnjem letu bi morala biti občutno večja

RIM - Organizacija ZN za prehrano in kmetijstvo (FAO) sporoča, da bi bilo treba v prihodnjem letu občutno povečati pridelavo žitaric. Svetovna pridelava žitaric se je v letu 1995, že tretje leto zapored, zmanjšala za 2, 6 odstotka in znaša 1902 milijona ton, od teh 542 milijonov ton žita (-2, 6 odstotka) in 825 milijonov ton sekundarnih žitaric (-8 odstotkov). Svetovna pridelava žitaric bi morala biti zaradi posiljanja žita v države v razvoju za dva milijona ton večja kot v lanskem letu, opozarja FAO.

KRIZA / 5.000 MEST NA PREPIHU

Rekapitalizacija, novi proizvodi in industrijska politika za razvoj Olivettija

RIM - Izhod iz krize največje italijanske računalniške in elektronske industrije Olivetti isčejo v tri smeri in kaže, da se vendarle nekaj premika na bolje.

Finančno krizo rešujejo z rekapitalizacijo holdinga: potrebnih je 2.257 milijard lir, poslovna banka Mediobanca je že stopila v stik z več kot sto svetovnimi bankami in »vse se razvija po načrtih«, kot je včeraj dejal delegirani upravitelj Olivettija Passera.

Včeraj so na milanskem sejmu predstavili več novih Olivettijevih proizvodov, od prenosnih računalnikov do telefaksov in kopirnih strojev: »Se nikoli nismo predstavili toliko novosti in to je dokaz življenjskosti naše družbe«, je dejal direktor Olivettija Samaja.

Predvsem pa so včeraj v Rimu dosegli dogovor, po katerem bodo izhod iz krize, ki grozi 5.000 zaposlenim, iskali ne samo na ministrstvu za delo, pač pa tudi v sodelovanju z ministrstvi za industrijo, finance in znanstveno raziskavo. »Tokrat ne bo javna uprava prevzela brezposelne, treba je osnovati širok načrt za razvoj sektorja, ki je pomemben za vso državo,« je komentiral minister za delo Treu. Tudi sindikalne organizacije se strinjajo z novim pristopom: »Problem niso samo delovna mesta, vprašanje je nova in učinkovita industrijska politika.«

TEČAJI / KJE SO ITALIJANI »MILIJONARJI«

Bogataši na tujem

RIM - Kdo je rekel, da se Italijan v tujini s svojo podcenjeno valuto počuti kot klošar. Izbrati si mora le primerno državo in počutil se bo kot pravi milijonar. Zgovoren je primer Angole, kjer mu bodo za 10.000 lir izplačali kar 10 milijonov »new kwanzov«, tako da se bo lahko v njih okopal kot Disneyjev Skopušnik. Italijansko finančno ministrstvo je namreč pri navajanju tečaja redkih in neobičajnih tujih valut navedlo se 17 drugih držav, v katerih se Italijan s svojo valuto spremeni v milijonarja. Afganistanski »afgani« je namreč vreden 0, 469 lire, azer-

bajdzanski »manat« 0, 374 lire, kambožjski »riel« 0, 723 lire in ekvadorski »sucre« 0, 670 lire. Podobni za liro ugodni tečaji so tudi v drugih državah (Gvineja Bissau, Indonezija, Iran, Madagaskar, Mozambik, Paragvaj, Romunija, Rusija, Somalija, Ukrajina, Vietnam in Zaire). Ob tem je seveda bolje, da niti ne pomislimo, kako se v teh državah počuti nemški državljani s svojo precenjeno valuto. Vsekakor pa se bo Italijan najslabše počutil, ko bo lire menjal v kaki kувajtski banki. Za 10.000 lir mu bodo namreč izplačali le dva kувajtska dinarja.

TELEFONIJA

Dogovor Fiat - Telecom za mednarodno mrežo

Potegovali sta se tudi British Telecom in AT&T

RIM - Italijanska telefonska družba Telecom je dosegla sporazum za ureditev samostojnih Fiatovih mednarodnih telefonskih in podatkovnih povezav, za kar sta se potegovali tudi British Telecom in ameriška AT&T. Gre za dogovor, na podlagi katerega bo Telecom povezala prek svojih linij vse Fiatove sedeže v Italiji in po svetu - slednjih je 60 v 17 državah s 100 tisoč od skupnih 250 tisoč Fiatovih uslužbencev. Obenem bo Telecom zagotavljala Fiatu vzdrževanje in predvsem posodabljanje telematskih uslug.

V bistvu bo Fiat razpolagal s samostojno mrežo, v kateri ne bo razlik med domačimi in mednarodnimi povezavami, kar bo med drugim cenejše od dosedanjih povezav na med-

nardnih telefonskih linijah. Zagotovilo pa bo tudi dodatno prednost pri povezovanju s tretjimi partnerji v tujini, saj se bodo povezali prek svojih linij.

Nove zveze bodo zacele delovati že letos, sistem pa

bodo dokončno izpopolnili do konca prihodnjega leta. Mrežo bodo upravljali iz Rima in iz Londona.

Doslej je Telecom že upravljala za Fiat 25 tisoč neposrednih telefonskih povezav v Italiji.

Uspešno polletje Lloyda Adriatica

TRST - Poslovanje zavarovalnice Lloyd Adriatico krepko napreduje: v prvih šestih mesecih 1995 je družba - ki je od letos last nemškega kolosa Allianz - zabeležila promet 1.006 milijard lir, kar je za 10, 1 odst. več kot v istem obdobju lani. Na včerajšnji seji upravnega sveta so ugotovili tudi, da dobiček polletnega delovanja znaša 27 milijard lir, od katerega bo sicer treba odšteti davke. Investicije presegajo 3.800 milijard lir, kar je za celih 17 odst. več kot junija lani. Izplačali so škodo v več kot 145 tisoč primerih nesreč.

ADRIA
ADRIA AIRWAYS

SLOVENSKI LETALSKI PREVOZNIK

**IZ LJUBLJANE V
BARCELONO, FRANKFURT,
LONDON, MÜNCHEN,
ISTANBUL, MOSKVO,
KOPENHAGEN, PARIZ,
PRAGO, RIM, SKOPJE, SPLIT,
TIRANO, DUNAJ, ZÜRICH**

Informacije in rezervacije:

- ADRIA AIRWAYS, Ljubljana, Kuzmičeva 7, tel. 061/131-81-55
- prodaja vozovnic Ljubljana, Gosposvetska 6, tel. 061/313-312
- ADRIA AIRWAYS, Maribor, Cankarjeva 3, tel. 062/27-038, 26-155
- ADRIA AIRWAYS, Koper, Pristaniška 45, tel. 066/38-458, 38-512

LJUBLJANA / TISKOVNA KONFERENCA

Slovenska podjetja pridobivajo pomembno priznanje o kakovosti

Nosilec akcije je vladni urad za standardizacijo in meroslovje

LJUBLJANA - Na včerajšnji novinarski konferenci na Uradu RS za standardizacijo in meroslovje pri ministrstvu za znanost in tehnologijo so predstavili trenutno stanje pri vzpostavitvi sistema za priznanje Republike Slovenije za kakovost. Akcije za vzpostavitev sistema potekajo že od januarja letos. Strokovno vodenje in izobraževanje omogočata Evropska unija in Efta prek programa Phare. Strokovno pomoč pri oblikovanju sistema nacionalnega priznanja za kakovost nudi uradu svetovalno podjetje Bel iz Velike Britanije, ki je bilo izbrano na mednarodnem razpisu in je podobno nalogo uspešno opravilo na Madžarskem.

Nosilec akcije je urad za standardizacijo. Na nacionalni ravni je v ustanavljanju pripravljali odbor, v katerem bo dvanajst ljudi, poleg predstavnikov pristojnega ministrstva še predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije, predstavniki certifikacijskih in inspekcijskih organov, predstavniki gospodarstva - proizvodnih in storitvenih velikih in malih podjetij - ter predstavnik sedme sile. Po vzpostavitvi sistema bo pripravljali odbor prenehal delovati.

Priznanje je namenjeno podjetjem v starih

kategorijah: po funkciji podjetja (proizvodna in storitvena kategorija) ter po velikosti (kategoriji podjetij z manj in več kot 50 zaposlenimi). »Priznanje ne bo denarno, ampak v obliki skulpture z diplomo,« je povedal Bogdan Topic, direktor urada. »Ne gre za priznanja fizičnim, ampak pravnim osebam. Za nagrado se lahko potegujejo vse gospodarske in javne službe, univerze, sole, komunalne, skratka vsi, ki so dosegli izredne uspehe pri oplemenitvi kakovosti po merilih, ki jih bo slovensko priznanje za kakovost imelo.« Gre za merila evropskega priznanja za kakovost, prevedena in prilagojena našim razmeram. S tem priznanjem želijo po Topicovih besedah doseči troje: slovenskemu prostoru, tako gospodarstvu kot celotni družbi, ponuditi orodje, s katerim bo natančno mogoče primerjati domače stanje s stanjem v tujini. Drugi namen priznanja je samoocenjevanje pravnih oseb, ki je v prvi fazi najpomembnejša akcija (podjetja naj se zavejo pomena kakovosti in naj po preizkusnem modelu vzpostavijo tiste elemente, ki bi omogočali kakovostno delo in položaj na trgu). Promocija in prestiž pa je tretja funkcija te nagrade. Topic pričakuje, da bo do marca prihodnje leto sprejeta tudi

vsa potrebna zakonodaja v zvezi z vzpostavitvijo sistema. Proračunska postavka bo projektu zagotavljala tržno neodvisnost.

Prvic bodo nagrado podelili konec prihodnjega leta, promocijske akcije pa naj bi stekle takoj po sprejetju zakona. Ocenjevati naj bi začeli septembra prihodnje leto. Gospodarska zbornica bo verjetno prevzela administrativne posle (vpis registra, sprejemanje vlog), Združenje za kakovost pa se bo vključevalo v promocijsko-svetovalni del. Vključitev v akcijo za pridobitev priznanja bo podjetjem zagotovila strokovno analizo stanja v organizaciji in seveda lažji dostop na različne trge. Priznanje je nekakšna nadgradnja standardov ISO 9000. Zelo pomembna pri vzpostavitvi sistema je neodvisnost in profesionalnost ocenjevalcev, ki se morajo tudi nenehno izobraževati. Ocenjevalcev za pridobitev priznanja ne bo izbral pripravljali odbor, ampak poseben odbor za izbiro ocenjevalcev, v katerem bodo strokovnjaki s področja ekonomije, trženja, sociologije in drugih področij.

»Sprememba kulture države, večje zavedanje o kakovosti in boljše življenje so končni cilji akcije,« je dejal Topic.

Irena Pirman

ZGODOVINA / PUBLIKACIJA »SOLA IN ČAS«

Prikaz šolstva in dvostoletnega dogajanja na Proseku-Kontovelu

To pomlad je prosekška osnovna sola obhajala 200-letnico ustanovitve. Ob tej pomembni obletnici, ki so jo vaščani Proseka in Kontovela obeležili z lepo proslavo (foto KROMA) in pomenovanjem sole po akademskem slikarju Avgustu Cernigoju, je izšla tudi brošura z naslovom "Sola in čas", v kateri je prikazan zgodovinski razvoj osnovnega šolstva na območju Proseka in Kontovela od začetkov do danes.

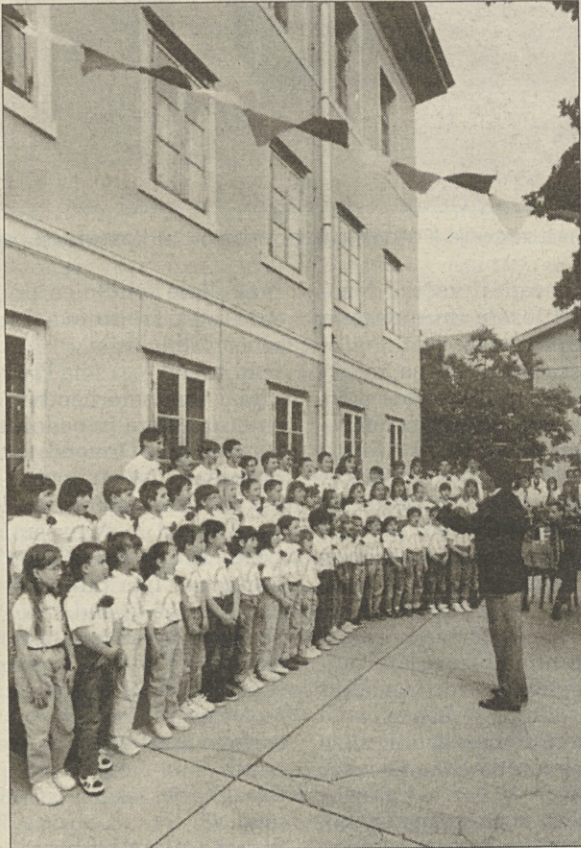
Publikacija se po priložnostnih besedah didaktične ravnateljice Stanislave Sosić Cuk začne s poklonom Avgustu Cernigoju, revolucionarnemu umetniku, ki je s svojimi inovativnimi pogledi zapustil globoke sledi tako v slovenski kot v mednarodni likovni ustvarjalnosti tega stoletja. Z njegovo nemirno nravjo in burno umetniško potjo nas seznanja prispevek zgodovinarja dr. Branka Marusića, povzet iz knjige istega avtorja o velikih veliki primorskih moz.

Sledi zgodovinski del, ki je sad za to priložnost izvedenih raziskav domačih avtorjev. Prispevek Ksenije Majovski, ki je brošuro tudi uredila, nas popelje v čas od samih začetkov organiziranja solskega življenja na Proseku in dalje vse do prve svetovne vojne. Proseška je bila po skedenjski, ki so jo odprli leta 1780, in katinarski, ki je bila

ustanovljena leta 1791, tretja tako imenovana trivialna sola na Trzaskem. Pot do njene ustanovitve je bila, kot se kaže iz dokumentov, dolgotrajna in ne brez ovir, saj je skrb Prosekanov, da bi svojim otrokom nudili pouk, pa čeprav na začetku samo verski, dokumentirana že v zapiskih o vizitaciji škofa Attemsja v proseški kaplaniji leta 1753. Konkretnije se je zamilsel o soli začela postavljati po naredbi o šolstvu cesarice Marije Terezije iz leta 1774, ko je trzaska občina začela načrtovati odprtje sol v raznih okoljskih krajih. Z naraščanjem prebivalstva in torej sologodne mladine, so vaščani, zlasti od začetka 90-ih let 18. stoletja, vse pogostejše urgirali pri mestnih oblasteh za ustanovitev sole, dokler ni bil po ureditvi učilnice leta 1795 končno imenovan prvi učitelj. S tem je sola dejansko zazivel, avtorica prispevka pa poudarja, kako je kljub zavzetosti vaščanov za začetek solske dejavnosti, pouk dolgo časa trpel zaradi neprimernih prostorov, nizkega obiska oziroma izostajanja otrok, ki so se od mladih nog sodelovali pri kmečkih in drugih hišnih opravilih, pa tudi zaradi nesoglasij med Prosečani in Kontovelci. Pravi odnos staršev in otrok do sole se je razvil se s časom, vzporedno z uveljavljanjem in izpopolnjevanjem sol-

stva, do katerega je prišlo kot posledica vsedravnave avstrijske solske politike zlasti v drugi polovici 19. stoletja, z izgradnjo solskega sopleja na Proseku leta 1853, ki je po svoje prav gotovo v javni zavesti dvignil ugled solske ustanove, kot tudi v skladu z družbeno-gospodarskimi spremembami in uveljavljanjem kulturnega življenja. Avtorica, ki svoje ugotovitve opira na arhivske in na objavljene vires, nas nadalje seznana z uveljavljanjem slovenske kot učnega jezika - prvič se je pojavil pod Francozi za časa Ilirskih provinc, dokončno pa se je uveljavil šele leta 1848 - za leta, ko je razpoložljiva solska statistika, pa tudi s celovitejšim pregledom vpisov.

Obodbje od konca prve svetovne vojne in do razpada Italije leta 1943 je obdelal Matjaz Rustja. Svoj prikaz je uokviril v siršo zgodovino slovenskega šolstva v Julijski krajini pod fasizmom, ki je pod udarom zloglasne Gentilejeve solske reforme v nekaj letih popolnoma izgubilo svojo narodno identiteto in postalo eno od najhujsih in najbolj prefinjenih sredstev raznarodovanja. Tudi prosekška sola je kot vse ostale v letom 1927, ko je bil ukinjen zadnji slovenski razred, postala popolnoma italijanska. Slovenski učitelji - prispevek nas seznanja tudi z nji-

hovimi osebnimi usodami - so bili izgnani, upokojeni ali premeseni v notranjost Italije, njihova mesta pa so prevzeli italijanski, v mnogih primerih trdno fasistično zaverovani. Ni čudno torej, da je tudi prosekška sola skupaj s tamkajšnjim rekreatorskim, ravno tako ustanovi za načrtno fastizacijo mladine, postala leta 1928 tarča zazigalnih napadov tajne organizacije Borba, ki je tisti čas s podobnimi akcijami opozarjala siršo javnost na dramatičen položaj Slovencev in Hrvatov v

Italiji in pri kateri so prav nekateri domačini s tega območja odigrali vodilno vlogo. V tem prispevku sta nakazani tudi miselnost in odnos učiteljev do domačega prebivalstva ter do opravljanja svojega dela na področju "narodne" in fasistične vzgoje. To nas opozarja na dragoceno solsko dokumentacijo kot vira za preučevanje takratnih narodno-političnih razmer.

O obdobju od razpada Italije do osvoboditve, ko je po dolgi letih v naših krajih zopet zazivila slovenska sola, piše

Jana Ban. Opozarja nas na problematičnost tega časa, ko sta na teritoriju hkrati delovali tako partizanska kot domobranska solska oblast. Slednja na področju Proseka in Kontovela ni uspela prodreti, zaradi številne prisotnosti Nemcev pa se tudi partizanska sola ni mogla uveljaviti, tako kot so si želeli krajevni Narodnoosvobodilni odbor in vaščani. Količnik toliko reden pouk, ki so ga vodile nekatere domačinke, je potekal samo na Kontovelu in se to s prekinitvami in ob velikem tveganju, medtem, ko so na Proseku uspeli organizirati le nekaj tečajev za zelo majhne skupine otrok. Tudi poskus tajnih večernih tečajev za odraslo mladino se je tu izkazal nemogoč.

Z osvoboditvijo se je tudi za solsko dejavnost na Proseku začelo novo poglavje, ki vodi skozi povojna leta vse do današnjih dni. Tudi o tem obdobju poroča Jana Ban. Ob raznih aspektih obnovitve redne solske dejavnosti, od namesčanja učiteljstva do problemov organizacijske narave in uveljavljanja sole kot ustanove, globoko vsidrane v lokalno družbeno stvarnost, opozarja nenazadnje na nasprotja tistega časa, ko so ideološke razlike prihajale do izraza tudi na solskem področju. V nadaljevanju je avtorica nanizala vrsto podob iz

solske kronike, ki označujejo izkušnji povojnih solskih organizacij in ki po svoje pričajo o radikalnih spremembah našega življenja v zadnjih nekaj desetletjih.

Zgodovinski pregled dopolnjuje statistika vpisov od začetkov redne solske statistike leta 1881 do danes ter seznam učiteljev, ki so službovali na Proseku in Kontovelu od samega odprtja sole dalje. Dragoceno je tudi bogato dokumentarno in slikovno gradivo, iz katerega lahko pozornejši bralec razbere se marsikaj zanimivega, nenazadnje pa je treba opozoriti tudi na zapis Franca Husuša, ki nas s svojimi spomini popelje v prosekško solo izpred več kot 70 let.

Brošuro "Sola in čas" posveča Pripravljalni odbor za proslavo 200-letnice prosekške sole "vsem nekdanjim, sedanjim in bodočim učencem ob 50-letnici osvoboditve in obnovitve slovenskih sol v Italiji". Izdana je bila, da bi od proslavljanja teh dveh tako pomembnih obletnic ostal tudi primeren dokumentarni zapis. To je avtorjem tudi uspelo, saj so podali lep pregled dogajanja, obenem pa opozorili na številne spremembe našega solstva in to ne le institucionalno-organizacijske, ampak tudi kulturne, narodne, idejno-politične in druge narave.

AK

LIKOVNA UMETNOST

Tržaška galerija Cartesius je začela 25. sezono delovanja z razstavo tržaške umetnice Megi Pepeu

Prikazane so različne tehnike ustvarjanja (akrili, papirji, slike, ilustracije) in s tem tudi razpoloženja

Galerija Cartesius odpira letošnjo razstavo sezono s slikarskimi deli tržaške umetnice in grafične oblikovalke Megi Pepeu. V spremnem vabilu se tržaška umetnica navede, da vse prijatelje in izpoveduje z besedo kar nam prek barv in oblikovnih resitev posredujejo tudi razstavljene slike. Razmišlja o pristopu do okolja in se mu predaja izvirajoč iz občutkov in osebnih doživetij.

Tematska raznolikost zasleduje prav neposrednejši stik ustvarjalnega procesa s svojim notranjim jazom, v nasprotju z ustaljenimi kalupi, ki isčejo v ponovnem in analitičnem razglabljanju določenih vsebin gotovost, na katero se lahko opirajo.

Umetnico spoznamo tako v različnih trenutkih: v akrilih večjega formata se vedrina barvnih lis in tonskih prehodov spaja z lirico interpretacijo izsekov iz narave; susljanje listov, upogibanje drevesnih kosenj, veter, ki vzburja morsko gladino, nudijo le osnovni vzgib za občuten polet v domišljjsko reinterpretacijo ob zasledovanju lepega. Mehko, a odločno usmerjene barvne modulacije slik zasledimo v nizu ročno obdelanih papirjev s slikarskim posegom povsem spremenjenem. Kot bi se v hipu zgostile v izpovedovanju dramatičnosti, izrekle svoj klic, strah pred ogroženostjo in nasiljem. Ilustratorska žilica, nevidna nosilka pričujoče raz-

stave, pridre na dan zlasti pri slikah, ki so grafično bolj precizne in vzporedno obdelane z različnimi posegi.

Prav ilustracija doseže uravnoteženo sožitje med sporočilnostjo vsebine in estetsko oblikovno resitvijo. Ilustracija vodi od podobe sozvočja figur mimo zvoka posameznih crk do besede, ki smiselno dopolnjuje posamezne podobe. Na risbi bomo pod podobo zapis »v nasi nezavednosti vse zgleđa lepo in dobro«. Medtem ko nam podoba ponuja preplet crnih srafur, ki se zgrinjajo nad obzorjem. V naslednjo ilustracijo plaho nastopi bel zajček, ko mu rumena barva razsvetljuje okolje. Na zadnji upodobitvi, ki je reproducirana tudi na spremnem katalogu razstave, postane prisotnost rumene, barve zavesti in veselja tako nadvladujoča, da se nebogljeni zajček zgrudi pod tezo dogodkov (na sliki), a ohrani kljub vsemu v sebi prosojnost, odprtost, neoskrunjenost ostaja pristop do okoliscin, kar se v veliki meri spaja z doživljanjem otroške ali umetniške duše, ki je znala to spontanost v sebi ohraniti.

Razstava bo na ogled ob delavnikih (11.00 - 12.30 in 16.30 - 19.30) in praznikih (11.00 - 13.00) razen na ponedeljek do 30. septembra.

Jasna Merku

FILM / RECENZIJA PRVEGA VITEZA

Kralj Artur je vedno znova v modi

LJUBLJANA - Legenda o kralju Arturju je stara znanka različnih romanov in filmov. Film Prvi vitez je samo zadnji iz serije poskusov, ponovno prikazati brezčasno legendo. Čeprav se učenjaki se prerekajo o tem, ali je kralj Artur sploh kdaj živel. Arturjevo rojstvo, viteze okrogle mize, posebej Lancelota, zeno Guinevere, presustvo med Lancelotom in Guinevere, iskanje svetega Grala, ki je unicilo vitesko bratovščino in povzročilo Arturjevo smrt, ter druge Arturjeve prigode so opisovali že različni srednjeveški pisci in jih je moč najti zapisane v večini zahodnoevropskih jezikov.

Legenda, kot jo v najbolj grobih obrisih poznamo danes, izvira iz francoskega srednjega veka, novodobno obliko pa ji je dokočno izoblikoval v 18. stoletju sir Thomas Malory. Prvic je legendo o kralju Arturju zapisal Geoffrey of Monmouth v začetku 12. stoletja v delu Historia regum Britannie, in v njej so vidni vplivi keltske tradicije in svetega pisma. Iz keltske mitologije izvira se pravljica dežela Avalon, v katero naj bi Artur odšel po smrti, in čudežni meč Excalibur, ki naj bi ga Arturju podarila jezerska vila. Se en meč je v legendi o Arturju igral veliko vlogo: Artur je bil edini vitez, ki mu je skrivnostni meč uspelo izvleči iz skale, na podlagi česar so se plemiči odločili, da je Artur njihov bodoči kralj.

Idejo o Arturju kot sve-

tovnem osvajalcu (v nebolj grobih obrisih poznamo danes, izvira iz francoskega srednjega veka, novodobno obliko pa ji je dokočno izoblikoval v 18. stoletju sir Thomas Malory. Prvic je legendo o kralju Arturju zapisal Geoffrey of Monmouth v začetku 12. stoletja v delu Historia regum Britannie, in v njej so vidni vplivi keltske tradicije in svetega pisma. Iz keltske mitologije izvira se pravljica dežela Avalon, v katero naj bi Artur odšel po smrti, in čudežni meč Excalibur, ki naj bi ga Arturju podarila jezerska vila. Se en meč je v legendi o Arturju igral veliko vlogo: Artur je bil edini vitez, ki mu je skrivnostni meč uspelo izvleči iz skale, na podlagi česar so se plemiči odločili, da je Artur njihov bodoči kralj.

Chrétien de Troyes je v svojem delu Le Conte del Graal leta 1180 v arturijansko legendo vnesel sveti gral, kelih, ki ga je

Prvo srečanje kralja Arturja z Lancelotom, kasneje njegovim prvim vitežom

pri zadnji večerji Jezus dal Jožefu iz Arimateje. Mimogrede, sveti gral je iskal tudi Indiana Jones v tretjem delu prigrad arheologa z bicem Indiana Jones in zadnji križarski pohod. V 13. stoletju se je prvič obsejše pisalo o ljubezenskem trikotniku med Arturjem, Lancelotom in Guinevere. V nekaterih zgodbah je Lancelot Arturjev nečak in nima razmerja z Guinevere, v veliki večini zgodb pa je Lancelotovo poreklo neznano in ni ze od začetka član Okrogle mize. V kar nekaj zgodbah je na primer Guinevere hči lorda Leodegana iz Carmelide in prav Guineverin oče je za hčerino doto Arturju poklonil okroglo mizo. Izmišljeni arturijanski vitezi so vse bolj postajali del narodnih legend, zelo popularni pa so bili zopet predvsem v viktorijanski dobi, ko so se nasploh

pojavnale tendence po vrnitvi k srednjeveski umetnosti in liriki.

In kaj od tega ima Prvi vitez? Ima zelo neodvisno Guinevere (v podobi izvrstne Julie Ormond) in ljubezenski trikotnik med njo ter Lancelotom (Richard Gere) in Arturjem (kdo drug kot Sean Connery). Ima tudi element večine legend, Guineverino ugrabitev (tako kot v De Troyesovi zgodbi jo ugrabi zlobni vitez Meleagant). Prikaže Arturjevo smrt in pokop. Nima pa Merilina, Excaliburja, iskanja svetega Grala, Avalona. Skratka nima nadnaravnih elementov, s čimer so verjetno ustvarjalci filma želeli pritegniti občinstvo. A jim posodobitev legende niti najmanj ni uspela tako, kot je uspela Kevinu Reynoldsu v filmu Robin Hood, princ tatov.

Irena Pirman

VABILO NA RAZSTAVE

Novo doslej:

Novost tega tedna v razstavnem programu Cankarjevega doma v Ljubljani je obsejna razstava tapiserij nemškega umetnika **Wernerja Möllerja** v Veliki sprejemni dvorani (do 30. septembra, Prešernova 10, prost vstop, odprto od torka do sobote med 10. in 20. uro, nedelja med 10. in 13. uro, monografija s tekstom številnih avtorjev). Umetnik, ki je bil prvi nemški avtor, ki je v povojnem času razstavljal v Sloveniji, in sicer leta 1955 v Jakopičevem paviljonu, se v Cankarjevem domu predstavlja z izborom najnovejših del, izdelanih v ljubljanski Dekorativni. V ljubljanski galeriji Zala so na razstavi April - Paris 94/95 na ogled dela mlade slikarke **Nataše Ribič Stefanec** (do 5. oktobra, Gosposka 7, prost vstop, odprto od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro ter med 17. in 19. uro, sobota med 10. in 12. uro, katalog s tekstom dr. Mirka Juterska). Dela, ki jih je avtorica izdelala med svojim bivanjem v francoski prestolnici, izpostavljajo najzanimivejše pariske momente, ki jih je avtorica upodobila na način, ki kaže odmak od abstraktnih del, po katerih

Nataša Ribič Štefanec: Place de la Bastille, 1995, olje na platno (izrez)

NOVO NA ODRU

Matjaz Farič: Romeo in Julija, predstava sodobnega plesa

Koreografija Matjaz Farič, plešejo Lane Stranič, Goran Bogdanovski, Marinka Ribič, Marko Peperko, Jana Menger, Igor Sviderski, Matjaz Farič, Grajska dvorana v Murski Soboti, 22. september.

Prva premiera Faričeve nove predstave v produkciji Cankarjevega doma in koprodukciji Die Theater z Dunaja v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Murska Sobota, Romeo in Julija bo danes v Murski Soboti. Druga premiera bo 28. septembra v Die Theater, Theater im Künstlerhaus, v okviru festivala Image Tanzfest na Dunaju. Ljubljanska premiera bo 5. aprila 1996 v Cankarjevem domu. Predstava je nastala s podporo Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, Oddelka za kulturo in raziskovalno dejavnost Mestne občine Ljubljana in Kultur Kontakta Dunaj. Plesna predstava Romeo in Julija, je drugi projekt po Labodjem jezeru, v baletni trilogiji sodobnih predstavitev klasičnih baletov. Temu projektu sledi se Posvetitev pomladi Stravinskega. V Romeo in Juliji bo le delno uporabljena glasba Sergeja Prokofjeva, večji del predstave bodo plesalci, s svojim gibanjem in s pomočjo rekvizitov, ustvarjali zvočno podlago. Kot pravi avtor se projekt ukvarja predvsem s sovratstvom, ki je vedno aktualno, kjerkoli na svetu. (K. Z.)

Romeo in Julija, kot ju vidi Matjaz Farič (Foto: M. Modic)

Gledališče Ane Monro sreča Divo Divanovo (Foto: B. Doma)

Diva Divanova

Tragikomedija, režija Diva Divanova in Gledališče Ane Monro, igrajo Mojca Dimec, Matjaz Ocvirk, Ziga Saksida, Gorazd Osojnik, Primož Ekart, Martin Zupancic in Drago Milinovic, premiera bo danes v dvorani KUD-a France Prešeren ob 21.00 uri.

Za zaključek prejšnje sezone in začetek nove so v Gledališču Ane Monro pripravili igro Diva Divanova. Diva Divanova je artistka svetovnega slovesa, ki se je odločila, da bo po nekajletnem premoru ponovno stopila na odrske deske. V predstavi jo direktor gledališča gospod Božidar Smerkelj jo z nestrpnostjo vabi na oder. Občinstvo postane neučakano, se posebno pesnik Rudolf Ogorek in pijanec Stanislav Slina, ki ju mora redar Ferdo Poperečnik nasilno odstraniti. Toda zatečeta se v magično televizijsko skatlo na odru. To tehnično čudo je direktor gledališča s posebnim veseljem želel pokazati občinstvu in predvajati dokumentarni film o življenju velike umetnice. Televizija, s katero nihče ne zna upravljati, se polasti odra ter prikazuje izseke iz najbolj značilnih televizijskih žanrov. Predstava prikazuje dvojnost svetov. Na eni strani je uglašeno meščansko gledališče s slavno umetnico, na drugi pa skrivnostni svet televizije. (A. Z.)

jo poznamo sicer. V mariborskem razstavnem salonu Rotovz je na ogled razstava pomembnega vzhodnonemškega konceptualista **Hermann Glöcknerja** (1889 - 1987). Razstava, ki sta jo mariborski Umetnostni galeriji posredovala Institut za odnose s tujino iz Berlina in zagrebški Goethejev institut, ponuja nad 80 slik, skulptur in grafik (do 14. oktobra, Trg Borisa Kraigherja 3, vstopnina 80/40 SIT, odprto od ponedeljka do petka med 10. in 13. uro ter med 15. in 19. uro, sobota med 10. in 13. uro, kataloga ni).

Novo odslej:

V nedeljo bodo v Mestni galeriji Piran (Tartinijev trg 3, prost vstop, odprto od torka do sobote med 10. in 12. uro ter med 17. in 19. uro, nedelja med 10. in 12. uro) ob 19. uri razglasili rezultate XXX. mednarodnega pirskega Ex tempora, hkrati pa odprli tudi razstavo izbranih del, ki so, ali se bodo na njem nastala. Kot so sporočili organizatorji Ex tempora iz Obalnih galerij Piran, je letos prireditvev pritegnila rekordno število sponzorjev in skoraj 200 slikarjev iz Hrvaške, Italije, Makedonije, Rusije, Velike Britanije in Slovenije. Ex tempore poteka od 18. septembra, zigovanje slikarskih podlag pa bo možno se danes in jutri. (V. U.)

Novi Dialogi

LJUBLJANA - Izšla je sedma in osma številka Dialogov, ki prinaša veliko branja, npr. Pogovor s F. Mesaričem, slikarjem, besedilo M. Visočnika, potopis M. Reichnerja Po poteh glasbe od Brazilije do plesa, polemiko o waldorfski soli avtorice Z. Krusič ter I. Kosovela, P. T. Dobrila se ukvarja z retrospektivo R. B. Kitaja, V. Ravnjak objavlja Dramo o Giordanu Brunu, I. Stromajer pa razmišlja o intimnem gledališču in konceptualni dramaturgiji pod naslovom Orgazem. (K. Z.)

Celjsko gledališče začenja novo sezono

LJUBLJANA - SLG Celje je začelo novo sezono s studijem otvoritvene predstave, Jančarjevega Halštata v režiji F. Krizaja. RTV Slovenija bo v svoj program ob dvesto letnici smrti A. T. Linhartova posnela, celjsko predstavo Maticke se ženi v režiji V. Tauferja 28., 29., in 30. septembra. Te dni gledališče gostuje na Ceskem z Rozmanovo priredbo Goldonijeve komedije Sluga dveh gospodov, ki je od premiere v sezoni 1993/94 doživela že 58 ponovitev, režija je delo F. Krizaja. Potem jih čaka se gostovanje v Zagrebu ob otvoritvi prenovljenega gledališča Gavella, kjer bodo gostovali z Beneskim trgovcem, v režiji I. Kunčevića. S tem se hkrati začneja tudi celoletna izmenjava z omenjenim gledališčem. (K. Z.)

INDIJA / NACIONALIZEM

20 tisoč hindujcev se je udeležilo velikega shoda skrajnežev

DELHI - Korakajo v vrsti kot vojaki. Vsi, celo otroci, nosijo uniformo: kratke hlače barve kakija in belo srajco, zenske pa tipične bele sarije z modrim robom. Vec kot 20 tisoč tako oblečenih hindujcev se je zbralo v Karnalu, mestecu, ki je 170 kilometrov oddaljeno od indijskega glavnega mesta Delhija, kjer je potekal shod pripadnikov in privrzenecv Organizacije narodnih prstovoljcev (RSS), najstarejše in najmočnejše organizacije hindujskih integralistov. Od nje so se odcepila številna skrajnejša krila in stranke, med njimi tudi Indijska ljudska stranka, ki je trenutno druga najmočnejša stranka v državi in bo najverjetneje zmagala na prihodnjih volitvah.

Shod narodnih prstovoljcev je kot vselej potekal urejeno, ceprav je na shodih te organizacije navadno videti ogromno število pus,

pistol in hladnega orožja.

Glavni govornik je bil voditelj organizacije, nekdanji univerzitetni profesor Radzendra Singh, ki mu vsi pravijo Radzu Bhaija. Sedemdesetletni Bhaija se je znesel nad pokvarjenimi politiki in dejal, da država potrebuje vlado, ki ne bo ovirala preroda hindujske družbe, ki je v ideologiji stranke sinonim za vso indijsko družbo. Bhaija je tudi opozoril na nevarnost prodiranja drugih veroizpovedi, zlasti muslimanske.

RSS so pogosto obtožili protimuslimanskih teženj. Organizacija je med drugim dolgo nasprotovala Gandhiju, ces da je prepustljiv do muslimanov; Gandhijev morilec je izsel prav iz vrst RSS, ki pa obtožbe protimuslimanstva zavrača in trdi, da od drugih veroizpovedi zahteva le, da spostujejo indijsko kulturo.

EKOLOGIJA / KONFERENCA

Mrtvaški list za Aralsko jezero

Predsedniki srednjeazijskih držav nekdanje SZ niso sprejeli nobene konkretne pobude

MOSKVA - Pred dnevi je v uzbekistanskem Nukusu s slovesnimi izjavami brez konkretnih predlogov in s presenetljivim pozivom k faraonskim načrtom nekdanje Sovjetske zveze propadel nov poskus, da bi resili Aralsko jezero, najhujši ekološki problem srednje Azije.

Sklepni dokument ima obetaven naslov »Strategija za rešitev Aralskega jezera«, v njem pa so le pozivi svetovnim organizacijam in državam, naj priskrbijo denar in najsodobnejšo tehnologijo za smotrno izkoriščanje vodnega bogastva tega območja. Dokument so podpisali predsedniki petih držav, ki so posredno in neposredno vezane na usodo Aralskega jezera (Kazahstana, Tatarstana, Uzbekistana, Kirgizistana in Tadžikistana). V njem pa sploh ni omenjena obveza, da bodo države namenile en odstotek svojega narodnega proizvoda za rešitev tega slanega jezera. Predsednik ruskega odbora za vodno bogastvo Nikolaj Mihejev je celo vnovic predlagal stari sovjetski načrt iz sedemdesetih let, ki je za rešitev Aralskega jezera predvideval preusmeritev ene od velikih sibirskih rek. Začuda so ta z ekološkega vidika zločinski načrt udeleženci konference bučno podprli. Zanj je bil najbolj navdušen uzbekski predsednik Islam Karimov, ki je poudaril, da je Rusija pripravljena plačati za rešitev Aralskega jezera. Rusi pa so takoj pripomnili, da nimajo sredstev za uresničitev takega načrta, saj ga celo nekdanja Sovjetska zveza ni mogla uresničiti. Nihce pa ob tem sploh ni

omenil katastrofalnih posledic, ki bi jih imela taka preusmeritev za sibirsko podnebje in ekološko ravnotežje Karskega morja.

Aralsko jezero je začelo usihati leta 1960, ko so zgradili orjasko namakalne sisteme za gojenje bombaža. Rekama Sir Darji in Amu Darji, ki se izlivata v Aralsko jezero, so odvzeli od 80 do 90 odstotkov vode. Od leta 1960 do leta 1993 se je tako gladina jezera znižala za 16 metrov, njegova površina se je zmanjšala za 45 odstotkov, količina vode pa za eno tretjino. V nekaterih krajih se je obala pomaknila za več kot sto kilometrov. Sol in strupene usedline posušenega jezerskega dna veter raznaša daleč naokrog, tako da je položaj iz meseca v mesec bolj dramatičen. Sira okolica postaja nerodovitna, ljudje bolehalo zaradi vnetja dihal in drugih bolezni. V preostanku jezera se je povečala koncentracija soli, tako da prihaja do poginov rib. Prav tako je prislo do podnebnih sprememb, ker jezero ni več toplotni regulator, kot je bilo nekoc.

Udeleženci konference so navajali, da ta poteka pod pokroviteljstvom OZN, predstavniki Združenih narodov v Moskvi pa so po konferenci navedli, da o njej sploh niso bili seznanjeni.

Zadeva torej ze meji na tragikomedijo, saj Aralskega jezera ne bodo resili z 200 milijoni dolarjev, ki jih je ponudila Svetovna banka, ce ne bodo prizadete države spremenile dosedanjega koncepta intenzivnega namakalnega poljedelstva.

MONGOLIJA / NESREČA

Le ena oseba je preživela strmoglavljenje antonova-24

ULAN BATOR - V včerajšnjem strmoglavljenju mongolskega potniškega letala Antonov-24 naj bi zivljenje izgubilo 35 oseb, ena pa je preživela. Natančno število mrtvih ni znano, ker je na notranjih mongolskih letih navadno tudi nekaj slepih potnikov (pravijo jim zajci), ki niso na uradnem seznamu potnikov. Dvopropelerski antonov-24 je letel iz Ulan Batorja v Moeron (550 kilometrov severozahodno od prestolnice). Približno 20 kilometrov pred Moeronom je iz nepojasnjenih vzrokov strmoglavil. Mongolske oblasti so ze uvedle preiskavo, ki naj bi ugotovila natančne vzroke nesreče. Na kraj nesreče so poslale izvedence, v Moeron pa specializirano zdravniško ekipo. Poznavalci mongolskega potniškega letalstva navajajo, da so letala med poleti preobremenjena, ker potniki jemljejo s seboj najrazličnejšo saro. Da pa bi bila mera polna, je vzdrževanje letal zaradi finančnih težav pomanjkljivo.

Vas v Idahu se otepa tigrov in levov

WASHINGTON - Približno dvajset odraslih tigrov in levov je zbežalo iz nekega zivalskega vrta v Lava Hot Springsu (Idaho) in povzročilo pravi preplah med vasčani. Na pomoč je prislo približno 50 policistov z ostrostrelci in izvedenci za divje zivali. V akcijo se je vključil tudi poseben helikopter z infrardečimi napravami za iskanje toplotnih virov. Kljub temu je policiji uspelo pobiti le polovico levov in tigrov, tako da so oblasti pozvale približno 420 vasčanov, naj ostanejo na svojih domovih.

DOVRSKA VRATA / TRAJEKT

Stena Challengerja so povlekli v Calais

Večina potnikov je bila še kar zadovoljna

CALAIS (FRANCIJA) - S plimo in z izboljšanjem vremenskih razmer je vlačilec predsinocnjim končno uspelo izplitvin v plovni kanal pristanišča Calaisa povleči trajekt Stena Challenger, ki je v torek nasedel na sipinah le streljaj od pristanišča. Za 172 potnikov in 73 mozk posadke se je tako srečno končala 24-urna prigoda. V Calaisu so najprej izkrcali 73 tovornjakov in nato približno trideset avtomobilov. Sodeč po izjavah potnikov, so bili ti kar zadovoljni z iztekom nenavadne zamude, saj se je posadka na vse kriplje trudila, da bi čakanje minilo v najboljšem vzdušju. Predvsem za turiste, ki so bili iz Dovra namenjeni v Francijo, je bila to presenetljiva dogodivščina, o kateri bodo še dolgo pripovedovali. Večina je pohvalila prizadevanja in požrtvovalnost posadke. Manj navduše-

ni so bili soferji tovornjakov, ker so za pot iz Dovra v Calais namesto poldruge ure porabili več kot 24 ur, kar bodo morali prej ali slej nadoknaditi.

Gareth Cooper, direktor broderske družbe Stena Sealink, je bil zadovoljen, ker se ni nihce poskodoval, neposkodoval pa je menda tudi trajekt. Posadka se predsinocnjim ni izkrcala, ostala bo na trajektu, ki bo danes odplul v Dunkerque. Tam bodo v doku preverili, ali je trup poskodoval.

Se vedno pa ni pojasnjeno, kako je prislo do nesreče. Cedalje bolj pa se utrjuje prepričanje, da je bila vsega kriva nepazljivost pri povsem rutinski plovbi, zato je za tak trajekt razmeroma sibe veter (25 vozlov) presenetil krmarja, tako da je ladjo s predvidenega kurza zasleslo na peščene plitvine.

NOV INSTRUMENT ZA VAŠE VARČEVANJE

CTZ

CERTIFICATI DEL TESORO ZERO-COUPON Z DVELETNO ZAPADLOSTJO

■ Zakladne vrednotnice CTZ se koristijo od 30. avgusta 1995 in zapadejo 29. avgusta 1997, datum ko bodo vrednotnice izplačane.

■ Nove zakladne vrednotnice so "Zero-coupon", to pomeni, brez kuponov za izplačilo obresti. Ob podpisu varčevalci položijo, kakor pri BOT, nižjo vsoto kot je nominalna vrednost vrednotnice; ob zapadlosti, po dveh letih, prejmejo nominalno vrednost vrednotnice neto po davčnih odbitkih.

■ Vrednotnice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem brez osnovne cene.

■ CTZ se lahko rezervirajo pri bančnih okencih do 13.30 dne 22. septembra. Banca d'Italia ne sprejema rezervacij. Za rezervacije in podpise ni predvidena nikakršna provizija. Najmanjši znesek za rezervacijo znaša 5 milijonov lir.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in donos bosta objavljena v časopisju.

■ Vplačila vrednotnic, po ceni iznešeni na dražbi, je treba poravnati 29. septembra.

■ Posojilo je izdano z enojnim globalnim certifikatom, ki ga ima v depozitu Banca d'Italia. Certifikat je lahko deljiv in odgovarjajoči stroški so v breme prosilca.

■ CTZ se uradno kotirajo.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

VAL NASILJA V ZAKAVKAZJU

Atentati ogrožajo čečensko premirje

Uspešna akcija komandosov na jugu Rusije

MOSKVA (dpa, Reuter) - Rusija in Čečenija se kljub novemu valu nasilja v tej kavkaski republiki še vedno zavzemata za miroljubno rešitev spora. To so predstavniki obeh strani včeraj zatrdili v cečenskem glavnem mestu Grozni. Pogovorov sta se udeležila tudi poveljnika ruskih in cečenskih sil, Anatolij Romanov in Aslan Masadov.

Cečenska delegacija je obsodila sredin teroristični napad na Olega Lobova, namestnika ruskega predsednika Jelcina v Čečeniji, cečenski predsednik Džohar Dudajev pa je izjavil, da z bombnim napadom ni povezan. V Groznej so neznanci včeraj razstrelili skladišče goriva, kar je že drugi v tem tednu, saj so neznanci že v sredo podtaknili razstrelivo v nekem skladišču nafte.

Poleg tega so včeraj stiri zakrčeni moški ugrabili več ruskih vojakov z vojaškega komisariata. Po poročilih tiskovne agencije Interfax so ugrabitelji zavzeli komisariat že v sredo in nato z avtomobili odpeljali neznano število ruskih vojakov.

Zaradi vse večjih napetosti v Čečeniji je neki vodilni predstavnik cečenskega notranjega ministristva zahteval uvedbo »izrednih ukrepov« v tej kavkaski republiki. Ahmed Dakajev, vodja cečenskega notranjega ministristva, je dejal, da napad na Lobova kaže na to, da se število zločinov v Čečeniji povečuje.

Ruski komandosi so

nemoteno vdrl v avtobus z druge strani. Ugrabitelja sta po aretaciji dejala, da potrebujejo denar za zdravljenje svojih prijateljev, ki so odvisni od mamil.

Dagestan, ki leži na jugu Rusije, imenujejo tudi ruski Bermudski trikotnik, saj tam vsako leto izginejo številni ljudje. Ugrabitve so skoraj na dnevnem redu. To je bila prva večja ugrabitev na jugu Rusije od junija, ko je poveljnik cečenskih upornikov enot Samil Basajev zajel na stotine ljudi v bolnisnici v Budjovsku. Takrat je bilo ubitih več kot 120 ljudi.

včeraj na jugu Rusije resili 18 talcev iz zajetega avtobusa in ujeli oba ugrabitelja. Operacija je stekla, potem ko sta napadalca spustila tri ženske in otroka v zameno za 1, 5 milijona dolarjev. Ruske posebne enote so se z oklepim vozilom pripeljale ob bok ugrabljenega avtobusa. Tako so specialci odvrnili pozornost ugrabiteljev in

Nedvomno je Colin Powell prvi izmed tistih, ki se sprašujejo, ali je Amerika že zrela za temnopolttega predsednika (Telefoto: AP)

KRONOLOGIJA

Bermudski trikotnik na Kavkazu

Južni del Rusije slovi po pogostih ugrabitvah in izginotjih

MOSKVA (dpa) - Na Kavkazu je v zadnjih dveh letih ruske varnostne organe večkrat spravilo ob sapo spektakularno zajemanje talcev, hkrati pa so tam pogosta skrivnostna izginotja ljudi, zato se je tega območja, se zlasti Dagestana, oprijel vzdevek ruski Bermudski trikotnik. Večina ugrabitvev je bila povezana s krizo v Čečeniji.

23. december 1993: Doslej najdaljša drama talcev se je začela, ko so stiri oboroženi moški dvanaest uencev in učiteljico zveliki iz ene od šol v mestu Rostov na Donu. Drama se je končala po 96 urah v ruski kavkaski republiki Dagestan, kjer so po izpustitvi nepoškodovanih talcev policisti ugrabitelje ujeli na begu. Deset milijonov dolarjev odkupnine so zasegli.

26. maj 1994: Stiri razbojniki so pri mestu Mineralne Vodi ugrabili avtobus z več kot tri-

deset potniki. Izpustili so jih v zameno za nekaj milijonov odkupnine. Protiteroristične enote so s helikopterjem pobegle ugrabitelje zasledovale in jih aretirale v Čečeniji.

28. junij 1994: Trije moški so v bližini mesta Mineralne Vodi zajeli avtobus. Po 41 urah napetosti so ugrabljeni potniki proti plačilu odkupnine v višini treh milijonov dolarjev spustili na prostost. Varnostni organi so dramo brez uporabe nasilja končali v Čečeniji, kamor so pobegnili ugrabitelji.

28. julij 1994: Stiri moški so pri Pjatigorsku na severu Kavkaza ugrabili avtobus s številnimi potniki. Zahtevali so helikopter in odkupnino v višini 15 milijonov dolarjev. Na letališču v mestu Mineralne Vodi so policijske enote helikopter napadle. Ubiti so bili stiri od desetih preostalih talcev in eden od ugrabiteljev.

SOMALSKI KLANSKI VODITELJ JE IZPUSTIL ZAJETE TUJCE

Aidid potrebuje priznanje

NAIROBI (Reuter) - Mohamed Aidid, eden od somalskih klanskih voditeljev, je privolil, da bo izpustil stirinajst tujcev, ki so jih njegovi privrženci zadrževali v mestu Baidoa na severozahodu Somalije. Do sporazuma je prišlo dan po tem, ko je Aidid izpustil sedem prostovoljk, ki so jih v sredo prepelejali z letalom v Nairobi.

Od sobote so imeli Aididovi privrženci v Baidoi ujetih enainvajset tujcev, večinoma prostovoljcev človekoljubnih nevladnih organizacij. Izpustitev je dosegel Erling Dessau, somalski predstavnik programa za razvoj ZN na srednjih pogovorih z Aididom v Baidoi. Trinajst prostovoljcev - trije iz Sudana, dva Američana, Rudandcan, Etiopijec, Afganistanec, Egipčan in Kenijec - ter avstralski novinar so včeraj z letalom prispeli v Nairobi. Druge ujetnike naj bi v skladu z Aididovo obljubo izpustili danes.

Aidid je s približno šeststo privrženci v soboto zasedel Baidoo, ki je bila v času največje lakote, ki jo je povzročila državljanska vojna, znana kot »mesto mrtnih«. Dessau se je z Aididom in njegovimi sodelavci pogovarjal tudi o položaju človekoljubnih organizacij in po-

spremil sedem izpuščenih prostovoljk na njihovem poletu v Nairobi. Pierce Gerety, visoki uradnik Unicefa, pa naj bi organiziral prevoz drugih ujetnikov. Pose-

bnja poslanka Evropske komisije Sigurd Illing je izjavila, da »je Aidid ujetnike izpustil zaradi strahu pred negativnimi odzivi mednarodne skupnosti, katere priznanje in pomoč nujno potrebuje«. »Aidid in njegovi so se dobro zavedali, da bi dolgotrajno ujetništvo prostovoljcev nevladnih človekoljubnih organizacij zaostriло odnose med njim in mednaro-

dno skupnostjo,« je dodala Illingova.

Tuji diplomati predvidevajo, da je zasedba Baidoe Aididov poskus, da bi razširil svojo oblast ter si kot somalski predsednik pridobil priznanje obeh poglavitnih somalskih tekmecev in zunanjih sil. Zasedba Baidoe je po letu 1993 najpomembnejša vojaška operacija v somalski klanski vojni.

Mohamed Aidid se zaveda, da Somalija brez tuje pomoči nima prihodnosti (Telefoto: AP)

AMERIŠKI PREDVOLILNI TRAČI

Generalovo spogledovanje

BARBARA ŠURK

Verjetno je bil najbolj omahljiv poveljnik ameriške vojske, ki pa je svojo slabost znal skriti in z navidezno odločnostjo v Puscavskem viharju Ameriki »poklonil« zmagi v zalivu. Colin Powell sicer ne skriva nenaklonjenosti vojskemu delovanju ZDA v tujini, zlasti po bridkih izkušnjah v Somaliji in nedorečeni akciji ameriške vojske na Haitiju. Vendar Američani zlahka pozabijo njegove spodrske je in napake.

Tako so pozabili na to, kako so somalski uporniki pod vodstvom generala Aidida na ulicah Mogadisha sramotno razkazovali posmrtno ostanke ameriških vojakov. Odpustili so mu tudi to, da se je pred posredovanjem ZDA na Haitiju pogovarjal z generalom Cedrasom, od katerega je zahteval osebno zagotovilo, da bo brez odpora sestopil z oblasti. Powellu je večina Američanov odpustila celo zaupanje v diktatorjevo besedo in nič nenavadnega ni, če se človek, ki v javnosti uživa takšen ugled, vsaj na tihem spogleduje z Belo hišo.

Namigovanja in ugibanja o namenih Reaganovega svetovalca za nacionalno varnost in poveljnika ameriške vojske v času Bushovega predsednikovanja pa se ne ubadajo le s tem, ali bo 57-letni potomec priseljencev z Jamajke podlegel izzivu, s katerim bi si (predvsem) zaradi barve kože zagotovil ugledno mesto v zgodovini. Amerika te dni namreč govori predvsem o tem, na kateri »strani« bi Powell pravzaprav kandidiral, saj po svojih dosedanjih nastopih v javnosti ne sodi med republikance in se manj med demokrate, zato se ob morebitni njegovi kandidaturi utegnejo uresničiti napovedi, da se bo upokojeni general odločil za srednjo pot in se volilec ponudil kot neodvisen kandidat. Večina Američanov, ki je Powellu naklonjena, njegovo osrednjo odliko namreč vidi v dejstvu, da temnopolti general nima politične preteklosti, ki bi ga vezala na eno ali drugo stran. Pred lanskimi volitvami v kongres so Američani Powella označili za »zmernega politika«, ki s pomembnostjo, ki jo pripisuje družini in osebni odgovornosti, posebej »tradicionalne ameriške vrednote«, čeprav se od svojih republikanskih kolegov odvraca predvsem z naklonjenostjo splavu.

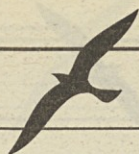
Politični analitiki trdijo, da je Pellowlova podoba v ameriski javnosti tako neoporečna, da mu niti nasprotovanje organizacijam, ki se borijo »za življenje«, ne bo škodilo. Izjemna priljubljenost in spoštovanje, predvsem pa zaupanje, ki ga zbujajo pri ljudeh, mu namreč omogočajo določen odklon od popolnosti, ki jo zahtevajo volilci. To prednost bo Powell pred svojimi morebitnimi tekmeči obdržal, dokler bo zivel ustaljeno

življenje zglednega, ponosnega in predvsem zmernega konservativca. Prihodnje predsedniške volitve namreč utegnejo odvrtni volilce od enega in drugega »tradicionalnega ameriškega političnega tabora«, predvsem zaradi medsebojnih podlih predvolilnih podtikanj republikancev in demokratov, odklon od dveh osrednjih političnih strank pa strokovnjaki napovedujejo predvsem zaradi razocarjanja, ki vlada v ZDA po republikanskem prevzemu kongresa.

Prav zato utegne biti Powell pravi človek za neodvisnega predsedniškega kandidata, zlasti če se bo v predvolilni kampanji spretno ogibal pametovanju o stvarih, ki razdvajajo Ameriko. Volilci po Clintonu namreč ne pričakujejo, da bo demokratov naslednik resil »težave«, kot so obujanje rasne napetosti, splav in reformiranje zdravstva. Od novega predsednika bodo verjetno pričakovali, da bo odgovoril na pereče vprašanje o tem, zakaj je »najmočnejša in najbolj cveteca država« na svetu tako nezadovoljna sama s seboj in kaj je tisto, kar bi vilo novo moč najstarejši demokraciji na svetu. V tem duhu se bo neodvisni kandidat verjetno moral osredotočiti na obljube o vrnitvi mednarodnega ugleda ZDA in stremenje k redu v domovini.

Amerika tako čaka na odločitev človeka, ki se mu v predsedniško bitko ne mudi; Colin Powell namreč potuje po državi in predstavlja svojo avtobiografijo, kar je po mnenju številnih političnih analitikov v resnici začetek predvolilne kampanje, predvsem zbiranja sredstev za neodvisno kandidaturu. Pellowlova književna turneja je tudi svojevrstno preizkušanje pripravljenosti volilcev, da namenijo glas temnopoltemu kandidatu. Mnogi trdijo, da je general, ki se je rodil v Harlemu, odrasla pa v južnem Bronxu, s svojim ugledom »presegel« barvo kože in se tako kot temnopolti sportnik O. J. Simpson priljubil belcem. Kar 63 odstotkov Američanov je prepričanih, da lahko Powell kljub afriškoameriškim koreninam zbere dovolj glasov belcev. Po mnenju številnih strokovnjakov naj bi užival podporo svetopolte Amerike predvsem zato, ker se nikoli ni udeleževal »rasnih bitk«, zlasti tistih, ki so Ameriko pretresale v šestdesetih letih.

Kljub laskavim napovedim pa se vedno znova poraja vprašanje, ali je večrasna Amerika pripravljena v Belo hišo izvoliti temnopolttega kandidata; Powell sicer tudi v tej občutljivi zadevi predstavlja zmerenost, ki pa v času, ko rasna napetost znova preplavlja Ameriko, morda utegne odvrtni temnopolte volilce. Tem namreč ne utegne biti pogodu Pellowlovo zavračanje zagrenjenosti in pesimizma, ki vse bolj poganja korenine v afriškoameriški skupnosti in hromi mlado temnopolto inteligenco.

OPERACIJA »SANA« V BOSNI IN HERCEGOVINI KONČANA

Enote redne hrvaške vojske spet v domovini

V Zagrebu menijo, da bo pot do miru zdaj lažja

SARAJEVO (Reuter, dpa) - Muslimansko-hrvaška ofenziva je včeraj skoraj povsem ponehala, potem ko so se enote redne hrvaške vojske začele umikati v meje Republike Hrvatske. Predstavniki ZN poročajo, da so se razmere umirile tudi v Banjaluki in Sarajevu, odkoder so bosanski Srbi umaknili 235 kosov težkega orožja.

Frontna črta med sprtimi stranmi se je po ofenzivi vnovič premaknila nazaj na reko Uno, odkoder se je vojska bosanskih Srbov umaknila pred dvema tednoma. Kljub temu je vojska federacije BiH obdržala nadzor nad večjim delom ozemlja južno od Une, ki ga je osvojila v zadnji ofenzivi. Ta se je končala predvsem zaradi groženj mednarodne skupnosti, ki je ocenila, da bi bil napad na Banjaluko poguben za mirovni proces, v boje pa bi se najverjetneje vmešala tudi vojska ZR Jugoslavije.

Tiskovni predstavniki ZN Aleksander Ivanko je »z dobrodroslico sprejel novico o ustavitvi bojev, kar bo omogočilo dostavo pomoči človekoljubnih organizacij, ki jo tisoči srbskih beguncev nujno potrebujejo«. Hrvatska vojska trenutno čaka na položajih v Kostajnici in Dvoru, umaknila pa se je tudi na vzhodu do

Jasenovca, kjer so zadnje dni potekali siloviti boji.

Bosanski Srbi zdaj nadzorujejo zahodno obrežje Une, tako da je nova frontna črta pravzaprav meja med Republiko Hrvasko ter Bosno in Hercegovino. Ni povsem jasno, ali je ofenziva, ki so jo poimenovali »operacija Sana«, dosegla zastavljeni cilj. Po imenu sodeč naj bi bil njen cilj ozemlje severno in južno od reke Sane oziroma mesti Prijedor in Sanski Most, ki pa sta se vedno v rokah bosanskih Srbov.

Boji potekajo le še pri Doboju, kjer skuša bosanska vladna vojska izsiliti prehod do Banjaluke. Doboju je ziviljenjskega pomena za bosanske Srbe, saj prek njega poteka oskrbovalni koridor med vzhodno in zahodno Bosno. V Zagrebu je hrvaški zunanji minister Mate Granić sporočil, da je njegova država privolila v ustavitev so-

vražnosti, saj je »mirna rešitev krize zdaj veliko bližje«. O najnovejšem razvoju dogodkov je mirovni posrednik Holbrooke včeraj že poročal ameriskemu predsedniku. Hkrati je predlagal novo strategijo za spodbudo mirovnega procesa, ki vključuje tudi

zamenjavo sedanjih modrih celad z ameriskimi pripadniki mirovnih sil. Poveljnik ameriske vojske general Shalikhvili je včeraj sporočil, da je pripravljen v Bosno poslati 25 tisoč moških, ki morajo predstavljati le polovico vseh mirovnih opazovalcev.

Pripadniki HVO vseh ciljev ofenzive niso dosegli (Telefoto: AP)

USTAVLJENA ŠIRITEV SEVERNOATLANTSKE ZVEZE

Vzhod ostaja pred vrati Nata

Rusija trguje s strateškimi interesi

MOSKVA, BRUSELJ (Reuter) - Ameriski obrambni sekretar William Perry je ob koncu obiska starih srednjeevropskih držav opozoril, da priključevanje Severnoatlantski zvezi ne bo potekalo tako hitro, kot si predstavniki Slovenije, Slovaske, Češke in Madžarske želijo.

V pogovorih s predstavniki omenjenih držav je poudaril, da bo

vključevanje v Nato počasen proces, ki se bo začel sele po tem, ko se bodo zanj dokončno odločili predstavniki vseh 16 držav članic zahodne vojaške zveze.

Dejal je, da je eden izmed razlogov za počasnost tega procesa dejstvo, da so v Moskvi izjemno zadržano sprejeli predlog o spremembah pri uresničevanju Sporazuma o konvencionalnem orožju v Evropi, ki je po koncu hladne vojne predstavljal temelj varnosti na Stari celini. O morebitnih odstopih od določil, ki so zapisana v omenjenem sporazumu, je včeraj v Bruslju na sedežu Nata razpravljalo 16 predstavnikov Severnoatlantske zveze.

Ruski zunanji minister je razpravljanje o tem ostro obsodil in

izjavil, da Rusija ne more »sprejeti zahrbtnih odločitev o siritvi Nata v zameno za ustavitev Natovega bombardiranja srbskih položajev Bosni«. »Rusija nasprotuje siritvi Nata na Vzhod in ne namerava barantati s predstavniki te zveze,« je odločitev Moskve podkrepil Kozirjev.

Ruski zunanji minister o očitkih o »barantanju« Rusije ni govoril brez vzroka, saj so namigi o trgovanju z interesi prisli kar iz ruskega tiska. Nekateri časopisi so namreč zapisali, da so v Natu o siritvi na Vzhod razpravljali po »dogovoru« z Moskvo, ki naj bi se v prihodnje večkrat kot ob siritvi Severnoatlantske zveze obregnila ob različne razlage sporazuma o konvencionalnem orožju. Kozirjev je kljub očitkom domačega tiska poudaril, da je del omenjenega sporazuma, ki vključuje tudi omejevanje oborožitve, zadeva, ki je povsem ločena od siritve Nata na Vzhod.

UNHCR OPOZARJA NA KRŠITVE ŽENEVSKEGA SPORAZUMA

Begunce na območja spopadov

Muslimanski izgnanci morajo v Bihać, hrvaški pa v Glamoč

ZAGREB - Agencija ZN za begunce poroča o novem valu izgonov s srbskega utrjenega območja, hrvaško in bosansko vlado pa obtožuje, da s silo izganjata begunce v Bosno. Predstavniki Visokega komisariata za begunce pri Združenih narodih (UNHCR) je novinarjem povedal, da Muslimane in bosanske Hrvate, ki prečkajo hrvaške meje, pošiljajo nazaj na območja v Bosni, ki so pod vladnim nadzorom.

»UNHCR ocenjuje, da se begunci na območje vojne ne vračajo prostovoljno, kar bi morali hrvaška in bosanska vlada zagotoviti,« pravi predstavnik UNHCR Mans Nyberg. Nybergove obtožbe je že zanimala Ana Markus iz hrvaškega urada za begunce. »Vsakega begunca posebej smo vprašali, ali želi oditi na območje, kamor smo ga pozneje odpeljali,« je dejala.

UNHCR poroča tudi o tem, da so Srbi v sredo iz bližine frontnih crt v severni Bosni izgnali nekaj sto nesrbskih prebivalcev. Kar 422 jih je bilo izgnanih iz Mrkonjić Grada v bližini Jajca, ki ga vladne enote pred dvema tednoma niso mogle zavzeti. Se 435 pa se jih je moralo umakniti iz Doboja, ki je pod nenehnim pritiskom muslimanskih vladnih sil. Večino izgnanih predstavljajo Muslimani, med njimi pa je tudi nekaj Hrvatov in Srbov iz mešanih zakonov.

Odkar je v letu 1991 Jugoslavija začela razpadati, je svoje domove zapustilo več kot dva milijona ljudi, ki so zbežali v strahu pred etničnim čiščenjem. Nyberg je povedal, da begunce, ki so jih Srbi izgnali čez Savo na Hrvasko, ob prihodu ločujejo. Muslimane pošiljajo v Bihać, pretežno muslimansko območje v severozahodni Bo-

sni, bosanske Hrvate pa vozijo v Glamoč, na hrvaško območje dlje na jugu. »Večina ljudi, s katerimi smo se pogovarjali, je izjavila, da se ne želi vrniti v Bosno. Mnogi imajo sorodnike v drugih državah in bi radi odpotovali k njim. Odhajajo na območja, ki niso popolnoma varna, razmere v njih pa so zelo slabe,« je še dodal.

Prisilna vrnitev predstavlja kršitev ženevskega sporazuma o beguncih iz leta 1951. »Begunec mora privoliti, da se bo vrnil v domovino,« razlaga Nyberg. »UNHCR se boji, da bo to zgled za prihodnje.« Kljub ponedeljkovim zagotovilom hrvaškega zunanjega ministra Mateja Granića so od takrat v Bosno poslali že dve skupini beguncev. Markusova je zvrnila obtožbe o kršitvah ženevskega sporazuma: »UNHCR nam kar naprej povzroča težave. Govorijo sicer o pomoči, vendar le redkokdaj kaj naredijo.«

Oliver Wates / Reuter

Veliko srbskih beguncev se je zateklo v Banjaluko (Telefoto: AP)

ANALIZA

HDZ bo izkoristila neenotnost opozicije

Predsednik Tudman bi teoretično lahko že ta teden razpisal volitve. Včeraj je sabor sprejel paket volilnih zakonov, takoj zatem pa se odločitev o svoji razpustitvi. Kot razlog zanjo navaja spremembe v strankarski strukturi sabora in demografski strukturi Hrvatske. V treh in pol letih je stranko zamenjalo kar 24 poslancev, demografska slika Hrvatske pa se je spremenila po množični izselitvi Srbov, do katere je prišlo med osvobajanjem Krajine. Celotna predstavniki hrvaške oblasti priznavajo, da jih je domove zapustilo približno 300 tisoč.

Volitve morajo izvesti v šestdesetih dneh. Njihov datum se ni znan, vendar se bodo najverjetneje začele zadnje nedelje v naslednjem mesecu ali teden pozneje. Volilni zakoni, nova delitev na volilne enote in okoliscine, v katerih bodo volitve potekale - vojni uspehi, popolna prevlada HDZ na vseh področjih javnega življenja in popoln nadzor najpomembnejših medijev - so po meri vladajoče stranke. Njena samozavest je velika in verjetno bo na račun novih volilnih pravil lahko ponovila uspeh z zadnjih volitev. Suslja se celo o dvotretjinski večini v saboru. Na vrhu volilne liste HDZ bo seveda predsednik države in stranke Franjo Tudman, opozicija pa takšnega karizmatičnega voditelja nima.

Z združitvijo pa bi opozicija lahko dosegla pomemben uspeh. Na vseh dosedanjih volitvah je skupaj dobila več glasov kot vladajoča stranka, vendar so bili vedno razpršeni. Združitev pravzaprav ovira veliko število strankarskih voditeljev, zato je predsednik lahko prepričan, da bo svoje mesto obdržal.

Zadnja seja sabora in vse, kar se te dni dogaja na strankarskem prizorišču, dokazuje, da bo tekmovanje neizprosno in da bo vladajoča stranka uporabljala vsa sredstva. Ravno kar se je razvnela afera v zvezi s prestopom liberalnega primorskega župana Josipa Roje, ki je pod policijskim pritiskom podpisal pristopnico k HDZ. Po pogovoru z vodstvom liberalcev z Draženom Budišo na čelu se ji je odpovedal, nazadnje pa se je odpovedal se odpovedi. Govori se, da je Roja zdaj popolnoma zlomljen.

HDZ se na volitve mudi predvsem zaradi dveh vzrokov - ker sodi, da je čas dovolj ugoden, da si zagotovi še večjo prevlado, kot jo je imela doslej, in zato, ker bi ji takšna prevlada omogočila povsem samostojno odločanje v pomembnih zadevah, ki so že tik pred vrati. Verjetno je, da bo Hrvatska po volitvah spremenila ustavo, odpravila drugi, županijski dom sabora in vzpostavila predsedniški sistem. Suslja se tudi, da bo Tudman ustvaril takšen sabor, ki bo lahko sam odločal o konfederaciji. Sedanja ustava določa, da se o takšnih vprašanjih odloča na referendumu, javnost pa zamisli o federaciji z Bosno ni naklonjena.

Jelena Lovrić

NOVICE

Pomoč romunske vlade beguncem v ZRJ

BUKARESTA (dpa) - Romunija bo na temelju vladnega sklepa prebivalcem v okrnjeni Jugoslaviji poslala človekoljubno pomoč v vrednosti osemsto milijonov lejev. Posiljka na vojno območje je prva človekoljubna pomoč, ki jo bo financirala romunska vlada, je včeraj sporočil romunski Rdeči križ. Živila, sotori, oblačila in pralna sredstva so del državnih rezerv in so namenjeni izključno za Srbijo in Črno goro. Prva posiljka človekoljubne pomoči bo Romunijo predvidoma zapustila naslednji teden.

Kosovski Albanci zahtevajo poseben status

Politični voditelji Albancev, ki živijo v južni Srbiji in Črni gori, so vnovič zahtevali politično avtonomijo v krajih z večinskim albanskim prebivalstvom. Riza Halimi, predsednik presevske občine, je za Republiko izjavil, da se bodo Albanci organizirali v avtonomno regijo, ki bo imela značilnosti politično-teritorialne enote s svojo vlado, skupščino, sodstvom itd. Halimi poudarja, da bodo Albanci predstavljali več kot sedemdeset odstotkov prebivalcev in da je avtonomija pogoj, da bi se naprej živeli v teh krajih. Mehmet Bardhi, predsednik ulcinjske občine, je izjavil, da pričakuje skorajšnje srečanje s crnogorskim predsednikom Momirjem Bulatovićem. Pogovarjala naj bi se o vzpostavitvi politične avtonomije. Bardhi je dodal, da Bulatović v svojih izjavah podpira načrt lorda Carringtona v okviru haaske konference, ki predvideva tudi oblikovanje »posebnega statusa« na tistih območjih, kjer manjšine predstavljajo večino. »Bulatović je s tem pravzaprav odprl vrata albanski avtonomiji,« je dejal Bardhi. B.S.

Črna gora brez telefonov

BEOGRAD (dpa) - V Črni gori so neznani tatovi popolnoma onemogočili telefonsko povezavo. Na hribu Salaj blizu mesta Bijelo Polje so z oddajnika ukradli več pomembnih elektronskih delov, je včeraj poročala crnogorska poročevalska agencija Montena-Fax. Nadomestnih delov zaradi trgovinskih ukrepov Združenih narodov proti okrnjeni Jugoslaviji v tujini ni mogoče kupiti, zato se ni znano, kdaj bodo telefoni v Bijelem Polju, Plavu, Rozajah in Andrijevići spet zvonili.

Podaljšanje vojaškega roka v ZRJ

BEOGRAD (AFP) - Tanjug je poročal, da je generalstab jugoslovanske vojske generaciji, ki je začela služiti vojaški rok septembra leta 1994, podaljšal služenje za en mesec. Vojaske rok v jugoslovanski vojski traja eno leto, s podaljšanjem pa skuša generalstab zagotoviti potrebno popolnjenost enot jugoslovanske vojske. Trideset-dnevno podaljšanje naj bi steli nabornikom kot vojaško vajo. Beograjski časopis Politika Ekspres je poročal, da »je odločitev političnega in vojaškega vrha Zvezne republike Jugoslavije posledica stanja v njeni sosesčini«.

NOVICE

Bombni napad v Toulousu

TOULOUSE (dpa) - Včeraj zgodaj zjutraj so bile v eksplozijah razstreliva v Toulousu poškodovane stiri telefonske govornice, vendar po uradnih podatkih nihče ni bil poškodovan. Zaradi majhne moči razstreliva škoda ni bila velika. Storilci se niso znani, po prvih ugotovitvah policijskih strokovnjakov pa bombe niso bile podobne tistim, ki so jih uporabili v zadnji vrsti atentatov. Govornice je razneslo v različnih delih mesta, tudi pred neko solo in v industrijski četrti. Policija je iz varnostnih razlogov zaprla območje in preiskala tudi bliznje govornice. Ni se znano, ali so eksplozije povezane z dosedanjimi atentati, v katerih je od konca julija umrlo sedem ljudi, več kot sto pa jih je bilo poškodovanih. Varnostni organi so odtlej v nenehni pripravljenosti.

Stavka francoskih železničarjev

PARIZ (dpa) - Zaradi stiriindvajseturne stavke sprevodnikov in vlakovodij je bil včeraj železniški promet v Franciji oviran. Medtem ko je na jugozahodu in jugovzhodu Francije vozila le polovica tranzitnih vlakov, so bile posledice v preostalih delih države manj opazne. Veliko Francozov se je odločilo za voznjo z vlaki TGV ali zasebnimi vlaki, ki so večinoma vozili nemoteno. Poročil o zastojih ali daljših kakalnih dobah ni bilo. V radijskih obvestilih z juga države so poročali, da je stavka vplivala predvsem na regionalni promet. V Parizu je do zastojev prihajalo zlasti na železniški postaji Saint-Lazare in na eni od tramvajskih prog. Na železnica TGV pa so se težave pojavljale le na progi ob Atlantiku, kjer je vozila le polovica vlakov. Po podatkih sindikata CGT je bil odziv na poziv k stavki velik, razlog zanjo pa naj bi bile slabe delovne razmere železniskih delavcev.

Izraelci in Palestinci zamudili nov skrajni rok

TABA (Reuters) - Izraelci in Palestinci so spet zamudili enega izmed mnogih »zadnjih« rokov za podpis sporazuma o razširitvi palestinske samouprave na Zahodnem bregu. Izraelski zunanji minister Simon Peres in predsednik PLO Jaser Arafat sta se o usodi Hebrona, edinega arabskega mesta na Zahodnem bregu, kjer prebivajo tudi Zidje, včeraj pogovarjala več kot pet ur, vendar se do dokončnega dogovora nista uspela prebiti. Palestinci zahtevajo, da Izrael umakne svojo vojsko tudi iz Hebrona, ko se bo ta umaknila iz drugih mest na Zahodnem bregu, in tako omogočijo večjo palestinsko avtonomijo. Izrael pa hoče zagotoviti varnost 400 zidovskim prebivalcem v tem mestu, zato namerava obdržati vojsko na območju, kjer ti živijo, in varovati poti, ki jim omogočajo dostop do mesta. Obe strani upata, da bosta sporazum kljub vsemu lahko podpisali že naslednji teden.

Zaostritev spora med Pakistanom in Afganistanom

ISLAMABAD (Reuters) - Pakistan je včeraj trinajst afganistanskih diplomatov, vključno z odpravnikom poslov, proglasil za nezazelen osebe in zahteval, naj v 48 urah zapustijo pakistansko ozemlje. Najnovejši diplomatski incident predstavlja novo najnižjo točko v odnosih med državama. Pakistan je po protipakistanskih demonstracijah v Kabulu 6. septembra od tam umaknil diplomatsko osebje. Spor med sosedama se je začel, ko so afganistanske oblasti obtožile Pakistan, da pomaga opozicijski talebanski milici, ki je bila v boju z vladnimi enotami dokaj uspešna. Po podatkih afganistanskih oblasti so vladne enote v zadnjih dneh vendarle spet osvojile nekaj izgubljenega ozemlja. Vojsko letalo talebanske milice je včeraj prisililo potniško letalo afganistanske družbe, da je pristalo na kandaharskem letališču, kjer se nahaja pglavitno talebansko oporišče.

SVET

VLADNA KRIZA V TURČIJI

Cillerjeva v zagati

Domovinska stranka ne želi v koalicijo s Pravo potjo

ANKARA - Turska premierka Tansu Ciller, ki je v sredo ponudila odstop, se je včeraj znela v nezavidljivem položaju, potem ko je največja opozicijska Domovinska stranka (ANAP) skoraj dokončno izključila možnost, da vstopi v koalicijo s stranko Prava pot. Turska tiskovna agencija je povzela izjavo vodje stranke ANAP Mesuta Jilmaza, v kateri se zavzema za predčasne volitve, saj so uradne napovedane se le za oktober prihodnje leto.

»Turčija potrebuje močno vlado, ki jo bo podpiralo ljudstvo. Zato so potrebne volitve, saj je sedanja koalicijska razpadla,« je poudaril Jilmaz. Potem ko je Cillerjeva v sredo predsedniku Sulejmanu Demirelu ponudila odstop, je razpadla levo-desna koalicijska med strankama Prava pot in Socialdemokratsko stranko, ki jo vodi novi pred-

sednik Deniz Bajkal. Turški predsednik je premierko prosil, naj opravlja svoje dolžnosti in sestavi novo vlado. Kazne, da Cillerjeva ni pripravljena izpolniti zahtev po sklicu predcasnih volitev, ki jih predlagajo tudi nekateri člani njene stranke, predvsem pa opozicija.

»Odločila se je, da bo sestavila novo vlado,« je izjavil

neki visoki vladni uradnik. Vlagatelji opozarjajo, da bi morebitne predcasne volitve škodovali gospodarstvu, saj bi se nadaljevalo padanje vrednosti delnic na carigrjski borzi. Nekateri poznavalci razmer menijo, da je Cillerjevi odločitvi botroval neuspešen poskus vlade, da bi do januarja prihodnje leto z Evropsko unijo podpisala carinski sporazum, ki ga EU pogojuje s turskim izvajanjem političnih reform. Cillerjeva že dolgo obljublja večjo demokracijo razmer v državi in spoustovanje človekovih pravic, zato naj bi stranke, ki jih bo povabila v novo vlado, pridobila prav na ra-

cun obljub, povezanih z EU. V zatonu stiri letne koalicije je bila konservativna Domoljubna stranka večkrat omenjena kot morebitna nova koalicijska partnerica stranke Prava pot. Premierka se je dosednji koalicijski partnerici odpovedala zaradi neso-glasij s socialdemokrati, kar zadeva vprašanja notranje politike. Predsednik stranke ANAP Mesut Jilmaz je v sredo izjavil, da se je pripravljen pogajati o morebitnem sodelovanju v vladi, čeprav naj bi njegova stranka vstopila v koalicijsko s stranko premierke Cillerjeve le v primeku, da bo premierka obljubila sklic predcasnih volitev. Če

Cillerjeva v pogajanjih s to stranko ne bo dosegla soglasja, se bo morala odpovedati koalicijski z njo. Po napovedih političnih analitikov bo skušala dobiti podporo kake skrajno desne stranke in z njo sestaviti manjšinsko vlado. Seveda je ključ za sestavo nove turske vlade v rokah predsednika Demirela, ki ima pravico izbrati kateregakoli parlamentarca in mu poveriti sestavo vlade. Čeprav je med Cillerjevo in Demirelom večkrat prislo do neso-glasij, naj bi ji v skladu s tursko politično tradicijo predsednik države zaupal to nalogo.

Alistar Bell / Reuters

ANALIZA

Brez novih volitev ne bo šlo

Uresničevanje ključnih ciljev turske vlade je v nevarnosti

ANKARA - Po propadu nenavadne desno-leve koalicije bo turska ministrska predsednica Tansu Ciller mogoče morala opustiti svoj ambiciozni politični načrt in razpisati predcasne volitve, so v torek povedali politični analitiki. Pravijo, da je uresničitev ključnih ciljev njenega 27 mesece trajajočega mandata - carinski sporazum z Evropsko unijo, turski naftni cevovod, lastninjenje in večja demokracija - v nevarnosti.

Tudi njenemu stabilizacijskemu načrtu ne kaze dobro, saj želi dodatno podpreti kmete, ki predstavljajo glavno volilno bazo njene stranke Prava pot, in ustreci zahtevam delavcev javnega sektorja po zvišanju plač. Na turskih finančnih trgih je včeraj zaradi predvidenih ekonomskih posledic njenega odstopa prislo do zmesnjave. Indeks carigrjske borze je zjutraj padel za 7, 24 odstotka, medtem pa je Centralna banka zacela scititi liro.

»Prav zdaj, ko potrebujemo odločnost in akcijo v zunanji politiki, so prednostne naloge notranje politike, gre za iskanje nove koalicije ali razpis predcasnih volitev, povzročile neodločnost in zastoj v zunanji politiki,« je v dnevniku Milijet zapisal analitik Sami Kohen. Svetovalec Cillerjeve pa je dejal: »Kakšna škoda, saj se je zdaj ukvarjala prav s pomembnimi zadevami, kot so naftni cevovod in carinska unija.«

Koalicija Cillerjeve in socialdemokratov je v sredo razpadla predvsem zato, ker so ti zahtevali odpustitev carigrjskega policijskega sefa, ki zagovarja politiko trde roke.

Večina političnih opazovalcev meni, da bo Cillerjeva najverjetneje sklenila koalicijsko pogodbo z glavno opozicijsko stranko, desnosredinsko Domovinsko stranko (ANAP), ker bi tako preprečila razpis predca-

snih volitev. Anap zavira prizadevanja Cillerjeve za spremembo osmega člena protiterorističnega zakona, v katerem kritiki vidijo veliko kršitev svobode izražanja. Člani Evropskega parlamenta za sklenitev carinske unije s Turčijo zahtevajo, da ta najprej spremeni osmi člen.

Glede na tursko politično tradicijo, kjer volilna kampanja traja 90 dni, in tursko pokrajino, kjer zima popolnoma osami gorata območja, predcasnih volitev ne moremo pričakovati pred majem prihodnjega leta. Zaradi tega bi po mnenju privržencev in nekaterih zahodnih analitikov Cillerjeva lahko imela dovolj časa, da bi uresničila del svojega načrta in imela dobro izhodišče na naslednjih volitvah. »Tak razplet je morda se boljši za Cillerjevo; osvobodila se je socialdemokratov (kot koalicijskih partnerjev) in lahko uveljavlja svojo voljo,« je povedal neki zahodni diplomat. Pomočnik premierke je dejal, da bo znala izkoristiti čas pred volitvami, kadarkoli že bodo. »Borila se bo proti terorizmu in skušala do doseči ekonomsko stabilnost, zato ni razlogov za paniko.« Če bo takšno vztrajno govorjenje prepricalo skeptike, zlasti gospodarsko in politično elito, je drugo vprašanje. Vodja neoliberalnega Novega demokratičnega gibanja (JDH) Umit Firat predvideva, da se bo nova koalicija bolj kot s korenitimi spremembami ukvarjala s prihajajočimi volitvami. »Ker se bo nova vlada posvečala novim volitvam, ne bo sposobna ničesar spremeniti,« je dejal Firat.

Toda tudi tisti, ki Cillerjevi želijo najboljše, se bojijo, da bi v želji po sestavi nove vlade sklenila koalicijsko s skrajnodesničarsko stranko, Nacionalističnim gibanjem (MHP).

Jonathan Lyons / Reuters

PORTRET

Tansu Ciller - prva dama na čelu turske vlade

ANKARA (AFP) - Turska premierka Tansu Ciller, ki je v sredo predsedniku Sulejmanu Demirelu ponudila odstop, je bila prva zenska, ki je v dvainšedemdeset let dolgi zgodovini turske republike sestavila vlado. Cillerjeva je bila na celo stranke Prava pot (DJP) izvoljena junija 1993 na izrednem strankinem kongresu. Mesec pred tem je bil tedanji predsednik stranke Demirel izvoljen za turskega predsednika.

Tansu Ciller je s Socialdemokratsko stranko (SHP), ki je bila na oblasti od novembra 1991, sestavila koalicijsko vlado in po ključu najmočnejše parlamentarne stranke postala turska premierka. Socialdemokrati so se februarja letos združili z Ljudsko republikansko stranko (CHP), ki je SHP zamenjala v desno-levo koaliciji. Predsednica je po prevzemu oblasti obljubila, da bo strla upor separatistične Kurdske delavske stranke (PKK). Z vojaškimi akcijami je turska vlada skušala izpolniti obljubo - in marca letos je močna turska vojska začela obsežno akcijo proti Kurdom na severu Iraka, središču kurdskih upornikov. Operacijo, v kateri je sodelovalo 35 tisoč vojakov, so ostro obsodile zahodne države.

Turčijo je leta 1994 doletela huda gospodarska in finančna kriza; letna stopnja inflacije je bila skoraj 125-odstotna, zdaj je približno 80-odstotna. Devetinštridesetletna Cillerjeva je prva zenska, ki je v Turciji postala predsednica vlade; izhaja iz zelo premožne družine, katere bogastvo je ocenjeno na približno 50 milijonov dolarjev. Po izobrazbi je ekonomistka, preden se je dejavno vključila v politiko, pa je bila univerzitetna profesorica. Politično kariero je začela leta 1994, ko je bila stranka Prava pot pod Demirelovim vodstvom se v opoziciji. Na politično prizorišče je stopila takrat, ko se je stranka odločila za pomladitev vodstva. Na začetku svoje politične poti je bila poslanka iz Carigrada in mnogi so jo označevali za Demirelovo »duhovno hčerko«, čeprav se v zadnjih mesecih ni vedno strinjala z njegovimi odločitvami. Preden je prevzela vodstvo vlade, je bila ministrica za gospodarstvo.

Cillerjeva se je rodila leta 1946 v Carigradu, obiskovala je ameriške sole v mestu, studirala je v ZDA. Preden se je odločila za politično kariero, je bila profesorica na ameriški in turski univerzi ter svetovalka Svetovne banke. Napisala je več razprav o položaju turskega gospodarstva. Je mati dveh otrok. Njen mož Ozer Ciller, nekdanji bančnik, je prevzel priimek svoje soproge. Opozicija ga je obtožila vmesavanja v imenovanje vodilnih mož v javnih podjetjih.

TURČIJA / REVIZIJSKI SODNI POSTOPEK PROTI KURDSKIM POSLANCEM

Oprostitev ali najstrožja kazen?

ANKARA - Kljub pričakovanjem zahodne Evrope in opozorilom o trajnih posledicah za tursko-evropske odnose opazovalci ocenjujejo, da revizijski postopek, ki se je v sredo začel na drugostopenjskem sodišču v Ankari, šestim poslancem prepovedane Kurdske demokratične stranke (DEP), ki so jih priprli marca 1994, ne obeta prostosti.

Sodišče državne varnosti v Ankari jih je pred desetimi meseci obsodilo na zaporno kazen od sedmih let in pol do petnajst let. Po mnenju sodnikov naj bi bili krivi članstva v Kurdski delavski stranki (PKK) in podpore enajstletne gverilske vojne separatistične organizacije proti Turciji. Nekega nekdanjega poslanca DEP in nekega neodvisnega kurdskega politika z veljavnim statu-

som poslanca so zaradi separatistične propagande obsodili na tri leta in pol in ju po razglasitvi sodbje z upoštevanjem devetih mesecev, ki sta jih preživela v preiskovalnem zaporu, spustili na prostost. »V normalni pravni državi bi revizijski sodniki takšne sodbje brez dolgega obotavljanja razveljavili, saj ne obstaja dokaz, s katerim bi jih lahko obrazložili,« pravi Jusuf Atlas, gla-

vni branilec kurdskih politikov. Njegove stranke menijo, da so proces in izreki sodb »izid spektakularnega političnega procesa, ki je temeljil na turskem nacionalizmu.« »Kurdi hočemo le izpolnitev svojih zahtev, ki vključujejo gojenje lastnega jezika in kulture ter pravico do priznane kurdske identitete.« Evropska unija in Evropski parlament, od katerega je odvisno, ali se bo 1. januarja 1996 Turčija lahko priključila carinski uniji, sta ministrsko predsednico Tansu Ciller spodbudila k skrbi za izpustitev kurdskih politikov. Kljub temu pa je izjavila: »Turčija je demo-

kratična pravna država s sodstvom, ki je neodvisno od vlade in parlamenta.« Ko je februarja 1994 narodna skupščina trinajstim poslancem DEP odrekla poslansko imuniteto, se je Cillerjeva veselila: »PKK smo vrgli iz parlamenta.« Ugotovitev, da revizijski postopek kurdskim politikom ne obeta prostosti, je mogoče razbrati tudi iz izjav glavnega tožilca Nusreta Demirala. Tudi on je vložil pritožbo in upa na razveljavitev sodb: »Postopek smo sprožili na temelju 125. člena, zato bi morali turki razsoditi v skladu s tem členom.« Po 125. členu je pri veleizdaji mogoče razso-

dit le s smrtno kaznijo ali oprostitvijo. Demirel jasno zahteva, da bi vse obtožence »zaradi veleizdaje« morali obsoditi na smrt, kar bi pomenilo trideset let zaporne kazni, saj v Turciji smrtnih kazni ne izvršujejo že enajst let. Če bi se šest nekdanjih poslancev DEP, ki so pobegnili v tujino, vrnilo v Turcijo, bi jih prav tako priprli in jim sodili na sodišču državne varnosti. »Ni dvoma, da je bila DEP politični predstavnik separatistične teroristične organizacije v turskem parlamentu in da je delovala po navodilih voditelja PKK,« pravi Demirel.

Baha Güngör / dpa

SEJA
SVETA
RTVSkoraj milijarda
tolarjev izgube

Krivca naj bi bila vodstvo RTV in vlada

LJUBLJANA - Po sicer neuradnih, a zanesljivih podatkih znasa izguba RTVS za prvih osem mesecev letosnjega leta več kot 900 milijonov tolarjev. Čeprav številka ni bila na včerajšnji seji sveta RTV izrečena javno, pa je predsednica nadzornega odbora Milka Tekavčič poudarila, da izguba se narasca in da so glavni vzrok zanjo predvsem močno preseženi materialni stroški, nikakor pa plače zaposlenih.

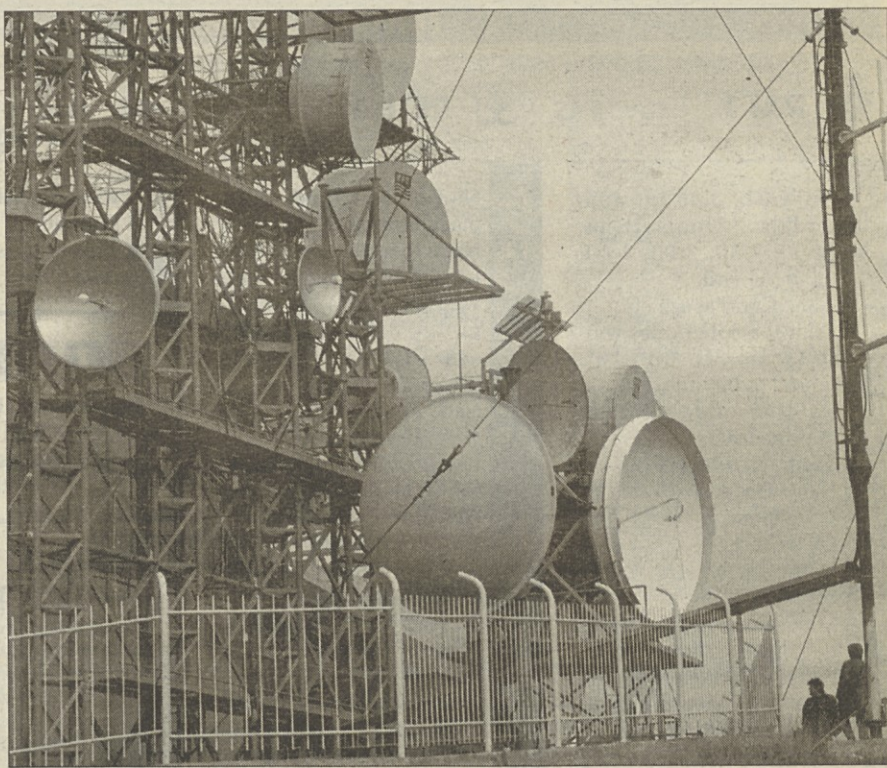
Pomočnica generalnega direktorja RTVS za finančno poslovanje **Darja Podlogar** je pri tem opozorila, da je pomemben vzrok tudi dejstvo, da naraščajo inflaciji, da vlada ni izpolnila svojih finančnih obveznosti in če lani ne bi imeli prevelike investicijske porabe, bi vse skupaj prineslo izgubo zgolj 13.551 tolarjev! Večina razpravljalcev je odgovornost za izgubo pripisovala tako vodstvu hiše kot tudi vladi, ki ne spoštuje svojih obveznosti. Vodstvo RTVS - se zlasti generalni direktor **Zarko Petan** - je precej skeptično, kar zadeva sofinan-

ciranje s strani vlade, in zato so pripravili korekcijo poslovnega načrta. V predstavitvi televizijskega dela korekcije je programski direktor TVS poudaril, da zaradi racionalizacije pri obsegu, medsebojnih razmerjih in se na nekaterih področjih ne bo trpela kakovost programov. Radijska racionalizacija je bila konkretna in morda prav zato za nekatere (predvsem za predsednika sveta **Vojka Stoparja**) toliko hujša. Stopar je v njej videl celo ukinitve slovenskega nacionalnega radija, s čimer pa se direktor Petan ni strinjal. Kakorkoli že, svet RTV ni

sprejel korekcije poslovnega načrta RTVS, o kateri so razpravljali nekaj ur in spremenili svoja stališča o njej iz trenutka v trenutek. Enkrat so bili z njo zadovoljni, drugič so menili, da je boljša od radijske televizijske korekcija, medtem ko je skupno korekcijo na koncu podprlo samo pet članov sveta. Zato pa so bili enotni pri odločitvi, da mora slovenska vlada izpolniti svoje zakonske obveznosti do RTVS (torej - dati denar), in če teh obveznosti ne bo izpolnila do naslednje seje sveta, bodo znova razpravljali o korekciji poslovnega načrta. Soglasno so tudi sklenili, da bodo predstavniki DZ v svetu predlagali vodstvu parlamenta skupni sestanek z vodstvom RTV, sprejeli pa so tudi predlog **Mihe Kovaca**, da mora vodstvo RTV do naslednje seje pripraviti tudi pri-

merjalno analizo materialnih stroškov RTVS in kaksne primerjalne tuje nacionalne televizijske hiše. Po tem, ko je svet zavrnil predlog korekcije poslovnega načrta, je direktor televizijskih programov **Janez Lombergar** povedal, da se bo, ne glede na odločitev sveta, ravnal po tej korekciji, saj ne more zapravljati denarja, ki ga ni.

Janja Klasinc

Svet ni sprejel korekcije poslovnega načrta vodstva RTV (Foto: B. P.)

V zadnjem času se v javnosti veliko govori tudi o tem, kdo bo zasedel mesto odgovornega urednika informativnega programa na TV Slovenija. Poleg dosedanjega urednika **Lada Ambrozica** so se pojavljala se imena **Vladimirja Voduska** z Dela, ki kandiduro za to mesto napoveduje tudi sam, direktorja **STA Tadeja Labernika**, ki je govorice zanikal, **Rosvite Pešek**, ki se menda bolj ogreva za novinarsko kot pa uredniško mesto, in **TV-dopisnikov Uroša Lipuska** in **Branka Maksimovica**. Vrsilec dolžnosti oziroma sedanjí odgovorni urednik **Lado Ambrožič** je te govorice komentiral: »Pisanje o stolkih je umazana zadeva, saj ne gre za stolček, ampak za odgovorno, napeto in celodnevno delo. Vsem moras biti na razpolago 24 ur, zagotoviti moraš zadovoljiv program, ki ga gledalci - kot kažejo tudi vse ankete - ocenjujejo pozitivno.

Kar zadeva kritike javnosti in politike, pa naj povem, da je lahko kritizirati od zunaj, drugo pa je pripravljati oddaje z novinarji, ki zaslužijo za trdo delo po tisoč nemških mark mesečno. Vsem, ki mi očitajo trkanje na vrata politikov, naj povem, da ljudje, ki me poznajo dalj časa, vedo, da imam distanco do vseh politikov, tudi do Demosovih, ki mi jih očitajo. Rad bi videl, da mi kdo dokazuje, na katera vrata sem trkal. Najhuši problem je brezvladje. Skrajni čas je že, da parlament sprejme statut RTVS in da svet razpiše delovna mesta odgovornih urednikov. Po drugi strani pa je ustanavljanje precej močnih komercialnih televizij tista točka, v kateri bi se morala televizija zavedati, da bodo ob sedanjih plačah odšli vsi dobri novinarji.« Tako **Lado Ambrožič**, direktor **Janez Lombergar** pa o svojih kandidatih, ki naj bi jih predlagal svetu RTV, se molči.

JBT, TOKRAT PA TUDI Z / NOVINARSKA KONFERENCA

Janša Kučana spet poziva na soočenje

Četrtega s procesa, Francija Zavrla, »politična komedija« ne zanima

LJUBLJANA - Tiskovno konferenco **Janeza Janse**, **Ivana Borštnerja**, **Davida Tasića** in nekoliko kasneje tudi (pravzaprav nepricakovano) **Francija Zavrla** so včeraj sklicali zaradi nastopa predsednika **Milana Kučana** v oddaji Studio ob sedemnajstih. Janša je ogorčen, ker Kučan »svoj sedanjí politični položaj zlorablja za to, da opravičuje svoja dejanja izpred sedmih let«.

»Dogodki se tako spreminjajo, da bo na koncu videti, kot da je četverica sedela v CK in preganjala **Kučana**, **Dolanca** in **Ertla**«, je dejal Janša. Po njegovem mnenju je neokusna primerjava Kučanovega pričevanja s statusom četverice pred vojaškim sodiščem, ki tja ni prišla »v spremstvu odvetnika, članov kabineta in tropa varnostnikov«. Kučanove odgovore na poziv na javno

vprašal. O spornem odloku o ustanovitvi preiskovalne komisije, ki prejudicira krivdo predsednika države, je dejal, da »ga je sprejela Kučanova parlamentarna večina«. Na koncu pa je poudaril, da bi vso zgodbo že pozabili, če bi takratni oblastniki dejali, da so pač morali tako ravnati in se za svoja dejanja opravičiti. Namesto tega pa se celo piše, da je bil proces potreben, je dejal Janša. Za njim sta tudi **David Tasić** in **Ivan Borštner** poudarila, da je resnico treba razkriti, saj se zdaj kot žrtve vse bolj prikazujejo tisti, ki so četverico dali zapreti.

Precej drugačen je bil komentar **Francija Zavrla**, ki meni, da je »to, da tukaj sedi JBTZ edino dejstvo, vse drugo so različne interpretacije«. Zavrl je na tiskovno konferenco prišel, da »novinarjem olajša delo«, čeprav je na dopustu in pogovora s Kučanom sploh ni poslušal. Do preiskovalne komisije je skeptičen zato, ker se je UDBA na zaslivanja že pred prvo komisijo leta 1989 pripravljala tako, da je izdelala verjetne scenarije, vse dokumente pa »pospravila«. Kar se z JBTZ dogaja danes, je zato politika, ki pa Zavrla ne zanima. Zanj je pomembno, da jih je slovenska država rehabilitirala, »iz JBTZ danes delati kome-

dijo, pa je nesmiselno«. Meni tudi, da je Kučan kot takratni predsednik CK ZKS sicer objektivno kriv, ni pa našel dokazov o njegovi krivdi. Zavrl je se opozoril, da Slovenija pač ni izbrala českega modela in partijcem ni porezala glav. Tudi v tem kontekstu je »delanje politike« iz zgodbe o JBTZ nesmiselno. Potrdil je se Ertlovo izjavo, da je vse potekalo v skladu s pravili in zakoni - to drži, saj je prejšnji sistem delal najbolj grozne reči ravno takrat, kadar je deloval normalno. Potem je Zavrl preostalo trojko povabil na kavo (kar so J, B in T sprejeli) in tiskovna konferenca se je končala.

Tanja Starič

OBISK MINISTRA ZORANA THALERJA V LUKSEMBURGU

Pogovori predvsem o približevanju Slovenije evropskim integracijam

Nadaljevanje in razvoj političnega dialoga med državama

LUKSEMBURG (STA) - Slovenski zunanji minister **Zoran Thaler** je na povabilo luksemburskega zunanjega ministra **Jacquesa Poosa** včeraj dopoldne prispel na enodnevni uradni obisk v Veliko vojvodstvo Luksemburg, kjer se je srečal z gostiteljem **Poosom**, nato pa so se začeli pogovori delegacij obeh držav.

V slovenski delegaciji sta tudi veleposlanik RS v Bruslju **Jasa Zlobec**, ki diplomatsko pokriva vse države Beneluksa, ter castni konzul RS v Luksemburgu **Franc Dreu**. Današnji obisk ministra Thalerja je v duhu nadaljevanja političnega dialoga med državama in krepitev že sicer dobrih dvostranskih odnosov. Kot se je izvedelo iz krogov delegacije, so

današnji pogovori namenjeni izmenjavi mnenj o dvostranskih odnosih, govorili pa bodo tudi o položaju v Evropi, evropskih integracijah in njihovi siritvi ter o vprašanjih varnosti na evropski celini. Slovenska stran naj bi na pogovorih med drugim izpostavila interes za nadaljnjo podporo Luksemburga Sloveniji pri njenem približevanju Evropski uniji, zvezi Nato in Zahodnoevropski uniji (WEU). Luksemburg je za to primežaven sogovornik, saj je bila država med podpisnicami Bruseljskega sporazuma, na katerega temelju je nastala WEU, je ustanovna članica tedanje Evropske skupnosti, članica EU, pa tudi podpisnica Schengenskega sporazuma iz leta 1990.

(Foto: B. P.)

ČEVLJARSTVO KIDRIČEVO / ZASEDBA PODJETJA

Pretep ali le nedostojno vedenje?

Do pretepa je prišlo med dvema skupinama delavcev - Organi javne varnosti imajo svojo resnico

KIDRIČEVO - Se pred dvema dnevnoma smo se spraševali, ali se razmere v Čevljarstvu Kidričevo zaostrujejo ali ne. Po včerajšnjem incidentu lahko z gotovostjo trdimo, da se. Kot je znano, so nekdanji delavci Čevljarstva in upniki po stecaju podjetja zasedli upravne prostore podjetja.

Po izjavah protestnikov proizvodnja zaradi tega ni bila motena. Podjetje so zasedli zato, ker se po dobrem letu prizadevanj, da bi po pravni poti bil potrjen sistem delal najbolj grozne reči ravno takrat, kadar je deloval normalno. Potem je Zavrl preostalo trojko povabil na kavo (kar so J, B in T sprejeli) in tiskovna konferenca se je končala.

Po izjavah protestnikov proizvodnja zaradi tega ni bila motena. Podjetje so zasedli zato, ker se po dobrem letu prizadevanj, da bi po pravni poti bil potrjen sistem delal najbolj grozne reči ravno takrat, kadar je deloval normalno. Potem je Zavrl preostalo trojko povabil na kavo (kar so J, B in T sprejeli) in tiskovna konferenca se je končala.

Kot je po telefonu (s poste) sporočil predsednik neodvisnega sindikata **Rastko Plohl**, so

včeraj med 13. in 14. uro zaposleni delavci in delavke, vsi člani Svobodnih sindikatov, pretepli svoje nekdanje sodelavke in sodelavca, ki so bili v upravnih prostorih. Poudaril pa je, da ne gre za spor med sindikatoma. V prostore so vdrl in skozi okno pometali spalne vreče.

Med pretepom **Rastka Plohla** ni bilo na prizorišču, ker je na sedežu sindikata urejal zadeve v zvezi z zasedbo podjetja, ko se je vrnil, pa je do svojih sodelavk, pri katerih naj bi bili na obisku njihovi otroci, lahko

prisel le skozi okno in prevzel njihovo zascito.

Za drugo plat dogodka pa smo izvedeli v operativno-komunikacijskem središču v Mariboru, kjer so povedali, da jih je delavec **Protecta**, ki varuje Čevljarstvo, obvestil, da ne more obvladati prerivanja med delavci, in prišel za posredovanje policije. Le-ta je ugotovila, da je slo zgolj za nedostojno vedenje na javnem kraju in besedne spore. Zaradi tega bodo šest udeležencev ovadili sodniku za prekrške.

Martina Pavšic

Manjšinci s
predstavniki
strank

TRST (STA) - Predstavniki Slovenske skupnosti (SSk) so v teh dneh začeli vrsto srečanj z voditelji parlamentarnih strank v Sloveniji. Tako so se predsednik SSK **Marjan Terpin**, tajnik **Martin Breclj**, goriski predsednik SSK **Stefan Bukovec** in trzaski tajnik SSK **Peter Mocnik** včeraj na ločenih sestankih v Ljubljani sešli s predsednikom SKD Lojzetom Peterletom, vodjem poslanske skupine SLS v državnem zboru **Francem Zagoznom** in poslancem SLS **Zaretom Pregljem** ter podpredsednikom SDSS **Ivkom Hvalico**. Na omenjenih srečanjih so se pogovarjali o najnovejših spremembah v odnosih med Slovenijo in Italijo ter o položaju slovenske manjšine v Italiji. Omenjeni voditelji SSK se nameravajo v naslednjih dneh srečati tudi s predstavniki ostalih parlamentarnih strank v Sloveniji.

soočenje je Janša označil kot »eno samo dolgo, sluzasto izmikanje«. Soočenje naj ne bi bilo politično, ampak pred preiskovalno komisijo, pred katero ne bi nastopila kot predsednik države in predsednik SDSS, ampak kot tisto, kar sta bila pred sedmimi leti. Janša meni, da to, koliko ima kdo v glavi kaže dejstvo, da je predsednik države pred parlamentarno komisijo bral pripravljen govor. Nato je Janša polemiziral s Kučanovo trditvijo, da o aretaciji ni bil obveščen. Skliceval se je na Ertlovo izjavo, da je pošiljal dnevnica »udbovska« poročila vsem najvišjim funkcionarjem v državi. Menil je, da ni mogoče, da bi bili o aretaciji obveščeni **Stanovnik**, **Potrc**, **Sinigoj** in **Smole**, Kučan pa ne, razen če bi omenjena četverica delovala proti predsedniku CK ZKS. »Če je res, da je vojska delovala mimo slovenskega političnega vodstva, zakaj so potem teden dni po Janševi aretaciji aretirali se Tasića? In zakaj je torej morala četverica v slovenske zapore?« je se

Čeprav je Janša ugotovil, da ima četverica enake poglede na preteklost, je bilo med tiskovno konferenco očitno, da se zelo razlikujejo pogledi na sedanjost. Ko je Zavrl poudaril, da ni bil nikoli član ZK, je Janša pripomnil, da tudi pomembni udbovci niso bili nikoli člani te organizacije. In ko je Zavrl dejal, da je zahteval ozadje tiskovne konferen- ce brez simbolov stranke SDSS, ga je Janša vprašal, ali bi mu morda bolj ustrezali simboli LDS.

RAI 1

6.30	Dnevnik, 6.45 jutranja oddaja Unomattina, (7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00) dnevnik
9.30	Nan.: Cuori senza età
9.55	Film: La collera del vento (dram., It.-Sp. '70), vmes (11.00) dnevnik
11.30	Poletna oddaja Verde mattina estate
12.25	Vreme in dnevnik
12.35	Nan.: Gospa iz Westa (i. J. Seymour, J. Lando)
13.30	Dnevnik
14.00	Film: Tè per due (glas., ZDA '50, i. D. Day)
15.50	Mladinska oddaja Solletico, vmes risanke
17.50	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik, nato informacije o prevoznosti cest
18.15	Nan.: Alf
18.50	Variete: Poletje v Luna Parku
19.35	Vreme, dnevnik in sport
20.40	Dok.: Kvarkove posebnosti (vodi P. Angela)
22.00	Film: Il portaborse (dram., It. '91, i. S. Orlando, N. Moretti, G. Brogi), vmes (22.55) dnevnik
24.00	Dnevnik, zapisnik, horoskop in vreme
0.30	Danes v Parlamentu
0.40	Videosapere: Evropski kulturni magazine
1.30	Aktualno: Sottovoce

RAI 2

6.35	Dok.: V kraljestvu narave
7.50	Variete za najmlajše, risanke in nanizanke
9.00	Film: Paris Holiday (kom., ZDA '58)
11.30	TG2-33, 11.45 dnevnik
12.00	Risanke: Tom & Jerry
12.10	Nanizanka: L' arca del dottor Bayer
13.00	Dnevnik in vreme
13.45	Risanke: Cip in Ciop
14.15	Nad.: Paradise Beach, 14.45 Santa Barbara
15.30	Dnevnik
15.35	Film: Dingus quello sporco individuo (vestern, ZDA '70, i. F. Sinatra, G. Kennedy)
17.20	Dnevnik
17.25	Nan.: Zdravnik med medvedi
18.10	Sport in vreme
18.35	Na potovanju s Sereno Variabile
18.45	Nan.: Hunter
19.45	Dnevnik in sport
20.20	Risanke: Go-Cart
20.40	Variete: Vita da cani (vodi Jocelyn)
23.30	Dnevnik in vreme
0.05	Film: Ultrà (dram., It. '90, r. R. Tognazzi)
1.40	Nan.: Soko 5113

RAI 3

6.00	8.30 Jutranji dnevnik, informacije, vreme
8.30	Potovanje po Italiji, dok.
9.10	Film: Freaks (fant., ZDA '32, i. W. Ford)
10.15	Dok.: Naključni turist, vrtnarstvo, Uffizi, 11.40 Nagrada Italija 95
12.00	Dnevnik iz Milana
12.15	Film: Il principe Azim (pust., VB '38)
14.00	Dezelne vesti, dnevnik
15.00	TGR - Okolje
15.15	Sportno popoldne
16.30	Dokumenti, 17.00 Davvero, 17.30 La voce del padrone, 17.55 dok.
18.05	Nan.: Superman
18.55	Vreme, dnevnik, deželne vesti, 20.10 Blob Soup
20.30	Variete: Producer - Igra kinematografije
22.30	Dnevnik, deželne vesti
22.55	Aktualno: La regola del gioco, 23.50 The End
0.30	Dnevnik, pregled tiska, nočna kultura in vreme
1.00	Sport: boks, tenis

RETE 4

7.20	Nan.: Tre nipoti e un maggiordomo
7.45	Nad.: Piccolo amore, 8.30 Il disprezzo, 9.35 Rubi, 10.30 Felicità, 11.15 Il prezzo della vita, 12.20 nan. Hisa v preriji, vmes (11.25, 13.30) dnevnik
14.00	Nad.: Sentieri
15.15	Film: Il venditore di palloncini (dram., It. '75, i. R. Cestì, A. Celi)
17.10	Aktualno: Perdonami
18.00	Nan.: Colombo (i. P. Falk), vmes (19.00) dnevnik in vreme
19.30	Variete: 30 ore per la vita - Dobrodelni maraton
20.30	Dobrodelni maraton: 30 ur za življenje (vodita M. Cumbro, L. Cuccarini)
23.20	Film: Manhunter - Frammenti di un omicidio (dram., ZDA '86), vmes (23.30) dnevnik

CANALE 5

6.00	Na prvi strani
8.45	Maurizio Costanzo Show
11.30	Aktualno: Forum - Televizijsko sodisce
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Sgarbi quotidiani
13.40	Nad.: Beautiful
14.15	Variete: Csa Castagna
15.30	Nan.: La tata
16.00	Otroska oddaja, vmes risanke in nanizanka
18.00	Dnevnik TG 5 Flash
18.05	Kviza: Ok, il prezzo è giusto!, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5, vreme, 20.25 Paperissima sprint
20.40	Film: Noi uomini duri (kom., It. '87, i. R. Pozzetto, E. Montesano)
22.45	Dnevnik
23.15	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) nočni dnevnik TG5
2.00	Pregled tiska

ITALIA 1

6.30	Otroski variete
11.30	Nan.: Le strade di San Francisco
12.25	Odprti studio
12.45	Sport studio
12.50	Avtomobilizem F1
14.10	Variete za najmlajše
15.30	Nan.: Power Rangers
16.00	Varieteji: Nati per vincere, Show, 17.15 30 ore per la vita
19.30	Odprti studio, vreme, 19.50 Sport studio
20.00	Variete: Appuntamento al buio
20.40	Film: L' anno della cometa (pust., ZDA '92, r. P. Yates, i. P. Ann Miller, L. Jourdan)
22.40	Film: La brillante carriera di un giovane vampiro (kom., ZDA '88)
23.40	Aktualno: Fatti e misfatti
0.40	Speciale cinema
0.45	Italija 1 sport

TELE 4

13.30	17.45, 19.30, 22.25, 0.25
20.30	Dogodki in odmevi
	Film: Sposa per corrispondenza (dram.)

MONTECARLO

14.00	18.45, 20.35, 22.30, 24.00
	Dnevnik, 13.30 Sport
14.10	Film: Sposa contro assegno (kom., ZDA '41)
20.35	Film: Wisdom (dram.)
23.40	Variete: Tappeto volante
0.50	Avtomobilizem

RAI 3
slovenski
program

20.25	Risanka: Filip
20.30	Dnevnik
20.45	Timava, skrivnostna reka

BORIS S.popravila TV - VCR
antene - SATUl. Biancospino 22/2
OPČINE

SLOVENIJA 1

09.25	Delfin Flipper, 9. del amer. nanizanke
09.50	Ciciban plava, 2. oddaja
10.05	Roka Rocka - MTV Unplugged: Bruce Springsteen, 2. del
10.55	Kraljevska kri, angleška plz oddaja
11.45	Znanje za znanje, učite se z nami
12.10	Alica, evropski kulturni poročila
13.00	Poročila
14.15	Kam vodijo nase stezice, oddaja TV Koper
15.15	Film tedna: UTZ, ponovitev filma
17.00	TV dnevnik 1
17.10	Ucimo se ročnih ustvarjalnosti, 38. oddaja
17.25	Heathcliff, 3. del serije
17.55	TV 101, 10. del ameriske serije
18.45	Hugo, tv igrice
19.10	Risanka
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.05	Klici M za umor, film
21.50	Turistična oddaja
22.10	TV dnevnik 3, vreme
22.20	Zarisce
22.40	Sova
22.50	Frasier, 3. del amer. nanizanke
23.15	Severna obzorja, 12. del
00.00	Blanche, francoski film

SLOVENIJA 2

11.45	Umetniki za svet - ob 50. letnici OZN, pon.
11.55	Forum
12.10	Hisa iz kart, 3. del serije
13.00	Omizje
15.00	Osmi dan
15.50	TV 101, 9. del am. serije
16.40	Alfred Hitchcock vam predstavlja, 9. del
17.15	Severna obzorja, 11. del
18.00	Regionalni studio Koper
18.45	Svetovni poslovni utrip, 2. del poslovne oddaje
19.15	Planet sport
20.05	Arhitektura na prelomu tisočletja, 1. del nemske dokumentarne oddaje
21.05	Podezelski utrip, angleška nanizanka, 9. del
21.55	Opus
22.55	Koncert orkestra RTV
23.40	Umetniki za svet, ob 50. letnici OZN

KANAL A

10.00	Spot tedna, A-shop
10.20	Luč svetlobe, ponovitev
17.20	Kdo tam poje, ponovitev filma
19.00	Vreme, risanka
19.10	Luč svetlobe, 518. del
20.00	Benny Hill, 15. del
20.30	To trapasto življenje, 2. del am. nanizanke
21.20	Teden na borzi
21.45	Kraj novega zločina, am. zf film
23.00	John Coltraine, dok. oddaja
00.00	Dracula, 6. del serije
00.30	Dežurna lekarna, 43. del spanske serije

Koper

16.00	Euronews
18.00	Slovenski program: Poletni studio 2
18.45	Primorska kronika
19.00	Vsedanes - tv dnevnik
19.25	Zgodovina prihodnosti, katalonska dok. oddaja
20.15	No comment
20.35	»Orient Express« - TV nanizanka
21.30	Jazz: »Greentown Jazz Band«
22.25	TV dnevnik
22.40	Leteci zdravniki
	TV nanizanka

ORF Avstrija 1

11.20	Future World, ameriški zf film
13.00	Tjulenček Albert
13.40	Mila Superstar
14.05	Am dam des
14.30	Knjiga o džungli
14.55	Artefix
15.05	Kremenčkovi
15.30	Mini cas v sliki
15.35	Vesoljska ladja Enterprise - nova generacija: Na robu
16.20	Obalna straza: Strah pred valovi
17.10	Strašno prijazna družina: Boj proti davku na pivo
17.35	Zlata dekleta: Prijateljci
18.05	Iz dobrega gnezda: Vsi za Ajso
19.00	Pri Huxtablovih: Prva ljubezen
19.30	Cas v sliki, kultura
19.53	Vreme
20.00	Pogledi od strani
20.15	Draga, otroke sem pomanjšal, ameriška komedija, 1989
	Režija: Joe Johnston
21.45	Nogomet
21.55	Avtostopar, ameriški psihološki tri-ler, 1985
	Režija: Robert Harmon
23.30	Cas v sliki
23.55	Leto dni v pekl, avstralsko-ameriški film, 1982
	Režija: Peter Weir
01.25	Strašno prijazna družina, ponovitev
01.50	Schiejok vsak dan, ponovitev
02.50	Dobrodosli v Avstriji, ponovitev
04.35	Krvavo plačilo, francoska kriminalka

ORF Avstrija 2

06.00	Videostrani
07.00	Vreme
09.05	Schiejok vsak dan, ponovitev
10.05	Alpski trio, pon.
10.50	Sola za srečno zakonsko življenje, pon. komedije
12.25	Siling
13.00	Cas v sliki
13.10	Vera, ponovitev
14.25	Doktor Trapper John: Igra srca, 2. del
15.15	Umor, je napisala: Zenska v crnem
16.00	Schiejok vsak dan
17.00	Cas v sliki
17.05	Dobrodosli v Avstriji
19.00	Zvezna dežela danes
19.30	Cas v sliki, kultura
20.00	Sport
20.15	Primer za dva: Smrtonosna igra
21.20	Stefan Frank, zdravnik, ki mu ženske zaupajo: Ali sestro Evo lahko rešijo?
22.05	Cas v sliki
22.30	Moderni casi
23.50	Norica iz Chailotta, film

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio ga-ga; 10.30 Pregled tiska; 11.05 Petkovo srečanje in Glasbena oprema; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 18.25 Gremo v kino; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Oddaja za pomorščake; 20.30 Slovencem po svetu; 22.30 Informativna odd. v tujih jezikih; 23.05 Nokturno.

Slovenija 2

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 7.00 Jutranja kronika; 7.25 Zvezdni pregled; 8.00 Poslovne zanimivosti; 8.15 Rekreacija; 9.10 Koledar prireditve; 11.00 Country glasba; 11.15 Naš jezik; 11.50 Vreme; 12.00 Opoldne; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Popevki tedna; 16.40 Petkova centrifuga; 17.35 Obvestila; 17.05 Sport; 18.05 Glasovanje za popevki tedna; 19.30 Stop pops in novosti; 21.45 Igra; 22.20 Heavy metal.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Poročila; 8.05 Izobraževalni program; 10.05 Izbrana proza; 11.05 Reprize in soočanja; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Zborovske pesmi; 13.40 Glasb. tradicija; 14.05 Gymnasium; 15.00 Sanson; 16.05 Od uverture do plesa; 17.00 Solistični koncert; 18.05 Tosca; 19.30 Iz arhiva Slov. filharmonije; 22.05 Igra; 23.00 16 strun; 23.55 Lirični utrinek.

Radio Koper

(slovenski program)

(Srednji val: 549 KHz, UKV 88.6, 96.4, 100.3, 100.6, 104.3, 107.6, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 19.00 Poročila; 12.30, 17.30 Dnevnik; 6.00 Glasba, koledar; 6.30 Osmrtnice; 7.00 Kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.40 OKC obveščajo; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 9.00 Servisne informacije, prireditve; 9.10 Od vrha do dna; 9.45 Za in proti; 10.45 Kviz rubrika; 11.00 Aktualno in zanimivo; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej... kontaktna odd.; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni servis; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00-1.00 Glasbeni izbor.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.45 Prireditve; 8.05 Horoskop; 8.40 Telefonski kviz; 9.00 Pred naše mikrofone; 9.50 Izbirali ste; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 10.35 Souvenir d'Italy; 11.00 Med vrsticami; 11.30 Aktualnosti; 12.00 Ballo è bello; 13.00 Gla-

sba po željah; 14.00 Turistična odd.; 14.50 Single tedna; 15.00 Discoteca sound; 16.00 Modri val; 18.45 Folk studio; RMI.

R. Glas Ljubljane

5.15, 7.15, 10.15, 13.15, 14.15, 17.15, 19.15 Novice; 7.35 Vreme; 8.15 Napoved; 9.30 Kam danes; 11.00 Anketa; 12.00 BBC Novice; 12.15 Sport; 14.05 Pasji radio; 15.15 RGL komentira in obvešča; 16.10 Spoznajmo se; 17.00 Nemščina; 18.30 Evropa v enem tednu; 20.00 Rock; 1.00 RGL žur.

Radio Kranj

9.00, 14.00, 18.00 Gorenjska včeraj, danes, jutri; 5.30 Dobro jutro; 7.40 Pregled tiska; 10.20 Preverjanje teoretičnega in praktičnega znanja za voznike; 10.40 Informacije, zaposlovanje; 11.20 Prireditve v Begunjah; 12.30 Osmrtnice, zahvale; 13.00 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 19.30 Večerni program.

Radio Maribor

6.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00 Poročila; 17.00, 19.00 Dnevnik; 6.05 Kmetijski nasveti; 6.15 Horoskop; 6.45 Pregled tiska; 7.00 Kronika; 9.05 Štajerske miniaturre; 10.05 Evropa; 11.45 Infoservis; 12.10 Mali oglasi; 13.05 Kadar boš na rajžo šel; 14.00 Osmrtnice, obvestila; 15.10 Kmetijski nasveti; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Želeli ste; 17.30 Osmrtnice, obvestila; 18.00 Skriti kotiček; 19.30 Po domače; 20.00 Petkovi akvareli; 23.15 Nočni pr.

Radio Študent

0.00 Radio Kaki; 11.00 Borzni parket; 14.00 Kulturne recenzije & Napovedi; 15.00 OF; 19.00 TB; Delaware; 20.00 Institut Egon March predstavlja; 21.00 Okopi slave A. Švarcenbeja; 22.00 Idealna godba Z. Pistotnika.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Afera Hreščak v tržaškem občinskem svetu; 8.40 Glasba, vmes (9.15) Pravljični kotiček; 10.10 Koncert Camerata Academica iz Salzburga; 11.30 Odprta knjiga: New York, New York; 12.00 Stari časi družabnosti; 12.40 Vokalna skupina Ave; 13.45 Steverjan 95; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Filozofi in literati; 14.30 Soft music; 15.00 Poletni mozaik; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Glasba za dobro voljo; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 17.00 Izmenično Venus in Razpoke časa in življenja; 18.15 Over noise.

Radio Koroška

1

MENJALNIŠKI TEČAJI

21. september 1995

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LTL)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A banka Ljubljana	84,75	85,70	11,93	12,24	7,76	8,28
A banka Koper	84,75	85,90	11,85	12,24	7,76	8,28
A banka Nova Gorica	85,05	85,95	11,94	12,26	7,81	8,28
Banka Celje d.d., t: 063/431-000	85,10	86,45	12,00	12,45	7,70	8,30
Banka Noricum d.d., t: 133-40-55	84,90	85,70	11,95	12,20	7,50	8,00
Banka Vipava NG, t: 065/ 28-511	85,10	85,78	11,97	12,10	7,70	7,84
Come 2 us Tel: 061/ 15-92-635, od 8-15, sob od 9-12	85,30	85,60	12,07	12,18	7,80	8,00
Creditanstalt d. d.	85,00	85,70	12,05	12,25	7,50	8,10
Ilirika Ljubljana, t: 12-51-095	84,46	85,51	12,08	12,13	7,64	7,78
Kompas Hertz Celje Tel: 063/ 26-515, od 7-19, sob od 7-13	85,50	86,10	12,09	12,20	7,75	8,00
Kompas Hertz Velenje Tel: 063/ 855-552, od 7-15, sob od 7-13	85,50	85,90	12,05	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Idrija Tel: 065/ 71-700, od 7-15, sob od 7-13	85,50	85,90	12,05	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Tolmin Tel: 065/ 81-707, od 7-15, sob od 7-13	85,50	85,90	12,05	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Bled Tel: 064/ 741-519, od 7-19, sob od 7-13	85,20	85,60	12,05	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Nova Gorica Tel: 065/ 28-711 od 7-19, sob. od 7-13	85,50	85,90	12,05	12,15	7,75	8,00
Kompas Hertz Maribor Tel: 062/ 225-252, od 7-19, sob od 7-13	85,00	85,60	12,05	12,15	7,75	8,00
Nova kreditna banka Maribor d.d.	84,45	85,80	12,00	12,30	7,60	8,15
Ljudska banka d.d. LJ, t: 13-11-009	85,20	85,65	12,00	12,15	7,65	8,00
Postna banka Slovenije	84,70	85,70	11,20	12,22	7,15	8,15
Publikum Ljubljana, t: 312-57	85,47	85,55	12,09	12,11	7,85	7,92
Publikum Piran, t: 066/ 747-370	85,25	85,49	12,03	12,10	7,72	7,93
Publikum Celje, t: 063/ 441-485	85,50	86,10	12,05	12,20	7,75	8,15
Publikum Maribor, t: 062/ 222-675	85,25	85,45	12,08	12,11	7,80	8,10
Publikum Sentilj, t: 062/ 651-355	84,20	85,69	11,80	12,20	7,20	8,00
Publikum Tolmin, t: 065/ 82-180	85,30	85,55	12,02	12,10	7,83	7,85
Publikum NM, t: 068/ 322-490	85,25	85,75	12,05	12,20	7,75	7,98
Publikum Kamnik, t: 061/832-914	85,30	85,60	12,02	12,24	7,75	8,08
Publikum Portorož, t: 066/747-240	85,15	85,49	12,00	12,10	7,70	7,93
Publikum Ljubljana Miklošičeva	85,44	85,52	12,09	12,11	7,86	7,93
SKB d.d., ***	84,15	85,85	11,91	12,26	7,45	7,90
SHP Kranj, t: 064/331-741	85,50	85,70	12,10	12,15	7,95	8,00
SZKB d.d. Ljubljana, t: 1263320	85,00	85,65	12,00	12,22	7,72	8,18
UBK Ljubljana, t:061/444-358	84,50	85,70	11,95	12,20	7,70	8,20
Upimo Ljubljana, t: 212-073	85,43	85,49	12,09	12,11	7,70	7,95

Tečajji po poslovnih enotah SKB banke, d.d. so lahko različni:*** Včerajšnji tečajji *

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKASedež: tel. +39/40/67001 - Agencija Stara mitnica:
tel. +39/40/636311 - Agencija Rojan: tel. +39/40/411611
Agencija Domjo: tel. +39/40/831131

21. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1595,00	1660,00
nemška marka	1093,00	1138,00
francoski frank	315,00	327,00
holandski gulden	978,00	1018,00
belgijski frank	52,80	55,00
funt sterling	2459,00	2560,00
irski sterling	2509,00	2611,00
danska krona	280,00	291,00
grška dramma	6,70	7,10
kanadski dolar	1163,00	1211,00
japonski jen	15,60	16,20
švicarski frank	1367,00	1423,00
avstrijski šiling	155,60	162,00
norveška krona	248,00	259,00
švedska krona	224,00	233,00
portugalski escudo	10,50	10,90
španska pezeta	12,60	13,30
avstralski dolar	1191,00	1240,00
madžarski florint	11,00	14,00
slovenski tolar	12,70	13,20
hrvaški dinar-kuna	265,00	295,00

KMEČKA BANKA - GORICA

21. SEPTEMBER 1995	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1588,00	1638,00
nemška marka	1104,00	1132,00
francoski frank	318,00	329,00
holandski gulden	979,00	1007,00
belgijski frank	53,20	54,90
funt sterling	2474,00	2559,00
irski sterling	2526,00	2621,00
danska krona	283,00	293,00
grška dramma	6,70	7,30
kanadski dolar	1171,00	1211,00
švicarski frank	1379,00	1414,00
avstrijski šiling	156,10	161,00
slovenski tolar	12,50	13,40

TEČAJ TOLARJA V AVSTRIJI

21. SEPTEMBER 1995

država	banka	nakupni	prodajni
Avstrija	Posojilnica Pliberk	8,00	8,50
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	8,20	8,50
Avstrija	Posojilnica Borovlje	8,00	8,75
Avstrija	Posojilnica Šentjakob	8,20	8,70
Avstrija	Posojilnica Ločilo	8,20	8,70

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG

21. SEPTEMBER 1995

v DEM			
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.4465	1.4505	1.4545
funt sterling	2.2557	2.2627	2.2697
irski funt	2.3080	2.3150	2.3220
kanadski dolar	1.0656	1.0696	1.0736
nizozemski gulden	89.165	89.275	89.385
švicarski frank	124.66	124.76	124.86
belgijski frank	4.84951	4.8595	4.8695
francoski frank	28.944	29.004	29.064
danska krona	25.704	25.764	25.824
norveška krona	22.761	22.821	22.881
švedska krona	20.470	20.530	20.590
italijanska lira	0.8975	0.9015	0.9055
avstrijski šiling	14.195	14.215	14.235
španska peseta	1.1597	1.1637	1.1677
portugalski escudo	0.9537	0.9567	0.9597
japonski jen	1.4387	1.4402	1.44173
finska marka	33.330	33.410	33.490

Nakup in prodaja deviz podjetjem na dan 22. 9. 95

	Nakupni	Prodajni
1. REDNI tečaj za DEM	84,35	84,95
2. Banka nudi podjetjem tudi možnost TERMSKEGA nakupa deviz za tolarje.		

Podrobneje informacije: tel. 17-18-452, 302-326 in 302-315

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 182 z dne 21. 9. 1995 - Tečajji veljajo od 22. 9. 1995 od 00.00 ure dalje

				ZA DEVIZE		
država	šifra	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	90,2087	90,4801	90,7515
Avstrija	040	šiling	100	1171,1189	1174,6428	1178,1667
Belgija	056	frank	100	400,3554	401,5601	402,7648
Kanada	124	dolar	1	88,1202	88,3854	88,6506
Danska	208	krona	100	2122,5964	2128,9833	2135,3702
Finska	246	marka	100	2752,5207	2760,8031	2769,0855
Francija	250	frank	100	2389,5273	2396,7175	2403,9077
Nemčija	280	marka	100	8238,6132	8263,4034	8288,1936
Grčija	300	grd	100	—	51,1009	51,2542
Irsko	372	funt	1	—	191,2978	191,8717
Italija	380	lira	100	7,4272	7,4495	7,4718
Rep. Hrvaška	191	hrv. kuna	100	2236,6076	2236,6076	2236,6076
Japonska	392	jen	100	118,6525	1197,0095	119,3665
Nizozemska	528	gulden	100	73550,0219	7377,1534	7399,2849
Norveška	578	krona	100	1880,1339	1885,7913	1891,4487
Portugalska	620	escudo	100	78,8188	79,0560	79,2932
Švedska	752	krona	100	1691,3873	1696,4767	1701,5661
Švica	756	frank	100	10278,4938	10309,4221	10340,3504
Velika Britanija	826	funt sterling	1	186,4151	186,9760	187,5369
ZDA	840	dolar	1	119,5011	119,8607	120,2203
Evropska unija	955	ECU	1	153,6543	154,1166	154,5789
Španija	995	peseta	100	95,8727	96,1612	96,4497

Opomba: Tečaj HRK se uporablja za izkazovanje rezultatov poslovanja s Hrvaško.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 21. 9. 1995

dospelost blag. zapis	Število dni do dospelosti	tečaj za vpis v %			tekoča nominalna vrednost (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
5.10.95	13	102.0056%	97.0642%	99.5349%	1.700.000	867.048	825.046	1.692.09
20.3.96	180	97.7391%	95.4696%	96.6043%	1.700.000	830.783	811.491	1.642.274

Tečajnica borznega trga

št.: 179

Datum: 21. 9. 1995

BORZNA KOTACIJA A - Redne delnice										pro.v 1000 SIT
Vrednost. papir	qbr. m.div.	ex kupon st.dal(3)	enotni tečaj	% sprem	datum	povpr.	ponudb.	Max.	Min.	
LEKC	800	(11.5.95)	11.750		20.9.	11.300	11.700			
PRB	665	(13.6.95)	17.400	45	21.9.	17.410	17.780	17.700	17.160	14.582
SAL	500	(2)(11.9.95)	19.544	5,56	21.9.	19.460	19.700	19.640	19.460	3.117
SKBR	1000	(24.2.95)	35.567	17	21.9.	35.780	35.790	36.000	34.900	45.988
BORZNA KOTACIJA A - Obveznice										
RCE1	10,0	2(1.10.95)	104,7	1,10	21.9.	103,7	104,7	104,7	104,7	9
RSO1	8,0	5(30.6.95)	102,5		21.9.	102,4	102,8	102,7	102,4	4.372
RSO2	9,5	9(1.4.95)	112,9	46	21.9.	112,0	113,1	113,2	112,9	82.928
RSO8	5,0	4(31.5.95)	92,5A		21.9.	92,3	94,5	92,5	92,5	26
RS11	7,0	5(15.7.95)	97,2		19.9.	97,3	101,0			
RS1A1	8,0	5(30.6.95)	101,6	31	210.9.	101,3	101,3	101,8	101,2	630
RS1A2	9,5	9(1.4.95)	112,0		20.9.	112,1	114,0			
SKB1	10,0	4(1.11.94)	104,4	86	21.9.	103,5	104,9	104,5	103,1	1.205
SKR1	5,0	3(30.6.95)	79,2		20.9.	78,1	84,5			
BORZNA KOTACIJA B - Redne delnice										
BTBR	300	(2)(28.7.95)	13.290	2,16	21.9.	13.210	13.790	13.500	13.220	2.977
DAD	10.000	(1.6.94)	128.544	1,90	21.9.	127.850	128.544	131.000	127.000	45.504
EMD	1715	(24.5.95)	15.453	1,23	21.9.	15.000	15.900	15.900	15.400	93
GPCR		(10)	22.858	4,81	21.9.	22.100	23.900	25.790	22.110	1.577
HMER		(1)	15.018		20.9.	14.200	16.400			
MKZ	218	(30.3.93)	10.323	1,87	21.9.	10.330	10.690	10.340	10.310	1.115
NIKR	200	(26.6.95)	4.216	4,15	21.9.	4.227	4.278	4.280	4.155	5.991
TCIR		(5)	800,28	1,07	21.9.	796,0	804,0	805,0	796,0	2.226
BORZNA KOTACIJA B - Prednostne delnice										
KBTTP	2750	(22.6.95)	35.859	86	21.9.	36.000	36.100	36.100	36.600	6.634
PFNP		(1)	35.601**		19.9.	32.100	50.000			
UBKP	720	(25.5.95)	11.000	88	21.9.	11.000	11.450	11.000	11.000	1.815
VIP		(1)	42.626		19.9.	42.300	43.000			
BORZNA KOTACIJA B - Obveznice										
LEK2	12,0	4(1.11.94)	99,4		12.9.	100,0				
OZG	11,0	4(1.1.95)	103,5		20.9.	102,5	103,5			
PCE	12,0	7(1.6.95)	102,5		15.9.	100,2	104,8			
PZO	10,0	2(1.6.95)	101,5		12.9.	102,0	104,5			
SGB1	10,0	2(15.9.95)	105,0	67	21.9.	104,8	106,0	105,0	105,0	261

GLEDALIŠČA SLOVENIJA

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Kulturnica, Zidovska steza 1

Veliki oder

Jutri, 23. septembra, ob 11. in 17. uri: Svetlana Makarovič:

MEDENA PRAVLJICA, za izven.

Gledalska blagajna je odprta od 11. do 12. ure, informacije ob istem času po tel.: 314-962.

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO

Predstava H. H. Gudmundsdottir:

JAZ SEM MAESTRO je na sporedu:

- danes, ob 19.30 za abonma Petek in izven;

- jutri, 23. september, ob 19.30 za abonma Sobota in izven.

Nedelja, 24. septembra, ob 18. uri: predpremiere: B. Kobal - G. G. Lesnjak: **DOMOVINA, LJUBEZEN MOJA**.

Vstopnice so v prodaji vsak dan od 10. do 12. ure ter uro pred predstavo pri blagajni MGL. Tel.: 210 852.

SLOVENSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE

Emil Hrvatin: **CELICA**

- poslovna premiera, danes, ob 21. uri;

- sakralna premiera, jutri, 23. septembra, ob 19.30;

- artistična premiera, jutri, 23. septembra, ob 21.30.

Rezervacija in dvig vstopnic ter vse informacije v prodajni galeriji SMG, Trg francoske revolucije 5, ali po tel. 125 33 12 od 10. do 12. ure ter od 15.30 do 17.30.

SNG MARIBOR

Opera in balet

Danes, ob 19.30 v Veliki dvorani SNG: baletni večer DONAUBALLET 95.

Mali oder: AMG:

ALAMUJ, spectacle arabe

AMATERSKO MLADINSKO GLEDALIŠČE MARIBOR

Danes, ob 20. uri na Malem odru SNG Maribor: krstna izvedba »spectacle arabe« ALAMUT.

PDG NOVA GORICA

Abonmajski program za sezono 1995/96

- Peter Barnes: ZATON SONCA IN SLAVE, režija Dusan Mlakar;

- Sam Shepard: MISEL LAZNIVKA, režija Boris Cavazza (premiere 22. februarja);

- Mary Chase: HARVEY, režija Vida Ognjenović (premiere 17. aprila);

- Robert M. Cossa: NONA, režija Osvaldo Bonet (premiere 30. maja);

- Federico Garcia Lorca: DOM BERNARDE ALBE, režija Bojan Jablanovec;

- Miro Gavran: PACIENT DOKTORJA FREUDA, režija Jasa Jamnik;

Vpis abonmaja poteka od 25. septembra do 9. oktobra v PDG, Trg Edvarda Kardelja 5, Nova Gorica vsak delavnik med 8. in 12. ter 15. in 18. uro pri blagajni ali v upravi gledališča.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Jutri, 23., ob 18. uri in nedelja, 24. septembra, ob 16. uri: B. Minolo: **VILINEK Z LUNE**, igra za otroke, za izven.

GRAJSKA DVORANA-MURSKA SOBOTA

Danes, ob 20. uri: baletna premiera: Matjaz Faric: **ROMEO IN JULIJA**. Produkcija Cankarjev dom, koprodukcija Die Theater, Dunaj, v sodelovanju z ZKO Murska Sobota.

GLEDALIŠČE ANE MONRO

Danes, ob 21. uri: DIVA DIVANOVA.

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Kulturni dom - Slovensko stalno gledališče

Nova sezona se bo začela v petek, 6. oktobra s krstno uprizoritvijo Aishilove tragedije »Sedmerica proti Tebama« (prevod Alojz Rebula). Režija Mario Ursic.

Gledališče Verdi - Dvorana Tripovich

Jesenska simfonična sezona 1995

Danes, 22.9., ob 20.30 (red A) bodo s koncertom orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Juliana Kovatcheva otvorili novo sezono. Koncert bodo ponovili jutri, 23. t.m., ob 18.00 (red B).

V nedeljo, 24. t.m., ob 21.00 - ponovitev koncerta v Vidmu v Palamostre.

Do 12. oktobra so pri blagajni gledališča Verdi na razpolago novi abonmaji in eventuelne rezervacije preostalih

prostih mest.

Abonmaje delijo tudi po solah, na univerzi in raznih podjetjih.

Gledališče Cristallo - La Contrada

V soboto, 7. oktobra bodo z narečnim delom, ki sta ga napisala Nini Perno in Francesco Macedonio otvorili novo gledališko sezono.

Gledališče Rossetti

Abonmaje za novo gledališko sezono lahko dobite pri blagajni gledališča (samo ob delavnikih 8.30-19.30), v Galeriji Protti (ob delavnikih 8.30-12.30, 16-19), pri podjetjih, solah in univerzi.

Grad Sv. Justa

Jutri, 23. t. m., ob 22. uri »Dulcis in fundo«, zaključna prireditev ob sklenitvi sezone. Vstop prost.

KOROŠKA

CELOVEC:

V Mestnem gledališču bo jutri, 23. t. m., ob 19.30 premiera opere »Cavalleria rusticana«. ORF Zgradba: Danes, 22. t.m., ob 19.00 »50 let Akademije likovne umetnosti v Ljubljani«

SELE:

v nedeljo, 24. t. m., ob 19. uri premiera igre »Ze, ze, kaj pa poklic« v izvedbi Mladinske gledališke skupine KPD Planina.

RAZNE PRIREDITVE SLOVENIJA

SKUC - PRVA SAMOSTOJNA RAZSTAVA

Galerija SKUC ze od samega zacetka podpira mlade, se neuvcljavljene ustvarjalce. Predstavlja jih v ciklu Prve samostojne razstave v Galeriji Skuc. Za leto 1996 bodo umetniki prvici izbrani na osnovi javnega natecaja. Prijavijo se lahko vsi likovniki, ki drugo leto se ne bodo dopolnili 35 let. Prijava naj vsebuje: - kratko konceptualno predstavitev likovnega projekta (razstave), ki ga avtor zeli uresniti v Galeriji Skuc, - natančno biografijo, - fotodokumentacijo (opremljeno s podatki) najnovejših del ali projektov, - kataloge, zloženke, vabila, druge podobne tiskovine (če jih avtor ima) in opis prejšnjih projektov. Prijave sprejemajo do 7. novembra 1995. Galerija Skuc bo izbranim umetnikom nudila strokovno in tehnično pomoč pri pripravi, uresnitvi, promociji in dokumentaciji projekta. Dodatne informacije: Galerija Skuc, Stari trg 21, Ljubljana. Tel&fax: 061/216540.

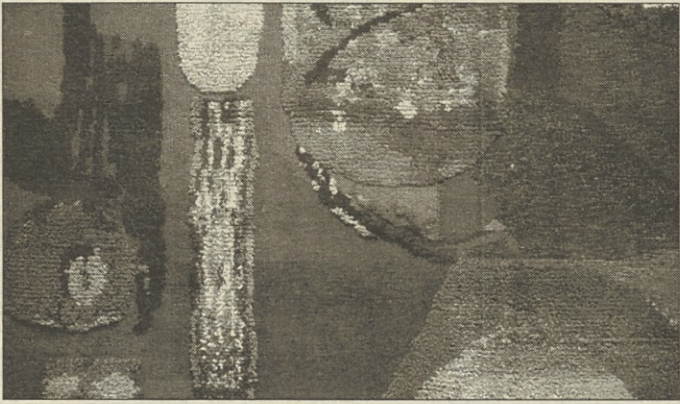
XXX. NATECAJ EX TEMPORE, ki ga prireja Medobčinski zavod za likovno dejavnost Obalne galerije Piran, bo v Piranu od 18. do 24. septembra 1995. Slovesno odprtje razstave in podelitev nagrad bo v nedeljo, 24. septembra, ob 19. uri v piranski Mestni galeriji. Priglasitev in zigosanje platen in drugih podlag bo v piranski Mestni galeriji od ponedeljka, 18., do petka, 22. septembra, od 8. do 15. ter od 17. do 20. ure in v soboto, 23. septembra, od 8. do 20. ure v skladišču soli Monfort v Portotozu. Vsak udeleženec sme zigosati največ dve podlagi. Izbira tehnike je prosta. Teme so: prosta tema in Istrska krajina, Piran, Portoroz, Koper, Soline, Morje, Tihoziče z ribo. Dokončana dela morajo avtorji oddati najpozneje do petka, 22. septembra, do 20. ure v Mestni galeriji oz. v soboto, 23. septembra, do 20. ure v skladišču soli Monfort. Vsa dela morajo biti opremljena za razstavo. Mednarodna žirija bo izmed vseh oddanih del izbrala najboljša in postavila razstavo v Mestni galeriji Piran in v skladišču soli Monfort.

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Studijski center za raziskave in umsko zdravljenje Dezele Furlanije-Juljske krajine (Svetovanski park)

V soboto, 30. t. m., ob 9. uri »Confini Donna« v izvedbi »Centro Donna«, ob 21. uri bo v gledališču Miela na programu gledališka predstava Lelle Costa.

V veliki sprejemni dvorani Cankarjevega doma

je do 30. septembra na ogled razstava tapiserij

nemškega umetnika

Wernerja Mollerja.

GLASBA SLOVENIJA

GLASBENI SEPTEMBER '95

MARIBOR

Danes, ob 20. uri bo v kazinski dvorani koncert Komornega orkestra in solistov: Irene Grafenauer, flavta, Marie Graf, harfa, Gorana Kosute, violina, Crtomirja Sikovica, viola. Program: A. Pärt Tabula rasa za dve violini in orkester; E. Elgar Serenada za godala; B. Britten - Lacrimae (Reflections on a Song of Dowland) za violino in orkester; W. A. Mozart Koncert za flavto, harfo in orkester v C-duru KV 229.

CANKARJEV DOM, LJUBLJANA

Danes, ob 20. uri bo v Gallusovi dvorani koncert orkestra Slovenske filharmonije. Dirigent Marko Letonja, solist Miran Kolbl, violina.

Najpopolnejši informator vseh prirediteljev v CD - programska knjižica 1995/96! Ne zamudite promocijskega nakupa!

CAFÉ BELVEDERE, BLED

Danes, ob 21. uri bo v Titovi čajnici nad Vilo Bled koncert etno glasbe. Nastopatrio FLAMENCO SKETCHES: Denis Bion, kitara, Paolo dal Sacco, kitara, Umberto Trombetta Gandhi, tolkala. Flamenco Sketches je trio, ki ga navdihuje

duh flamenka. Značilnosti njegove glasbe so akustična hispanška dimenzija, ritem in improvizacija.

ROCK FESTIVAL KAMNIK 95

Danes, se bo ob 19. uri v kinodому (pri KIK) začel letošnji rock festival Kamnik. Nastopajoci: IT'S NOT 4 SALE, BABY CAN DANCE (foto), PSYHOPATH, REGRAT.

KOPER

Danes, ob 22., bo veliki oče Društva primernega in zmernega napratka M. Breclj pripeljal na oder svojega kraljevstva, Mladinskega kulturnega centra, poustvarjalce boljšega rocka in bluesa sedestih.

POSTOJNA

Danes, ob 20. uri bo s koncertom v postojnskem begunskem centru začela slovensko turnejo nizozemska skupina ZOOL, katere glasba je mešanica več zvrsti: punka, funka, jazz, soula, hardcora. Pri organizaciji turnee so sodelovali zalozba FV iz Ljubljane, Radio Student ter MKC Koper.

KRANJ

Danes, ob 20.30 bo na gostinskem vrtu Pod marelo koncert jazz glasbe. Nastopil bo Jazz sekset TROUBLE MAKERS.

LJUBLJANA

Danes, ob 22. do 7. ure: RAVE v diskoteki DAKOTA-DC 3. Didžeji: Umek, Ritchie, Basstjan.

PETKOVNI VEČERI KOMORNE GLASBE NA BLEDU

Danes, v cerkvi Sv. Martina, bo nastopil kvartet LIP BLED.

RAZSTAVE SLOVENIJA

MODERNA GALERIJA

Razstava 21. MEDNARODNEGA GRAFICNEGA BIENALA - LJUBLJANA.

GALERIJA TIVOLI

Osebnostne razstave nagajencev 20. mednarodnega grafičnega bienala.

CANKARJEV DOM

V galeriji CD je do 20. septembra na ogled razstava Josefa Albersa.

V mali galeriji CD je 20. septembra na ogled fotografska razstava Kumbhu mela Smiljana Siske in Boruta Sraja.

V Veliki sprejemni dvorani je do 30. septembra na ogled razstava tapiserij nemškega umetnika Wernerja Möllerja. (foto)

MALA GALERIJA, Slovenska 35

V galeriji je na ogled razstava slik nemškega umetnika Imija Knoebela.

JAKOPIČEVA GALERIJA, Slovenska 9

Pregledna razstava lesorezov iz obdobja 1935-1995 avtorja Lojzeta Spacala je podaljšana do 30. septembra.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE, Celovška 23

Gotika v Sloveniji: razstavi Arhitektura ter Nastanek, ogrožanje in reševanje likovne dediščine.

NARODNA GALERIJA, Prežihova 1

V obeh zgradbah galerije je na ogled razstava Gotika v Sloveniji: Slikarstvo in kiparstvo.

NARODNI MUZEJ, Prešernova 20

Na ogled je razstava Gotika v Sloveniji - Svet predmetov.

MESTNA GALERIJA, Mestni trg 5

V galeriji je na ogled pregledna razstava kiparja Stojana Batica.

GALERIJA Vodnikova domačija, Vodnikova 65

FURLANIJA-JULJSKA KRAJINA

TRST

Muzej Revoltella-Galerija moderne umetnosti (Ul. Diaz 27): do 15.10. razstavlja James Rosenquist. Galerija Art Light Hall: do 30. t. m. razstavlja slikar Ugo Pierri. Miramarski park- Konjušnica Do 7.1.1996 je vsak dan od 9.00 do 19.00 na ogled razstava izkopanin antične Eble.

Dvorana Krozka Generali-Trg Duca degli Abruzzi 1: od 25. t.m. do 6.10. bo na ogled razstava albanskega slikarja in kiparja Gavril Pritfuli.

GORICA

Kulturni dom: do 8.10. bo na ogled razstava slikarja Jona Gala Planinca iz Ljubljane. V Pokrajinskem muzeju na gradu in v Coroninijevem dvorcu je do 31.12. odprta razstava »Ottocento di frontiera«.

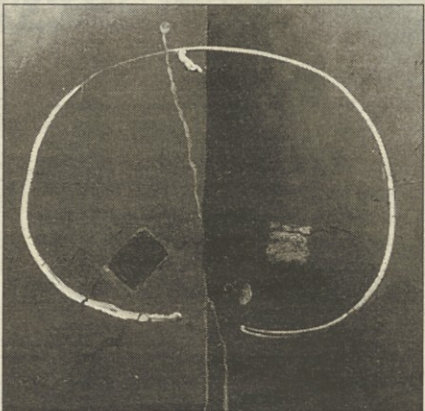
ŠTANJEL

V Galeriji Lojzeta Spacala so na ogled do 30.9., poleg stalne zbirke, tudi novejša dela tržaškega umetnika. Urnik: od delavnikih 14-19 (razen ponedeljkov); ob sobotah, nedeljah in praznikih od 10-12, 14-19.

V galeriji je na ogled posthumna razstava akademskega slikarja Marijana Dovjaka.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

V galeriji do 7. oktobra razstavlja nizozemski slikar Kees van Eyck.

GALERIJA HEST, Maribor

V okviru likovne delavnice LENT 95 je danes ob 19. uri odprtje rastave slikarja Franceta Slane.

GALERIJA LOJZETA SPACALA, ŠTANJEL

V galeriji je na ogled stalna razstava del, ki jih je Lojze Spacal podaril sezanski občini.

GALERIJA EQRUNA, Gregorčičeva 3

V galeriji je na ogled razstava slik akademskega slikarja in profesorja slikarstva na ljubljanski akademiji Emerika Bernarda.

GALERIJA ŠKUC

V galeriji bodo nocoj ob 20. uri odprli samostojno razstavo mladega fotografa Tomaža Gregorica.

GALERIJA LOŽA, Koper

PASSARIANO

V Vili Manin bo do 10.12 odprta razstava o Pier Paulu Pasoliniju.

KOROŠKA

CELOVEC

Skofijski muzej (Lidmanskyygasse 10): odprt je do 15. oktobra. Kunstforum (Villacherstrasse 8/II): do 14.10 razstavlja Ahmet Oran. Galerija Freund: razstavlja Johannes Zechner.

Evropska hisa: kiparski simpozij Krastal-Celovec.

PLIBERK

Do 14.10 razstavlja Werner Berg.

ROZEK

Galerija Sikorinja: danes, 22. t. m., ob 19. uri »Price casa - tretji večer v ciklu Približevanja«.

Grad Rozek: do 1.10 je odprta razstava slikarja B. Faschinga.

TINJE

Galerija Tinje: stalna razstava lesorezov Wernerja Barga.

KOLESARSTVO / VUELTA

Po 120 km bega je Ugrumov izgubil etapo 20 metrov pred ciljem

Zmagal je Rus Sajzov

SABINANIGO - Tračični junak 18. etape španske vueltje je bil Latvijec Pjotr Ugrumov, ki je po 120 kilometrih bega, med katerim se je povzpela na dva vrha 1. stopnje za veliko gorsko nagrado, ostal praznih rok tik pred ciljem. V poslednjih desetih kilometrih zadnje od treh pirenjskih etap je glavni na pospešila ritem in Ugrumovo prednost razjedala s hitrostjo starih sekund za vsak kilometer. Golglavega Latvijca je neusmiljeno ujele 20 metrov pred ciljem, sprint pa je dobil Rus Sajzov. Vodilni na skupni razvrstitvi Francoz Laurent Jalabert je preživel povsem miren dan in mu končna zmaga dejansko ne more več uiti. Danasnja 224 km dolga etapa s ciljem v Calatayudu je povsem ravninska.

Vrstni red 18. etape (Sauveur - Sabinanigo,

157 km): 1) Sajzov (Rus) 4 ure 5 minut 46 sekund; 2) Skibby (Dan); 3) Espinosa (Spa); 4) Pistore (Ita); 5) Ekimov (Rus); 6) Virenque (Fra); 7) Ugrumov (Let); 8) Olano (Spa); 9) Jalabert (Fra) 10. Rodriguez (Spa).

Skupni vrstni red: 1. Jalabert (Fra) 84 ur 28 minut 25 sekund; 2. Olano (Spa) + 6:28; 3. Bruyneel (Bel) + 7:50; 4. Mauri (Spa) + 8:51; 5. Virenque (Fra) + 10:31; 6. Pistore (Ita) + 10:40; 7. Garcia (Spa) +11:51; 8. Clavero (Spa) + 12:38; 9. Della Santa (Ita) 16:24; 10. Serrano (Spa) + 16:26; 11. Bartoli (Ita) + 17:49; 12. Garcia Casas (Spa) + 19:02; 13. Rodriguez (Por) + 24:42; 14. Casero (Spa) + 25:58; 15. Gonzalez (Spa) + 26:16; 16. Gianetti (Svi) 27:05; 17. Plaza (Spa) + 27:45; 18. Echave (Spa) + 28:29; 19. Garcia Espana (Spa) + 30:59; 20. Zuelle (Svi) + 35:25.

UEFA izključila kijevski Dinamo in v Ligo prvakov uvrstila danski Aalborg

OPORTO - Evropska nogometna zveza (UEFA) je kijevski Dinamo za tri leta izključila iz evropskih pokalnih tekmoval, v ligi prvakov pa bo mesto ukrajinskega mostva prevzel danski prvak Aalborg, ki bo že v sredo v 2. kolu četrtfinalne faze champions league debitiral na Portugalskem proti Portu. Dinamo naj bi pred tekmo 1. kola proti Panathinaikosu poskusil podkupiti španskega sodnika Lopez Nieta. Ponudil naj bi mu trideset tisoč dolarjev in tri dragocena krzna plašča, sodnik pa naj bi »darila« zavrnil in klub prijavil Uefi. Vodstvo ukrajinskega kluba je obtožbe zavrnilo in napovedalo pritožbo, o kateri bodo sklepali v nedeljo. Vodstvo Dinama trdi, da se Lopez Nieto klubu maščuje, ker mu je Dinamo skupaj s krznom, ki ga je sam zahteval, izročilo tudi račun...

TENIS / POLFINALE DAVISOVEGA POKALA

Nemčija in ZDA v vlogi favoritov

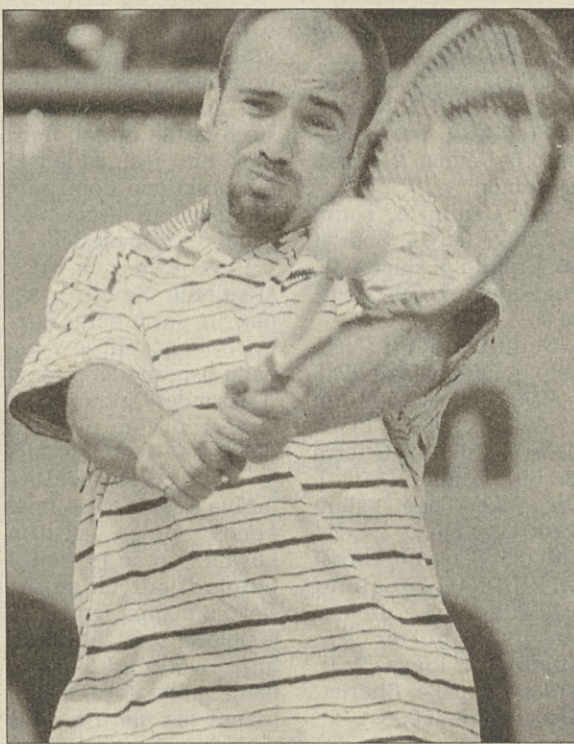
Ista para kot lani, toda Rusija in Švedska letos s precej manjšimi možnostmi za uspeh

MOSKVA, LAS VEGAS - Od danes do nedelje bosta Moskva in Las Vegas prizorišče polfinalnih dvobojev v svetovni skupini Davisovega pokala. Polfinalna para sta enaka kot lani, samo prizorišča so druga, pa tudi napovedi so drugačne.

V ruski prestolnici bosta Boris Becker in Andrej Cernokov otvorila dvoboj med Rusijo in Nemčijo, ki je ponovitev lanskega polfinala, v katerem je Rusija nepricakovano slavila. Tokrat Nemci napovedujejo mascevanje in gladko vodstvo že po današnjih dveh dvobojih. Beckerjev nasprotnik Cernokov je že od leta 1983 v ruski reprezentanci za Davisov pokal, trenutno pa je zdrsnil pod 50. mesto na svetovnih teniskih lestvicah. Po drugi strani pa Becker lani zaradi stalnih sporov z nemsko tenisko zvezo ni nastopal za reprezentanco. Toda njegova vrnitev je bila zelo dobrodošla se posebej zdaj, ko je v vrhunski formi in je trenutno po točkah četrty igralec na svetu.

Rusi so si zamen prizadevali, da bi srečanje odigrali na pesčenih igriščih v Sociju, zato so v dvorani v Moskvi pripravili pesčeno igrišče, na katerem računajo, da imajo proti Nemcem več možnosti kot na drugih površinah.

V drugem današnjem srečanju bosta igrala Jevgenij Kafelnikov in Michael Stich. Jutri bo na sporedu dvoboj dvojic in nemski zvezni trener Nikola Pilić napoveduje, da bosta Becker in Stich igrala skupaj, njuna nasprotnika pa bosta Kafelnikov in Andrej Olkovski. Pilić bi lahko spremenil sestavo dvojic samo v primeru, če bi posamezna dvoboja trajala predolgo. Če po igri dvojic se ne bo prišlo do odločitve, se bodo v nedeljo pomerili se Kafelnikov in Becker ter Cernokov in Stich.

Andre Agassi je prvi igralec reprezentance ZDA (AP)

V drugem polfinalnem dvoboju so ZDA v izraziti prednosti pred Švedsko, ki je lani v Göteborgu po prvem dnevu že izgubljala z 0:2, nato pa na koncu slavila s 3:2 zahvaljujoč poškodbi Samprasa. Toda letos kaj drugega kot zanesljiva zmaga ZDA ne pride v postev, saj Andre Agassi in Pete Sampras med posamezniki ter Todd Martin in Jonathan Stark pri dvojicah predstavljajo zadostno jamstvo, da lahko Američane že vnaprej uvrstimo v finale, ki bo na sporedu od 1. do 3. decembra.

Svedi so se morali zaradi poškodb odpovedati Magnusu Larssonu in Janu Apellu, ki je skupaj z Jonasom Bjorkmanom predstavlja praktično nepremagljivo dvojico. Tako bosta za Švedsko med posamezniki zaigrala Thomas Enqvist in Stefan Edberg, ki bo morda

skupaj z Bjorkmanom zaigral tudi v dvojicah. Toda lahko se zgodi, da bo za Švedsko zaigral tudi nekdanja številka ena Mats Wilander, ki ima skupaj z Edbergom največ zaslug za zmago v finalu Davisovega pokala leta 1984 proti ZDA, ko sta za ZDA igrala John McEnroe in Jimmy Connors, in za sedem zaporednih uvrstitev Švedske v finale v letih od 1983 do 1989.

Danes se bodo začela tudi srečanja za napredovanje oziroma obstanek v skupini najboljših. Pari so naslednji: Madžarska - Avstrija (Budimpesta), Norveška - Belgija (Oslo), Indija - Hrvaška (New Delhi), Češka - Zimbabve (Praga), Venezuela - Danska (Caracas), Maroko - Francija (Casablanca), Mehika - Španija (Ciudad Mexico), Nova Zelandija - Svica (Hamilton).

NOVICE

Brez presenečenj v Tokiu

TOKIO - V nadaljevanju 2. kroga teniskega turnirja v Tokiu z nagradnim skladom 430 tisoč dolarjev ni bilo presenečenj.

Izidi 2. krog: Amy Frazier (ZDA, 7) - Yone Kamio (Jap) 6:4, 6:4, Naoko Sawamatso (Jap, 8) - Yuka Yoshida (Jap) 6:2, 6:0, Amanda Coetzer (JAR) - Want Shi-ting (Taj) 1:6, 6:4, 6:2, Lindsay Davenport (ZDA, 5) - Ai Sugiyama (Jap) 6:2, 3:6, 6:2.

Zmanjšana kazen Tarangu

PONTE VEDRA BEACH - Organizacija teniskih profesionalcev (ATP) se je odločila zmanjšati kazen ameriskemu tenisaču Jeffu Tarangu, ki je bil zaradi nesportnega vedenja na turnirju v Wimbledonu kaznovan s tremi tedni prepovedi igranja. Po novem Tarango ne bo smel nastopiti dva tedna, poleg tega pa so mu denarno kazen 20 tisoč dolarjev spremenili v pogojno. Prepoved igranja se bo začela v ponedeljek, 25. septembra.

Zmaga Jugoslovanov v Grčiji

SOLUN - V prijateljskem nogometnem srečanju je Jugoslavija v Solunu premagala Grčijo z 2:0 (0:0). Pred 30 tisoč gledalci sta zadetka dosegla Curčić (55) in Milojević (85).

Izrael - Urugvaj 3:1 (1:0)

JERUZALEM - Nogometaši reprezentance Izraela so v prijateljskem srečanju, ceprav so nastopili doma v Jeruzalemu, presenetljivo s 3:1 premagali selekcijo Urugvaja, ki so ne dolgo od tega osvojili ameriški pokal. Pred približno šest tisoč gledalci so za domače zadetke dosegli Uhana (33), Attar (57) in Drieks (79), za goste pa je bil strelec Otero (64).

Roda JC vnovič remizirala

KERKRADE - Nasprotnik SCT Olimpije v prvem krogu evropskega pokala UEFA Roda JC je v 5. krogu prve nizozemske nogometne lige zabeležila še četrti remi. Nogometaši iz Kerkradeja so gostili roterdamski Feyenoord, končni izid pa je bil 1:1. Ob starih neodločenih izidih in enem porazu je Roda JC doslej zbrala le štiri točke, kar jo trenutno uvršča na 13. mesto. V vodstvu je Ajax iz Amsterdama, ki je še edino moštvo s stoočstnim izkupicem. Izidi: RKC Waalwijk - Volendam 2:0, Groningen - Vitesse Arnhem 2:0, Sparta Rotterdam - Utrecht 0:0, NEC Nijmegen - Go Ahead Eagles Deventer 0:2, Roda JC Kerkrade - Feyenoord Rotterdam 1:1, PSV Eindhoven - Twente Enschede 3:0, Ajax Amsterdam - Fortuna Sittard 4:0, Willem II Tilburg - Heerenveen 1:1.

Lestvica po 5. krogu: 1. Ajax Amsterdam 15, 2. Willem II Tilburg 13, 3. PSV Eindhoven 12, 4. Groningen 10, 5. Feyenoord Rotterdam 8, 6. Heerenveen 8, 7. RKC Waalwijk 7, 8. Sparta Rotterdam 8, 9. NEC Nijmegen 9, 10. NAC Breda 5, 11. Twente Enschede 5, 12. Utrecht 5, 13. Roda JC Kerkrade 4, 14. De Graafschap Doetinchem 4, 15. Vitesse Arnhem 4, 16. Go Ahead Eagles Deventer 4, 17. Volendam 4, 18. Fortuna Sittard 3.

Beveren izgubil, Club Brugge še povečal prednost

BRUSELJ - V devetem krogu prve belgijske nogometne lige je moštvo Beveren, katerega član je tudi slovenski reprezentant Saso Udovic, gostovalo pri slovitom Anderlechtu in izgubilo s minimalnim izidom 0:1. Beveren tako po 9. krogu ostaja z izkupicem 10 točk, kar ga uvršča na trenutno 11. mesto. V vodstvu je še vedno Club Brugge, ki je tudi v zadnjem krogu zabeležil novo zmago. Tokrat so doma proti Antwerpnu slavili z 2:0. Prva zasledovalca Aalst in Lierse se zaostajata za pet točk. Izidi 9. kroga: Sint-Truiden - Ghent 1:0, Seraing - Lommel 2:0, Club Brugge - Antwerpen 2:0, Mechelen - Harelbeke 1:0, Anderlecht - Beveren 1:0, Aalst - Lierse 1:2, Charleroi - Cercle Brugge 1:1, Ekeren - Standard Liege 2:0, Waregem - Molenbeek 0:1. Lestvica po nepopolnem 9. krogu: 1. Club Brugge 22, 2. Aalst 17, 3. Lierse 17, 4. Harelbeke 16, 5. Standard Liege 16, 6. Charleroi 16, 7. Molenbeek 16, 8. Anderlecht 15, 9. Cercle Brugge 11, 10. Antwerpen 10, 11. Beveren 10, 12. Seraing 10, 13. Sint-Truiden 10, 14. Mechelen 9, 15. Ekeren 8, 16. Ghent 6, 17. Waregem 5, 18. Lommel 4.

Žaromet se je zrušil zaradi slabe konstrukcije

ATLANTA - Letos marca se je na olimpijskem stadionu v Atlanti, kjer bodo prihodnje leto letne olimpijske igre, zgodila nesreča, ko se je eden od stadionskih žarometov zrušil in pri tem ubil Jacka L. Fallsa, konstrukcijskega delavca pri tem projektu. Posebna komisija, ki je raziskovala ta primer, je približno šest mesecev po tem tragičnem dogodku objavila rezultate raziskave, po katerih je za nesrečo kriv cloveski dejavnik oziroma strokovnjaki, ki so projektirali konstrukcijo razsvetljave. Raziskovalna komisija je v svojem poročilu poudarila se dejstvo, da so odgovorni inženirji že kakih deset dni pred nesrečo vedeli za pomanjkljivosti slabe konstrukcije samega žarometnega stolpa, toda tega niso niti sporočili, se manj pa prepričali. Posledica tega je smrtna žrtev in velika gmotna škoda. Poleg tega so vsa dela v veliki zamudi, saj so takoj po nesreči zaustavili vsa gradbena dela na stadionu. Kako bodo ukrepali proti odgovornim za nesrečo, pa trenutno še ni znano. Omenjena komisija je ob tem temeljito pregledala še druge žarometne konstrukcije in tudi večji del ostalih gradbenih konstrukcij na olimpijskem stadionu, ki ima približno 85 tisoč sedišč, vendar drugih nepravilnosti ni odkrila.

FORMULA 1 / PRED NEDELJSKO DIRKO ZA VELIKO NAGRADO PORTUGALSKE

V vroči jeseni bo odslej vsaka dirka zelo važna

Michael Schumacher si naslova v nedeljo še ne more zagotoviti, lahko pa se mu zelo približa

ESTORIL - Formula 1 ta konec tedna vstopa v zelo vročo jesen, saj jo v naslednjih sedmih tednih čaka kar pet dirk. Prva bo v nedeljo na dirkališču v portugalskem Estorilu, vsaka pa utegne biti že odločilna. Michael Schumacher, ki ima pred Damonom Hillom trenutno 15 točk prednosti, si naslova tudi teoretično sicer še ne more zagotoviti, lahko pa se mu zelo približa. Hill se je v podobnih okoliščinah lani dobro znašel, tokrat pa pravi, da

bo bolj kot točke imel v mislih dobro voznjo. »Ce hočem doseci dober rezultat, se moram osredotočiti samo na voznjo in dirko odpeljati brez napak,« razmislija Anglež. Nad obema tekmecema visi pogodna kazen, ki sta si jo prislužila z nesportno voznjo na prejšnjih dirkah; Hill v Monzi, Schumacher (na sliki AP) pa v Spaju. To hkrati pomeni, da bo njun morebitni neposredni obračun na stezi se posebej zanimiv, saj tistega, ki bi znova napravil kaksno

neumnost, čaka prepoved nastopa na eni dirki. Hill je pred nastopom zelo optimističen; se posebej po dobrih rezultatih, ki so jih dosegli na zadnjih testiranjih. Preizkusali so spremenjen zadek, ki se po Hillovih besedah odlično obnese. Williams je v zadnjih letih v Estorilu imel veliko uspeha, saj je zmagal leta 1991, 1992 in lani, medtem ko si je leta 1993 Alain Prost prav na tem dirkališču zagotovil naslov svetovnega prvaka. Hill progo odlično pozna se iz časov, ko je bil Williamsov testni voznik. Zaradi vsega nastetega je Hill v rahli prednosti, toda Schumacher je letos že nekolikokrat postavil napovedi na glavo. Benetton je zadnji teden preživel na testiranjih v Barceloni, kjer so preizkušali nov menjalnik, izboljšano prednje vzmetenje in zavore. Flavio Briatore pravi, da ga poleg posameznega naslova se kako zanima tudi konstruktorski naslov, s katerim bi utisil tiste, ki pravijo, da se pri Benettonu vse vrtilo samo okoli Schumacherja. »Herbertovi rezultati dokazujejo, da

ni tako,« trdi Briatore.

V zadnjih letih se je prvenstvo ob koncu skoraj po pravilu vedno zapletlo in je odločitev padla na eni od zadnjih dveh dirk. »Konkurenca je izjemno ostra in prepričan sem, da bo napeto vse do konca. Seveda bi prvenstvo radi čim prej zaključili v svojo korist, a prepričan sem, da nam pri Williamsu ne bodo pustili mirno spati,« pravi sef Benettona. Hill priznava, da se tehtnica počasni nagiba na Schumacherjevo stran, a obljublja, da bo poskušal vse, da osvoji letošnji naslov. Dvoboj bodo morda lahko izkoristili ostali, zlasti Gerhard Berger in Jean Alesi s Ferrarijem, ki sta že na zadnji dirki v Monzi pokazala odlično formo. Enako velja za Davida Coultharda v drugem Williamsu, ki na dirki nikakor ne more pokazati svojih sposobnosti. Več kot dovolj razlogov torej za napet konec tedna, ki se začneja z današnjimi uradnimi treningi.

Simon Demšar

NOVICE

Ukinili kazen za Salernitano

RIM - Prizivna disciplinska komisija pri nogometni zvezi je sprejela priziv drugoligasa Salernitana in ukinila penalizacijo starih prvenstvenih točk, ki je od začetka prvenstva bremenila mostvo. Salernitana pa bo morala plačati 200 milijonov lir globe. Salernitana je v B ligi po novem druga z osmimi točkami.

Del Piero za Juventus do leta 2000

TURIN - Alessandro Del Piero je do leta dva tisoč podaljšal pogodbo z Juventusom. Od prihodnje sezone naj bi mladi up prejel eno milijardo 200 milijonov lir čistega letnega dohodka.

Začetek SP v hokeju na kotalkah

RECIFE - V Braziliji se bo danes pričelo 32. svetovno prvenstvo v hokeju na kotalkah. Pomlajena italijanska reprezentanca računa na kolajno. Na zadnjem EP je osvojila bron za Portugalsko in Spanijo, s katero se bo pomerila v današnjem uvodnem srečanju. V skupini z Italijo so se Francija, Čile, Nemčija in Svica. Prvak Portugalska se bo pomeril z Argentino, Angolo, Andoro, Brazilijo in Nizozemsko.

Košarka: presenečenj v 3. krogu slovenske lige ni bilo

LJUBLJANA - V tretjem krogu slovenskega kosarkarskega državnega prvenstva za moske ni prislo do novih senzacij. Čeprav je Smelt Olimpija nekaj dni pred tekmo ostala brez prvega trenerja Petra Vilfana, ki je ponudil odstop, so ljubljanski kosarkarji pod vodstvom Janeza Drvarica brez težav premagali Litijane. Ljubljancani so se pokazali v drugačni luči, kot smo jih bili zadnje case vajeni gledati. V prvem polcasu so izjemno garali v obrambi in v prvem polcasu so gostje dosegli le 17 točk. Na trenutke so zaigrali celo evropsko, kar je pred prvo tekmo v evropskem klubskem prvenstvu zelo razveseljivo.

Kosarkarski ples se bo nadaljeval že jutri, ko bo na sporedu 4. krog z derbijem Bavaria Wolltex Maribor - Kovinotehna Savinjska Polzela.

Izidi 3. kroga lige A-1: Smelt Olimpija - Iskra Litus 78:54 (31:17), Satex - Republika 100:75 (51:32), Idrija - Rogaska Donat Mg 83:56 (47:31), Interier - Helios Domzale 81:75 (46:43), Triglav - Bavaria Wolltex Maribor 65:76 (40:43), Kovinotehna Savinjska Polzela - Litostroj 113:91 (56:48); **vrstni red:** Kovinotehna Savinjska Polzela 6, Idrija, Smelt Olimpija, Interier, Helios Domzale in Bavaria Wolltex po 5, Satex, Litostroj, Rogaska Donat Mg in Iskra Litus po 4, Republika (-1) in Triglav po 3 točke.

Izidi 3. kroga lige A-2: Smelt Olimpija ml. - Celje 56:84 (25:43), Pivovarna Lasko - Slivnica 76:75 (51:31), Comet - Loka kava 75:71 (37:32), Koper - Kraski zidar 64:83 (32:40), Zagorje - Jezica 83:77 (37:36), Krka Novo mesto - Ilirija 87:79 (42:33); **vrstni red:** Pivovarna Lasko 6, Krka Novo mesto, Slivnica, Zagorje, Comet, Kraski zidar in Ilirija po 5, Loka kava, Jezica in Celje po 4, KOper in Smelt Olimpija ml. po 3 točke.

KOŠARKA / ITALIJANSKA A1 LIGA

Po dobrem odporu Illy v Bologni spet praznih rok

Tržačani so dvakrat vodili, a Djordjević je bil neusmiljen
Polom Benettona v Forliju, skupil jo je tudi Stefanel

Teamsystem - Illy 78:67 (32:35)

Teamsystem: Djordjević 33, Pilutti 2, Ruggeri 7, Frosini 8, Brown 12, Blasi 6, Damiao 9, Grossi 1, Barbieri.

Illy: Calbini 2, Tonut 5, Zamberlan 14, Shorter 16, Crudup 8, Guerra 12, Pol Bodetto 1, Gori, Piazza 9.

Sodnika: Baldi (Neapelj) in Carone (Brindisi)

PM: Teamsystem 27:39; Illy 21:29. PON: Calbini (35:41), Guerra (58:69), Damiao (77:64). Tri točke: Teamsystem 3:14 (Djordjević 2:4, Pilutti 0:3, Blasi 1:6, Grossi 0:1); Illy 4:14 (Calbini 0:1, Tonut 1:1, Zamberlan 0:2, Shorter 1:5, Guerra 1:2, Piazza 1:3); tenične napake: Shorter. Gledalcev: 5.250.

Illycaffè se z Bologne vrača po pričakovanjih premagan. Favoriziranemu Teamsystemu se je sicer castno upiral, treba pa je tudi reci, da je tekmo praktično dobil sam Djordjević in njegovi soigralci res niso blesteli.

Prvi polčas je bil v znamenju številnih napak in povprečne igre. Pri Bolonjancih je v napadu uspešno igral samo Aleksander Djordjević, ki je že v prvem polcasu dosegel 17 točk. Illycaffè je slabo začel. Velike težave s skokom je imel zlasti pod lastnim košem. Ko se je trener Bernardi odločil za postavbo z nizjimi igralci, se je položaj za Tržacane izboljšal, ker so bili zunanji igralci dokaj razporejeni pri metu na kos

KOŠARKA / V A2 LIGI

Goriški Brescialat uspešen tudi v Imoli

Imola - Brescialat 85:94 (40:43)

Imola: Bortolon 15, Barbiero 15, Tulli 16, Lamma, Cavallari 6, Plazzi 2, Zanetti 2, Jones 29. Costa in Pirazzoli nista igrala

Brescialat: Fazzi 13, Borsi 10, Davis 35, Sfiligoi 3, Milesi 5, Foschini 3, Gilardi 8, Mian 17. Conti in Kristancic nista igrala.

PM: Imola 10:17, Brescialat 29:34.

Ostali izidi 2. kola: Reggio Emilia - Banco Sardegna 86:82, Rimini - Jcoplast 94:80 po podaljskih, Caserta - Polti 72:75, Menestrello -

Reyer 92:95 po podaljskih, Floor - Turboair 104:80, TonnoAuriga - Montecatini 74:85.

Vrstni red: Reyer Benetke, Brescialat Gorica, Rimini in Polti Cantù 4, Bancor Sardegna, Montecatini, Floor Padova, Imola, Jcoplastic in Reggio Emilia 2, Menestrello Modena, Caserta, Auriga Trapani in Turboair 0.

Prihodnje kolo (24.9.): Reggio Emilia - Auriga, Montecatini - Floor, Caserta - Imola, Banco Sardegna - Menestrello, Turboair - Jcoplastic, Brescialat - Rimini, Reyer - Polti

Izidi 2. kola: Teamsystem - Illycaffè 78:67, Cagiva - Reggio Calabria, Scavolini - Mash 84:76, Nuova Tirrena - Siena 83:73, Madigan - Stefanel 70:69, Ambrosiana - Buckler 86:101, Olitalia - Benetotn 96:76.

Vrstni red: Buckler Bologna, Cagiva Varese in N. Tirrena Rim 4, Olitalia Forlì, Stefanel Milan, Teamsystem Bologna, Benetton Treviso, Scavolini Pesaro, Reggio Calabria, Mash Verona in Madigan Pistoia 2, Illycaffè Trst, Siena in Ambrosiana Milan 0.

Prihodnje kolo (24.9.): Buckler - Scavolini, Benetton - Nuova Tirrena, Stefanel - Teamsystem, Mash - Cagiva, Siena - Olitalia, Reggio Calabria - Madigan, Illycaffè - Ambrosiana.

(Guerra, Zamberlan in Piazza). Tedaj sta bolje zaigrala tudi tujca Crudup in Shorter. Z delnim izidom 7:0 je Illy v 15. minuti nadoknadili zaostanek 21:24 in povedel s stiri točkami prednosti, ki jo je obdržal do konca polcasa s košem Guerre v zadnji sekundi. Negativna nota prvega polcasa so bile stiri osebne napake Calbinija, edinega organizatorja igre v tržaskem mostvu.

V začetku drugega dela so gostitelji silovito potegnili in kazalo je, da bo Illy povsem popustil, tudi ker je Calbini že v 3. minuti naredil peto osebno napako. A ni bilo tako. Razen sijajnega Djordjevića (33 točk, 8:12 za dve točki, 2:4 za tri, 11:13 v prostih metih, 6 skokov, 4 asistencije) so Bolonjanci spet zaigrali povprečno in Illycaffè je po kosu Guerre v 8. minuti spet povedel z 48:46. Mladi Gori, ki je zamenjal Calbinija, je v napadu izgubil nekaj zoga, tako da je bila prednost Tržacanov slabi igri Bolonjancov navkljub, zal, kratkotrajna. Z delnim izidom 11:2 je Teamsystem vzpostavil prejšnje stanje in čeprav

Tržacanov ni nadigral, se ni več pustil ujeti. Gostitelji so prevladali pod košema, kar jim je omogočilo, da so sprožili več učinkovitih protinapadov. Shorter ni mogel konkurirati z asom Djordjevićem, nastop Crudupa pa je bil neopazen. Pot do obstanka bo s taksnima tujcema zelo težavna.

Za največje presenečenje je sinoči vsekakor poskrbel Olitalia iz Forlija (Niccolai 29, Attruia 17), ki je favoriziranemu Benettonu (Williams 21, Rebraca 12) zadal poraz z dvajsetimi točkami. Gostitelji so zadel kar 13 trojk v 24 poskusih.

Presenetil je tudi Madigan iz Pistoie (Spagnoli 17, Thomas in Crippa 12), ki je za točko premagal večno nedorečeni Tanjevićev Stefanel (Blackman 20, Fucca 17).

Prvak Buckler (Komažec in Woolridge 23) je v Milanu proti Ambrosiani (King 23, Ragazzi 21) zmagal lažje od pričakovanega.

Scavolini (Thompson 19, Riva 18) je proti Mashu (Lothridge 27, Londero 23) prepričljivo vodil že v prvem polcasu.

KOLESARSTVO

Cassani dobil pokal Sabatini

»Azzurri« jutri v Kolumbijo

PISA - Davide Cassani je zmagovalec 43. pokala Sabatini, profesionalne kolesarske dirke, ki je potekala na krožni progi v Valderi. Cassani je 193 kilometrov prevozil v 4 urah in 21 sekundah (povprečna hitrost 41, 145 km na uro), 18 sekund za njim pa sta skozi cilj pripeljala Di Basco in Colagè.

Na dirki so nastopili »azzurri«, ki bodo jutri odpotovali na svetovno prvenstvo v Kolumbijo. Ritem dirke je bil zelo visok, takoj pa je potegnil Andrea Taffi, ki je vodil skupino vse do pet kilometrov pred ciljem. Takrat je Cassani izkoristil nekaj trenutkov nezbranosti ostalih in si pridobil približno sto metrov prednosti. Tri kilometre pred ciljem se je njegova prednost še povečala in v zadnjem kilometru je znasala že 18 sekund, tako da je na koncu brez težav slavil.

Vrstni red pokala Sabatini: 1. Cassani, ki je 193 km prevozil v 4 urah 21 minut, s povprečno hitrostjo 41, 145 km na uro. 2. Di Basco + 11 sek.; 3. Colagè; 4. Casagrande; 5. Ivan Gotti; 6. Chiappucci; 7. Magnien (Fra); 8. Lanfranchi; 9. Tchmil (Ukr); 10. Scinto.

ODBOJKA / JUTRI NA NIZOZEMSKEM ZAČETEK 19. EVROPSKEGA PRVENSTVA ZA ŽENSKE

Rusija kot običajno glavni favorit, med kandidati za vrh tudi Hrvaška

Po končanem moskem evropskem odbojarskem prvenstvu v Atenah so sedaj na vrsti ženske. Dvanajst najboljših ženskih reprezentanc se bo pomerilo za 19. naslov na starem kontinentu v dveh nizozemskih mestih - Groningenu in Arnhe. U. Prvenstvo bo trajalo od 23. septembra do 1. oktobra. Sistem tekmovanja je pri odbojkaricah povsem enak moskemu. Po vsej verjetnosti nam najboljše odbojkarice v Evropi ne bodo mogle nuditi takega spektakla kot moski, ker trenutno ni dveh ženskih reprezentanc, ki bi lahko pokazali tako odbojko kot varovanci Julia Velasca in Joopa Alberda.

Med vsemi pa izstopajo odbojkarice Rusije, ki so bile doslej kar stirinajkrat evropske prvakinja. Po prvih treh zaporednih naslovih SZ - v letih 1949, 1950 in 1951 - se je potem na evropski Olimpijadi prebila Českoslovaška, nato pa je spet sledilo obdobje sedmih zaporednih zmag SZ. Serijo teh uspehov je prekinila Bolgarija na domačem prvenstvu leta 1981, ko so domačinke zaigrale kot v transu. Z dvema naslovoma se lahko ponosa nekdanja NDR (v letih 1983 in 1987), preostali naslovi pa so seveda romali v nekdanjo SZ. Leta 1991 v Rimu

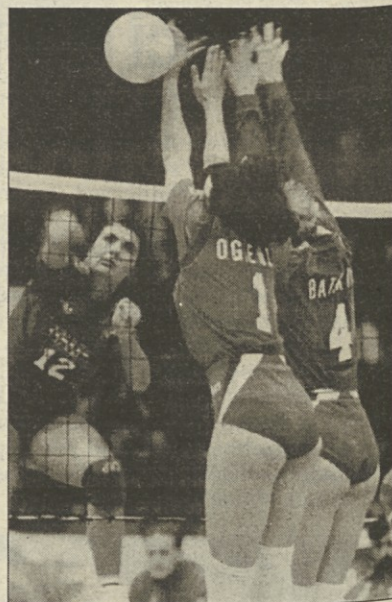
je bila prvak SND, pred dvema letoma pa Rusija. Zato je povsem jasno, da so varovanke temperamentnega Nikolaja Karpola tudi na skorajšnjem EP prvi favoriti.

Hrvaška lahko preseneti. Čeprav se lahko tudi odbojkarice bivše Jugoslavije ponasajo z osvojitvijo bronaste kolajne na prvenstvu leta 1951, kasneje niso dosegle omembe vrednih uspehov. Se največ je Jugoslavija dosegla leta 1958 v Pragi, ko je obicala na 7. mestu. Večkrat pa se sploh ni uvrstila med 12 najboljših v Evropi. Po zaslugi Hrvaske pa je na EP v Brnu prislo znotraj bivše balkanske države do korenitih sprememb. Najprej je Mladost iz Zagreba leta 1991 osvojila naslov klubskega prvaka Evrope. Vodstvo zagrebskega prvoligasa je prevzel ruski trener Nikolaj Karpol in v prestolnico Hrvaske pripeljal dve svoji najboljši igralki. Najboljša podajalka na svetu Irina Kirilova je kasneje dobila tudi hrvasko državljanstvo in je pred dvema letoma imela največ zasluga za 6. mesto nove države. S tem se je Hrvaška neposredno uvrstila na letošnje EP na Nizozemskem. Potem, ko je dobila hrvasko državljanstvo so odlični ruski center Je-

lena Cebukina in so Barbara Jelić, Slavica Kuzmanić, Nataša Osmokrović in ostale napravile izreden kakovostni skok, ima danes po splošnem mnenju vseh poznavalcev ženske odbojke Hrvaška eno najboljših ekip v Evropi. Le škoda, da se je zadnje case nekoliko zataknilo na relaciji igralk in vodstvo reprezentance z Odbojgarsko zvezo Hrvaske, tako da je trener in selektor Ivica Jelić celo odstopil. Potem je bil spor nekoliko zglašen, Jelić je ostal, a vzdusje znotraj same reprezentance po vsej verjetnosti ne bo več tako, ko si je Hrvaška privoščila nekaj nenadejanih uspehov z zmagami nad Italijo, Cesko, Nizozemsko in celo Rusijo.

Marco Aurelio Motta na razpoutu Po EP leta 1991 v Italiji v Rimu, ko je bil takrat na krmilu Italijank Sergio Guerra, ki je obical na najbolj nevhaleznem 4. mestu, je vodstvo FIPAV sklenilo da zamenja trenerja, ki je v prvenstvu s sesterko iz Ravenne osvojil kar enajst zaporednih italijanskih naslovov. Poleg tega pa bi morala Italija leta 1994 organizirati SP, ki je bilo zaradi zapletov na relaciji FIPAV - FIVB prepuščeno Braziliji. Na EP pred dvema letoma v Brnu je Italija pod taktirko novega trenerja spet

osvojila 4. mesto. Povsem se je presenečil nastop na lanskem SP v Braziliji, ko so »azzurri« najprej izgubile s Kitajsko nato z Ukrajino, ta poraz pa je bil pred spopadom z Rusijo usoden za končni razplet. »Azzurre« so se morale tako od SP posloviti že po prvem delu prvenstva skupaj z Romunijo, Perujem in Kenijo. Tudi letošnji nastop na izredno močnem turnirju v Motreuxu v Svici ni bil kaj prida spodbuden. Italijanske odbojkarice so obstale na 7. mestu, za njimi pa je bila samo Svica, medtem ko so bile ostale reprezentance (Brazilija, Kuba, ZDA, Rusija, Južna Koreja in Japonska - tak je bil končni vrstni red) prevelik zalogaj za varovanke brazilškega trenerja, nad katerim že visi Damoklejev meč. Vsekakor pa moramo poudariti, da je prislo pri delu z mladimi italijanskimi odbojkaricami do korenitih sprememb, ki so prinesle tudi spodbudne rezultate. Cas mladih, izredno visokih in obetavnih odbojkaric sele prihaja. Pri vsem tem pa se zastavlja vprašanje, če sloni na isti osnovi tudi delo z mladimi odbojkaricami v njihovih matičnih klubih. Ali so tako dobro pripravljeni in podkovani tudi trenerji ženskih ekip kot denimo pri moskih. Po

V Montreuxu se Italija ni izkazala

našem mnenju je na svetu samo en Julio Velasco, ki je opravil neprecenljivo delo, morda veliko večje na motivacijsko-psihničnem področju in skupinski dinamiki, kot denimo tehnično-selektivno. Danes je na svetovnem in evropskem moskem vrhu generacija, ki je leta 1985 v Milanu osvojila srebrno medaljo v mladinski konkurenci, za takratno nepremagljivo SZ. Z visokimi igralci so selekcijo ter tehnično-taktično delo opravili drugi glede na rezultate izredno dobro.

G. Furlanić

MLADINSKE IGRE / SODELUJEJO EKIPE SLOVENIJE, FURLANIJE - JULIJSKE KRAJINE IN KOROŠKE

Danes in jutri v Novi Gorici tradicionalne igre treh dežel

Na sporedu tekme v atletiki, košarki, rokometu, tenisu, namiznem tenisu in odbojki - V predstavnštvu FJK tudi športniki in trenerji iz naših društev

V organizaciji Olimpijskega komiteja Slovenije bodo danes in jutri v Novi Gorici potekale »Mladinske igre treh dežel«, na katerih sodelujejo mladi športniki do 15. leta starosti iz Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške. Prireditelj poteka izmenično vsako leto v drugi državi, letos pa so na sporedu že dvaindvajseti po vrsti. Na osnovi te ideje so kasneje nastale igre Alpe Adria in tudi številne druge skupne pobude v teh treh deželah, kot so Srečanje na tromeji, Tek treh dežel in skupna kandidatura za organizacijo zimskih olimpijskih iger.

Cilj te doslej vedno zelo uspele športne prireditve, na kateri se vsako leto zberejo najbolj perspektivni športniki iz treh dežel, je poleg športnih tekmovanj tudi v medsebojnem spoznavanju mladih različnih jezikov in kultur, ki jih družijo

skupni jezik sporta in prijateljstva. Na programu bo šest panog, in sicer atletika, košarka, rokomet, ženska odbojka, tenis in namizni tenis. V odbojkarški ekipi FJK, ki jo je izbral prof. Mario Cač sta tudi borovka Caterina Macho in slogasica Jersenska Furlan, v namiznoteniski vrsti, kjer je selektor Robi Milič, pa so med dekleti v deželni vrsti krasovke Dasa Bresciani in Nina ter Martina Milič, pri fantih pa Gorazd Milič in Bojan Simoneta.

Ob tem velja še omeniti, da je selektor in trener slovenske odbojkarške reprezentance Zoran Jerončič, ki že vrsto let trenira naše zamejske ekipe, njegova pomočnica pa Miranda Kristancić, ki je trenerka goriske Olympie, ki bo letos zaintrigirala v C2 ligi.

Sodelujoče ekipe se bodo danes zbrale v Novi Gorici, kjer bo

na mestnem stadionu ob 14.30 svečana otvoritev iger, nato pa se bodo ob 15.30 začela športna tekmovanja. Atleti bodo tekmovali na stadionu, košarkarji v telovadnici OS Frana Erjavca, odbojkarice v OS Milojka Strukelj, namiznoteniska tekmovanja bodo na igriščih Športnega parka, rokometasi pa bodo igrali v Ajdovscini.

Jutri ob 9. uri se bodo igre nadaljevale s tekmami v odbojki (telovadnica OS Frana Erjavca), košarki (OS Erjavec), v končanih tekmovanjih bo na posameznih tekmovališčih podelitev priznanj, po skupnem kosilu v Dijskem domu Mitje Gorjupa pa bo tam ob 14. uri tudi svečan zaključek srečanja.

Cepprav cilj prireditve ni strogo športne narave, pa so na preteklih srečanjih doživeli prvo uveljavitev mnogi tekmovalci

in tekmovalke, ki so kasneje posegli po državnih naslovih v matičnih državah, nekateri med njimi pa so segli visoko tudi v mednarodni športni svet. Moroda je najbolj svez primer tega slovenski skakalec v daljino Gregor Cankar, ki je na teh igrah zmagal leta 1990 na Koroškem, lani pa je postal svetovni mladinski prvak, pa tudi Brigita Bukovec je svojo zmogovitost pot začela prav na teh igrah.

Na športnem področju največ pričakujejo prav domačini, ki so se na igre zelo resno pripravili, naša dežela ima možnost uveljavitve predvsem v odbojki in v namiznem tenisu, kjer bi se lahko naše predstavnice in predstavniki vmesali v boj za zmago. Najhujiši nasprotnik bo tudi v teh dveh panogah Slovenija, medtem ko Koroška ne bi smela predstavljati težje ovire.

KOŠARKA / JADRAN TKB PRED PRVIM KOLOM B LIGE

Trener Vremec optimistično pričakuje začetek prvenstva

Konkurenca zelo ostra - Dosedanji testi presegli zastavljene cilje V moštvu vzdušje optimalno, predvsem po okrepitvi s Calavito

Košarkarska združena ekipa Jadrana bo jutri pričela novo preizkušnjo v B ligi. V dosedanjih 19 odigranih prvenstvih je Jadran že šestkrat nastopil v drugoligaski konkurenci, najboljšo uvrstitev pa so plavi dosegli v letih 87/88 (3. mesto ter poraz v play offu s Ferraro po zmagi s San Donajem) in 88/89 (4. mesto ter poraz v play off s San Lazzarom). Tedaj so bili protagonisti Marko Ban, Claudio Starc, Mauro Čuk, Robi Danež, Valter Sosić in Sandi Rauber (edini »preživeli«), v letošnjo sezono pa tekabejenci stopajo s povsem novimi obrazi, ki so izraz naše košarke 90 let. Nekateri imajo sicer za sabo že eno leto nastopanja v B ligi (sezona 92/93), treba pa je poudariti, da so Oberdan, Pregarc in Rebula takrat imeli pred seboj nekatere predstavnike stare garde, medtem, ko bodo letos med protagonisti moštva. Ob njih in »senatorskem paru« Rauber - Vitez so se predstavniki srednje generacije (Arena in Hmeljak) ter par najmlajših (Samec in Klabjan). Edina in prava novost je prihod Joea Calavite, ki je najbrž prvi pravi »težki in visoki« center v Jadranski zgodovini sploh.

Nov obraz bo tudi na jadranski klopi, saj je trenerško mesto prevzel Andrej Vremec (na sliki), s katerim smo pogovorili pred jutrišnjim startom.

Jutri zvečer vas čaka prvi letošnji izpit. Kakšno je vzdušje v ekipi?

Smo seveda napeti. Lahko rečem, da kar nestrpno pričakujemo začetek, saj se že dolgo pripravljamo. Morala je visoka, predvsem po zmagi na sobotnem turnirju, ko smo

proti videmskemu B ligasu zaigrali zelo učinkovito. Prepričan sem, da s tako igro lahko ciljamo na vrsto uspehov, obenem pa lahko igro še krepko izboljšamo.

Govori se, da bo konkurenca zelo ostra...

Nastopili smo na nekaterih turnirjih in odigrali precej prijateljskih tekem, ki so nam potrdile, da se lahko mirno vrzemo v boj. Nacelno se ne bojimo nikogar, vemo pa, da so nastopajoča moštva zelo kvalitetna in da nas vsak konec tedna caka neizprosni boj. Manjša težava je v tem, da ne poznamo večine nasprotnikov. V pogovorih s trenerji iz Piemonta in Lombardije sem zvedel, da so nekatera moštva iz B lige v prijateljskih tekmah in turnirjih nadigrala številna moštva iz elitne B lige.

Kako bi s kakovostno lestvico razdelil nastopajoča moštva?

Po doslej zbranih informacijah si vloga glavnega favorita delita Riva del Garda in Biella. Za njima je skupina osmih ekip, medtem ko naj bi bila Collegno in Cassano nekoliko slabša. Srednjo skupino bi lahko razdelili na tri podskupine. V prvo naj bi spadali Desio, Cividale in Monza, v drugo smo najbrž mi z Oderzom in San Giovannijem, Orobica in Varese pa zaključujeta ta dolg spisek »outsiderjev«. Obeta se zelo izenačeno prvenstvo, odločale pa bodo predvsem minimalne razlike, v prvi vrsti izkušnost in pa se športna sreča. Vse to velja do novemberskega prestopnega roka, ki lahko prinese do številne novosti.

Kateri so pozitivni in kateri negativni aspekti?

V prvi vrsti sta entuzia-

zem in »super klapa«, ki omogočata, da je vzdušje v ekipi prijetno in zelo sproščeno. Vsi skupaj smo seveda zelo motivirani, saj bi radi tako samim sebi, kot ostalim ki nas bodrijo, dokazali, da lahko dosežemo še mnogo več kot doslej. Prihod Calavite je doslej največja okrepitev, saj smo končno zelo dobro kriti v eni izmed ključnih pozicij. Glede negativnih aspektov bi omenil zelo dolga in naporna avtobusna potovanja, saj bomo pogosto križarili tudi po 8-10 ur. Manjka nam tudi uigranost in nismo se mentalno navajeni, da imamo v peterki tudi Calavito, kar moramo maksimalno izkoristiti.

Po dveh letih samih zmag in velikih uspehov preti nevarnost, da bi kako

morebitno krizno obdobje vse pokvarilo. Se tega bojis?

Sploh ne. Fantje so izkušeni in pametni, društvo nam stoji ob strani in tudi v primeru vrste porazov ne bo nihče zgubil živcev.

Imas kakšno posebno željo?

Ob logičnih velikih ambicijah bi si želel, da bi v trzasko športno palaco privabili res veliko ljudi. Pred leti sem tudi sam glasno in burno navijal v skupini tisočih oseb, ki so sledile Jadrani v zlatih casih. Zave-

dati se moramo, da je športna palaca namenjena le redkim. Kdor tam igra, predstavlja del trzasko realnosti in škoda bi bilo, da bi se na tekmah slovenske združene ekipe zbrala le majhna skupina, ki bi v tiski spremljala dogodke na igrišču.

Vanja Jogan

Konjske dirke

piše: Giorgio Plettersech

Sec Mo tudi tokrat favorit v Milanu V Montecatiniju bo najbolj negotovo

1. dirka (Turin): Sec Mo (2) ostaja favorit, cepprav bo startal iz druge vrste. Dobro alternativo zanj predstavlja Sofocle Egral (X), opozarjamo pa tudi na Scorfana (1); 2. dirka (Turin): Tiffani As (1) ima vse možnosti za novo zmago, paziti pa bo moral na Tespi Lb (2) in Tamarixa (X); 3. dirka (Montecatini): napoved je izredno težka. Po našem mnenju imajo več možnosti od ostalih Onaki (2), Pramzan Si (1) in Mitroz Mo (X); 4. dirka (Taranto): Pedrita (X) ima zelo dober start in lahko zmagata. V dobri formi je tudi Milabro (2), oba pa lahko presenetli Nordissima (1);

5. dirka (Rim): Terminator (1) je obvezen favorit, paziti pa bo moral na Roi Lewisa (X) in Gadhiya (2);

6. dirka (Milan): Dolce Sorriso (2) lahko ponovi zmago izpred tedna dni, toda če bo imel ugoden teren, bo Slim Barret (1) zelo neugoden nasprotnik. Stalen napredek pa kaže Executive Cando (X);

Dirka tris

(Milan, 18.00, 25 konjev) NASI FAVORITI: 20. Perseo Ami, 15. Leon Palm, 25. Nepal D'Assia;

DODATEK ZA SISTEMI: 24. Moro, 10. Impari Jet, 6. Drago Sem.

Totip

1. — prvi	2
drugi	1X
2. — prvi	12
drugi	X
3. — prvi	2X
drugi	1
4. — prvi	X
drugi	12
5. — prvi	1
drugi	X2
6. — prvi	2X
drugi	1

Obvestila

OK VAL

obvesca, da OTROSKA TELOVADBA za otroke poteka v Standrežu ob sredah in petkih pod vodstvom prof. Brajnika; za otroke vrteč od 15.00 do 15.45, za dečke in deklice prvih dveh razredov osnovne šole pa od 15.45 do 17.00. ORODNA TELOVADBA/AKROBATIKA za osnovnosolce in osnovnosolke pa bo ob torkih od 15.30 do 17.30.

OK VAL, SZ SOCA, SZ OLYMPIA IN SD NAS PRAPOR sporočajo da so se začeli treningi novoustanovljenih skupin under 13 (pokal CORAG) in under 14 (narasajniki). Treningi bodo ob torkih in petkih od 17. do 19. ure v standreški telovadnici.

SD BREG - ODESEK ZA REKREACIJO

obvesca, da bo prva vadbeni ura v petek, 22. septembra, ob 21.15 v občinski telovadnici v Dolini. Telovadba bo vsak tork in petek. Vabljeni vsi člani.

SD BREG - ODOBJKARSKA SEKCIJA

prireja tečaj miniodbojke za deklice letnikov '85, '86, '87. Urnik vadbe: ob ponedeljkih ob 17.30 in ob sredah ob 16.30 v občinski telovadnici v Dolini.

SD SOVODNEJE

sporoča, da so na razpolago abonmaji za prvenstvene tekme Sovodenj v promocijski ligi pri G. Marsonu (tel. 882150), pri D. Peliconu (tel. 882214), pri I. Petejanu (tel. 882171), v gostilni Rubiški grad in v gostilni Pri Francetu.

PLAVALNI KLUB BOR

organizira v sezoni 95/96 tečaj plavanja za neplavalce, rojene pred letom 1991, solo plavanja za mlade od 5. do 18. leta in rekreacijo za odrasle. Vpisovanje do petka, 22. septembra v Borovem športnem centru od 19. do 20. ure in po tel. na št. 51377.

SHINKAI KARATE KLUB

prireja tečaje karateja in samoobrambe v telovadnici Silvestri na Proseku. Treningi so ob ponedeljkih in četrtek s sledečim urnikom: otroci od 18.30 do 19.30 ter odrasli od 20. do 21.30. Urnik in začasni sedež tajništva od ponedeljka do petka od 19.30 do 20.30 v telovadnici

GIMNASTICNI ODESEK SZ BOR

vpisuje za športno in baletno gimnastiko ter akrobatiko za sezono 1995/96 v uradnih urah na sedežu društva ali po tel. št. 51377 vsak dan od 17. do 19. ure.

SK KRAS - odsek za rekreacijo

obvesca, da se bo pričela rekreacijska telovadba za odrasle in sicer: sestanek in prva vadba za MLAJŠO SKUPINO bo DANES, 21.9., ob 21. uri; STAREJŠA SKUPINA bo začela vaditi v oktobru. Dokončni urnik bomo sporočili naknadno. Vpišete se lahko v tajništvo društva ali na prvi vadbeni uri - tel. tajništva v SKC v Zgoniku 229477. Pričakujemo vas!

ODOBJKARSKO DRUSTVO BOR

obvesca, da so se pričeli treningi za deklice letnikov '82, '83, '84. Treningi so vsak ponedeljek ob 15. uri na Stadionu 1. maj. Pojasnila na treningih ali na tel. št. 814212 (Katja).

ODOBJKARSKO DRUSTVO BOR

organizira v sezoni 95/96 rekreacijo za bivše igralke. Vse zainteresirane vabi na sestanek, ki bo v ponedeljek, 25. t.m. ob 20. uri na stadionu 1. maj. Pojasnila lahko dobite na tel. št. 397439 (Sandra).

SZ GAJA - teniski odsek

sporoča, da se je začelo vpisovanje za novo sezono in za začetniški tečaj v tenisu za osnovnosolske otroke. Vpisovanje na sedežu društva ali po telefonu (226115) od 18. do 20. ure. Treningi se bodo pričeli 9. oktobra.

PLANINSKI ODESEK

SZ SLOGA IN SK DEVIN

prirediti v nedeljo, 24. septembra enodnevni izlet z društvenim kombijem in osebnimi avtomobili v Forni Avoltri ter vzpon na Creto Bordaglio. Odhod iz Sesslana ob 6.30. Informacije na tel. 200782 in 226285.

SD BREG - odbojkarška sekcija

prireja tečaj miniodbojke za deklice letnikov 85, 86, 87. Urnik vadbe: ob ponedeljkih ob 17.30 in ob sredah ob 16.30 v občinski telovadnici v Dolini.

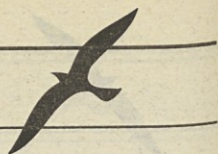
Danes igra za vas Totocalcio

Viktor Tomsic

Viktor Tomsic (letnik 74) je svojo košarkarsko pot pričel pri Kontovelu. Po treh letih je prestopil k Boru in mnogo let igral v mladinskih postavah plavobelih. V sezoni 92/93 je ojačil jadransko postavo mladincev v državnem prvenstvu, zatem pa je postal član Cicibone, kjer bo letos odigral svojo tretjo sezono v članski postavi. Viktor rad igra tudi nogomet, svojo športno pozornost pa posveča tudi teku, smučanju in atletiki. Prejšnji teden je Matej Caharija pravilno napovedal 9 izidov.

Cagliari - Juventus	1 X 2
Cremonese - Roma	X 2
Lazio - Udinese	1
Milan - Atalanta	1
Napoli - Inter	X 2
Parma - Fiorentina	1 X
Piacenza - Bari	1
Torino - Sampdoria	X
Vicenza - Padova	1 X 2
Verona - Bologna	1 X
Pistoiese - Avellino	1
Alessandria - Modena	2
Catania - Avezzano	1

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3.- 20. 4. Nekdo vam bo postregel s tako dobrim nasvetom, da mu boste pri prici prisluhnili. Glejte, da ne boste ostali zgolj pri poslušanju; urno zaplesite v pravo smer.

BIK 21. 4.- 20. 5. V zelji po dokazovanju se boste zagrizli v delo, ki vas v resnici sploh ne bo zanimalo. Z veliko prisilo vam bo vendarle uspelo: dokazali se boste, kar pa bo tudi vse.

DVOJČKA 21. 5.- 21. 6. Vsiljevala se vam bo misel, da vas nacrtno zavirajo prav tisti, ki naj bi skrbeli za vas napredek. Ne bodite tako krivici do sebe in drugih; razmislite o ozadju svojih sumov.

RAK 22. 6.- 22. 7. Omahovali boste glede nekega donosnega posla, saj bi pri njem imeli opravka s clovekom, ki se vam zdi zelo neprijeten. Nikar; vzemite ga kot izziv za osebno napredovanje.

LEV 23. 7.- 23. 8. Svoj videz boste hoteli se polepsati, zato si boste privoscili nova oblacila. Ampak najljepši ste vendarle tedaj, ko ste videti srečni tudi goli, bosi in lačni.

DEVICA 24. 8.- 22. 9. Po dolgih letih boste srečali osebo, ki vam je bila nekoč zelo pri srcu. Čeprav sta se v tem casu oba zelo spremenila, se bosta tokrat ujela bolj kot kdajkoli prej.

TEHTNICA 23. 9.- 22. 10. Izcrpani boste, saj vam bo vase tekmovalno razpolozenje v trenutku popilo energetske zaloge. Pri prebitevanju drugih ste prehiteli se sebe. Kaj vam bo takсна zmaga?

ŠKORPIJON 23.10.- 22.11. Ozrli se boste v preteklost in z veseljem ugotovili, da ste v bistvu prav zadovoljni. Ob tem spoznanju bo vaša prihodnost zrasla do vrha življenjske radosti.

STRELEC 23. 11.- 21. 12. Pognali se boste v reševalno akcijo, saj boste dobili občutek, da vasa ljubezen pospešeno tone v pozabo. Odrzite odvečen balast, pa se boste brez težav odbržali na površju.

KOZOROG 22. 12.- 20. 1. Spet se boste zatekli k nekemu, pred katerim lahko brez zadržkov razkrijete svoje intimne težave. Temeljito se boste olajšali in se poslovili do naslednje stiske.

VODNAR 21. 1.- 19. 2. Dela se boste, kot ponavadi, lotili v zadnjem trenutku, zaradi cesar bo vasa okoličica na trnih. Delali boste počasi in mirno, saj veste, da ste v zadnjem trenutku najboljši.

RIBI 20. 2.- 20. 3. Notranje tegobe vas bodo klicale k spovedi. Ne boste omahovali; poiskali boste razumevajočo dušo in se ji razkrili do dna. Iskrenost je najkrajša pot do olajšanja.

AZIJA

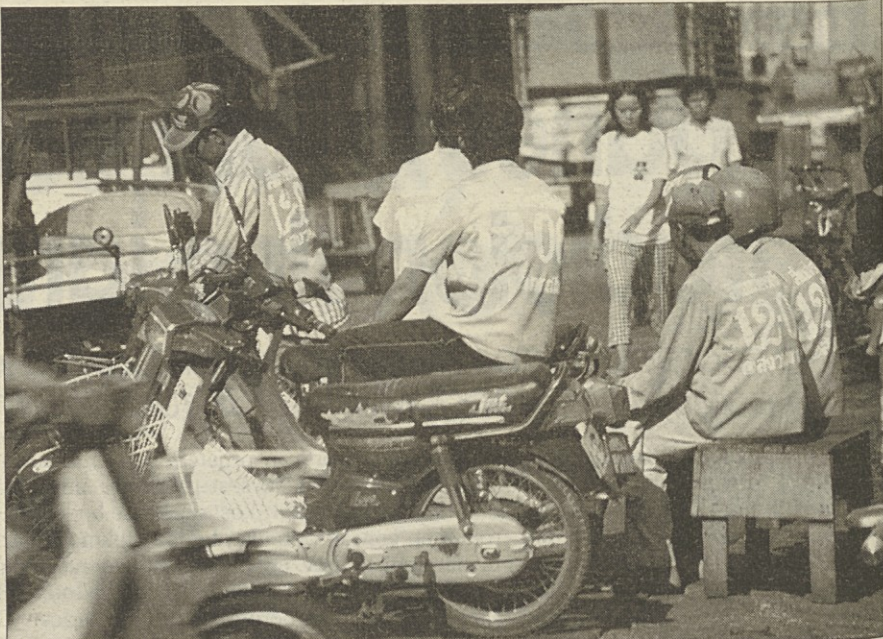
Taksi na dveh kolesih

Voznik se ne ustraši niti družinice

Vsepovsod po svetu je mogoče naleteti na javna prevozna sredstva, ki se zdalec niso podobna tistim, ki jih poznamo v Evropi. Za vecje razdalje po kopnem so se vedno neprekosljivi vlaki, avtobusi oziroma v najslabšem primeru tovornjaki. Mestni promet pa na razlicnih koncih sveta kaže nadvse pestro podobo vsakovrstnih vozil, katerih kolesa najpogosteje poganja bencinski motor, ne tako redko pa tudi osli, konji ali ljudje.

Marsikje v dezelah tretjega sveta so namesto taksijev na stitih kolesih na voljo kar motocikli, od najbolj preprostih vespam podobnih mopedov pa do vec kot stokubičnih japonskih lepotev. Tujci se nad neobicajno ponudbo sprva si-

cer zmrdujejo, toda ko presenečeni ugotovijo, da drugace pač ne gre, se preprosto vdajo v usodo. Tovrsten prevoz je se posebno razvit na karibski Dominikanski republiki, kjer je mototaksist nadvse priljubljen in donosen poklic. »Moto-

Moto-taksisti so pogosto brez pravega dela (Fotografiji: Igor Fabjan)

concho« - kot se imenuje takšen taksist, s svojim motorjem neutrudno krozi po mestu ali vasi in isče stranke. Pri tem ni prav nič izbircen in se ne zmede niti pred kupi prtljage ali celo manjšo družino.

Z najpestrejšo ponudbo nenavadnih prevoznih sredstev se zagotovo ponasa Azija in morda se zlasti jugovzhodna Azija, katero bi lahko imenovali kar »disneyland« evropskim očem se kako nena-

vadnih vozil. Poleg vsakovrstnih kombijev in avtobusov so najzanimivejša ponudba mest tako ali drugače prirejeni »bicikli« za prevoz ljudi in blaga, ki jih poznamo pod imenom riksša.

Marsikatero bolj razvito jugovzhodnoazijsko mesto pa se ponasa s svojevrstnimi bolj ali manj sodobnimi motornimi riksami. Namesto zasoplega lastnika takšna vozila poganjajo domiselno prirejeni motocikli. Svojim lastnikom takšni trikolesniki poleg zaslužka zagotovo prinasajo tudi veliko veselja. Posebno so zanimivi v nekaterih tajskih mestih, kjer je vecina teh vozil prav domiselno pobarvana. Krasijo jih tudi slikovite podobe, številna pa se ponasajo se z najrazličnejšimi okraski, disecimi rozami, blesecimi luckami ali pa vsaj hrescecimi tranzistorji.

Toda voznja s hrupnimi skrpucali ni nič kaj prijetna in veliko ljudi pri vsakdanjih nakupih se vedno raje sede v klasično rikso na nozni pogon. Moderne rikse kljub vecji hitrosti in bliscu nikoli ne bodo mogle nadomestiti cara pravih riks, ki se vedno neslišno in zanesljivo ubirajo pota med kaoticnim prometom azijskih mest...

Igor Fabjan

Moderna rikša neke na tajskem severu

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

373	POMLADNA CVETKA	KOMPIJUTER	IZKLJUCITEV APARATA	LAKOTA	LITIJ	INDIJSKI OREH, EPATKA	SLOV. POLITIK	AVTOR: MARKO BOKALIC	DEJANJE	TEKST DRAMSKE UPODOBIVTE	RAZMNOZEVALNA TVORBA	TRIMESTER	SLOV. TENORIST (JOSIP)	PRITOK VOLGE	OSCAR ARIAS	PREGIBNA BESEDNA VRSTA	STROG, NEPOPUSTLJIV CLOVEK	MADZ. FILM. REZISER (ISTVAN)	SPRIMEK SNEGA	KONEC MOLITVE
NAJVISJI VRH SLOVENIJE								STARA EVROPSKA DRZAVA												
DIFERENCA								VTIKANJE CERKVE V POLIT. LETOVISCE V SVICI												
ATEK					VEDA O ZGRADBI ZIVIH BITIJ BOZJA SODBA										KRSC. OBED ZDRUZEN Z BOGOSLUZJEM					
STROJ ZA ZEMELJSKA DELA								KAMEN Z VREZANO PODOBO DEL. KONJ. OPREME					POSTELJNA NISA		JURCEK					
BRIT. GLASB. PRODUCENT (BRIAN)				KOS. POLITIK (IBRAHIM) DUH. GLAVAR KOPT. CERKVE							LONGYKA GORA NAD ZELEZNO KAPLO				MAKED. KOLO				LETOVISCE V ISTRI	KROZENJE KRVI ALI DENARJA
AGRESIJA						NADLEZNA ZUZELKA UREJENA OBALA				PRIMORSKA TOVORNA ZIVAL					LIVORNO			VINKO OSLAK SPOJ NOGE S TRUPOM		
TONE LAPAJNE			IZR. DIRIGENT (RUDOLF) HALJA MUSLIMANK							NEM. SMUCAR (FLORIAN) ETIOP. KNEZJI NASLOV					SPANJE		BRIGA VOJV. MADZ. PESNIK (KAROLY)			
HORMON TREBUSNE SLINAVKE							SL. ILUSTRATOR (MILAN) NOVI SAD						ZBADLJIVOST ELDA VILER							
STRUPEN PLIN OSTREGA VONJA					VAS PRI SMARTNEM PRI LITIJ												LJUDSTVO V LAOSU			
GLAVNO MESTO GANE						INDIJSKI JELEN					AM. FILMSKA IGRALKA (LINDA)						NAJVEČJI HRVASKI OTOK			

RESITEV:
VODRANO:
TRIGLAV,
AVSTRALSKA,
RAZLIKA,
KLERKALIZEM,
OCCA,
ANATOMIJA,
ACAPE,
BULDOZER,
GEMA,
GOBAN,
ENO,
RUGOVA,
EVA,
ORO,
NAPAD,
OSA,
OSI,
LI,
VO,
TL,
BARSAL,
BECK,
SKRB,
INZULIN,
ERIC,
OSAVOST,
CIAN,
VINTARJEVEC,
LAO,
AKRA,
AKSIS,
EVANS,
KRK

NASVET PSIHOLOGA

Glava v pesku

Odrasli sin se noče odseliti

Mati trindvajsetletnega sina, ki se vedno zivi pri njej, ceprav je ze stiri leta zaposlen, ima dobro placo in dekle, s katerim se kar dobro razume, je vznemirjena, ker sin preprosto noce uvideti, da se bo nekoč moral odseliti. »Večno ne bo mogel ziveti pri meni, saj imam tudi jaz pravico do svojega zivljenja,« pravi. Rada bi se o tem pogovorila s sinom, ta pa se o tem sploh noce pogovarjati. »Bolj kot to pa me skrbi, ker imam občutek, kot bi to dobesedno izrinil iz sebe. Sploh se noce spomniti, da sva se domenila, da se bo osamosvojil, ko bo imel službo. Tudi tega dogovora se sploh ne spominja. Ali je to bolezen?« sprasuje bralka.

Ljudje, ki določene stvari preprosto izrinejo, niso tako redki, kot se na prvi pogled marsikomu dozdeva. Izrinjenje, ki se kaže pri mladenčcu, ni bolezen, ampak način reagiranja, ki v marsičem spominja na obnašanje noja, ko je v nevarnosti: takrat skrije glavo v pesek, da ne bi videl, kaj se dogaja okrog njega. Podobno ravna tudi ljudje. Če nastopi položaj, ki terja izživetje nekega čustva in bi bilo tako izživetje oteženo zaradi raznih dejavnikov, ki temu nasprotujejo, tedaj imamo dvoje možnosti: ali se bo posameznik spustil v boj s samim seboj in s svojim okoljem, in bo torej nastal konflikt, ali pa svojega nagona ne bo izživel, temveč ga bo kratko in malo izrinil iz zavesti. Izrinjanje je pravzaprav obrambni mehanizem. Fant ni pozabil na dogovor; izrinil ga je, saj mu prav gotovo ni bil prijeten, in dejstvo, da mati želi, da se osamosvoji, je bilo zanj se manj prijetno. To se ni zgodilo zgolj po naključju, tudi iz kaksnega bolezenskega vzroka ne. Preprosto mu ni do tega, da bi se odselil, ceprav se zaveda, da bi bil cas za osamosvojitve. Odločil se je za nojevo politiko. Vzrok za takšno politiko pa bralka najbrž pozna. Z vztrajnostjo in doslednostjo bo lahko potegnila sinovo glavo iz

peska in mu pomagala, pa tudi sebi, da bosta spregovorila o problemu, ki se mu sin izmika.

Priprava: Katarina Lavs

Spomini - bolečina ali radost?

Za marsikoga so spomini tisto, kar želi priklicati iz pozabe in pri tem podoživeti nekaj, kar je bilo in je zgolj se bolj ali manj obledel spomin. Tako kot so življenja ljudi različna, so različni tudi njihovi spomini. Nekateri lepsajo vsakdan, spet drugi oživljajo stiske in bolečine minulih dni. Ceprav ljudje radi zatrjujemo, kako dobro bi bilo nekatere dogodke preprosto izbrisati iz spomina, jih pozabiti, pa je marsikdo zaskrbljen ali celo v hujski stiski, če ugotovi, da postaja cedalje bolj pozabljiv.

Kaj sploh je pozabljenje? Najbolj preprosto bi na to vprašanje lahko odgovorili, da je pozabljenje proces, ki ga neposredno ne moremo opazovati in ki povzroča zmanjšanje spomina. Pri pozabljanju gre za zmanjšanje spomina; za stanje, ko se danes ne moremo opazovati in ki povzroča zmanjšanje spomina. Pri pozabljanju gre za zmanjšanje spomina; za stanje, ko se danes ne moremo opazovati in ki povzroča zmanjšanje spomina. Pri pozabljanju gre za zmanjšanje spomina; za stanje, ko se danes ne moremo opazovati in ki povzroča zmanjšanje spomina.

mo več truda, da se danes znova naučimo tisto, kar smo se v istih okoliscinah včeraj lažje znova naučili. Hunter v svojem delu Zmote in resnica o spominu omenja pet dejavnikov, ki povzročajo pozabljenje, in jih uvršča v dve široki kategoriji. V prvi imamo opravka s tako imenovanimi procesi ohranitve - retencije. To so procesi fiziološkega značaja, ki so povezani z ohranitvijo zdravja in celo življenja, ki služijo potrebam telesa po rasti in obnovi, okrepanju po utrujenosti in poskodbi. V tej kategoriji lahko povzroči pozabljenje propad organskih sprememb, ki jih ustvari učenje, in dejanska okvara ali bolezen možganov. Kljub številnim raziskavam o teh dveh vzrokih pozabljenja ne vemo veliko, zato so tudi tako pogoste spekulacije pri obravnavi »duševnih boleznik«, katerih del so »čudni spomini«.

Druga velika kategorija vzrokov pa se ne nanasa toliko na to,

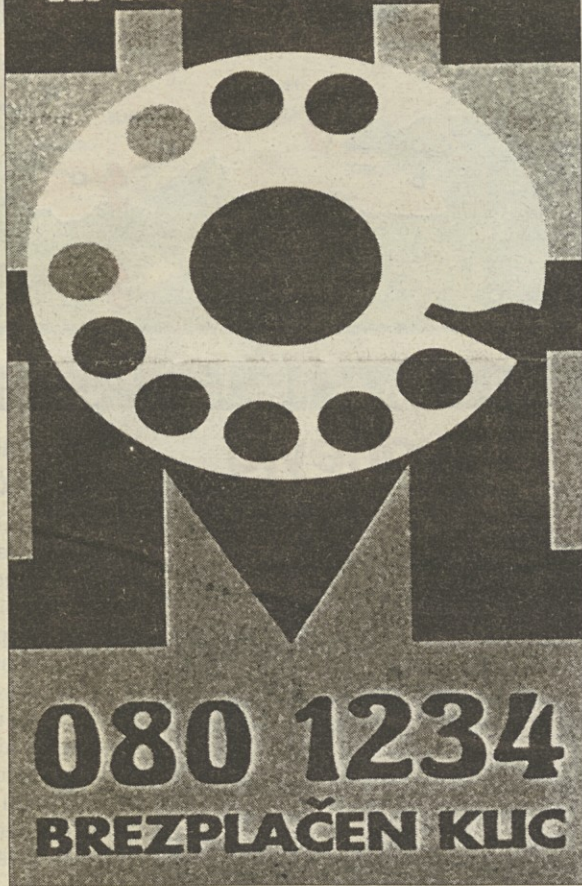
kaj se dogaja v cloveku, kakor na to, kaj se dogaja med clovekom in njegovim okoljem. To kategorijo bi lahko označili kot kategorijo procesov vedenja. V njej naletimo na tako imenovano retroaktivno interferenco, spremenjene razmere med spominjanjem in potlacitev. Vzrok, da pozabljam, ni en sam in pogosto se med seboj različni vzroki prepletajo. Priznati moramo, da ne poznamo se dovolj okoliscin, da bi lahko zanesljivo razsojali, za kaj v določenem primeru gre in za zdaj noben strokovnjak ne more dokončno ugotoviti specifičnega vzroka pozabljenja.

Ljudje, ki postanejo nestrpni do sebe in do drugih, če bi se česa radi spomnili, pa ne gre in ne gre, bi morali vedeti, da pozabljam tudi zato, ker tedaj, ko se skusamo nečesa spomniti, pogresamo določene okoliscine. Te okoliscine se deloma nanasajo na okolje, deloma pa na

odnos do spominske snovi. In če ustrezne okoliscine obnovimo, si s tem spominjanje olajšamo.

Spomini - bolj ali manj prijetni so del našega življenja. Marsicesa, kar smo se naučili in je nujno potrebno za naše življenje, ne želimo pozabiti. Seveda pa so tudi spomini, ki lepsajo življenje, ceprav nekateri trdijo, da se »od njih ne da ziveti«. Res, samo od lepih spominov ne moremo ziveti, lahko pa bolj polno živimo. In po drugi strani polnost življenja omogočajo tudi manj lepi spomini, ki jih ljudje pogosto potlacijo. »Bistvo potlacitve,« je rekel Freud, »je preprosto v tem, da skušamo nečemu preprediti dostop v zavest, obdržati določeno doživetje zunaj zavesti.« Potlačeni doživljaji so združeni s tesnobo in včasih jih je nujno priklicati, pa najsi bo to se tako boleče, saj po takem priklicu clovek lažje zaduha.

Telefon otrok in mladostnikov

»Hiša je bila takooo velika«

Ko sem pred leti obiskala vilo književnikov na Bledu, se mi je zdela veliko manjša kot takrat, ko sem v njej s svojo teto Izo preživela nekaj pocitniskih dni. Takrat sem imela osem let, bila sem zanično, rahitčno dekletce. O tej »veliki« vili sem strasansko rada pripovedovala in niso bili redki, ki so to mojo pripoved komentirali z besedami, da sem se vedno »nagnjena k pretiravanju«, bolj odkritosrcni so rekli, da lažem. To me je vedno spravljalo v stisko in v svoji psihološki praksi sem srečala ničkoliko ljudi s podobnimi stiskami. Da bi lahko clovek ublazil tovrstne stiske, bi moral - pa tudi tisti, ki ocenjujejo in komentirajo zgodbe iz otrostva - vedeti vsaj nekaj malega o vzrokih za predrugačen način dojmanja.

Med otroško dobo in odraslostjo se lahko naše dojemanje obsega kaksnega poslopja, pa najsi je to vila književnikov, sola, cerkev, bolnišnica, striceva hiša na deželi, kjer je pocitnikoval... spremeni na dva načina. Prvic se lahko poslopje zdi otroku vecje kot odras-

lemu zato, ker je otrok manjši. Hodniki se mu zdijo daljši, ker mora napraviti več korakov, da prispe do konca. Visji pa se mu zdi zato, ker mora bolj strmo nagniti glavo kvisku, če hoče videti strop, saj se mu zdi visok kakor nebo. Vrata so težja, ker se mora močnejše upirati vanje, da jih odpre. Kljuke so visje, ker se mora posteno stegniti, da jih doseže. Isto poslopje se lahko zdi otroku vecje kakor odraslemu zaradi otrokovega manjšega telesnega obsega in pa zato, ker si je doslej gradil osnovo za primerjave velikosti poslopij v utesnjenih okoliscinah. V poznejših letih clovek lahko obnovi svoje zgodnje doživljaje poslopja in tudi ljudi, dojam njegov obseg in njihovo »veličino« v sorazmerju s svojo lastno velikostjo v tisti dobi.

Ne gre toliko zato, da bi bilo njegovo doživetje, kakor se ga spominja, spačeno. Se manj, da bi namerno pretiraval ali celo lagal.

Doživetje je bilo pravilno v okviru primerjave, ki je pa zdaj ni več, saj so nakopičeni učinki vmesnih doživetij preoblikovali njego-

vo notranjo shemo. Zdi se mu, kot na rob tem vprašanjem primakne Ian M. I. Hunter, da se druga poslopja, s katerimi pride vsak dan v stik, niso tako skrcila, to pa zato, ker se njegovo dojemanje teh poslopij le pocasi spreminja, tako da te spremembe ne opazi.

V našem dojemanju sveta in ljudi okoli nas ni nič pasivnega ali neosebnega. Dogodke in ljudi zaznavamo v soglasju z vrsto naših preteklih doživetij in sedanjih potreb. Zenska, ki mi je vedno opisovala svojo mater kot veliko, močno zensko, večjo od očeta, je nekega dne »priznala«: »Moja mama sploh ni velika, toda kot otrok sem jo doživljala kot ogromno. Vedno je nekako zviska gledala na otroke in moza, ki je bil dve glavi večji od nje. Zelo rada nam je dajala naloge, kadar je stala na stolu in obešala zavese. Danes se mi zdi kot drobtinica. Nic večja od mene. Danes s svojega naslonjača govori nam otrokom in očetu. In če ji recemo, kako je bila včasih velika, z nasmehom odvrne, da samo takrat, ko je stala na stolu...«

NA MEJAH RAZUMA

Pilotske prikazni

Zgodilo se je toplega jesenskega dne leta 1972 v movirih Everglades na Floridi. Sončni zarki so se poigravali na vodni gladini. Topel južni veter je pihljaj med gostimi travami. Visoko na nebu sta se pilot Bob Loft in pomočnik Don Reppo pripravljala na pristanek letala Lockheed L. 1001 Tri-star, let 401 na progi New York-Miami. Vseh 176 potnikov si je pripenjalo varnostne pasove. Dan je bil ukaz za aktiviranje pristajalnih koles. Bob Loft je pogledal na instrumente in opazil, da se je zgodilo nekaj nepredvidenega, saj je ena od luck vztrajno utripala.

To je pomenilo, da sprednje kolo ni v pravilnem položaju. Postavil je letalo v položaj kroženja in vključil avtomatskega pilota. Medtem je Reppo skušal ugotoviti, če se je kolo res kje zataknilo. Obstajala je namreč možnost, da je odpovedala le lucka. Kapitan se je takrat obrnil na stolu, da bi preveril, če je lucka v redu. Medtem ko se je obračal, je po nesreči izključil avtomatskega pilota. Se vedno je bil zatopljen v kontrolno lucko, ko se je brez posebnega razloga obrnil in pogledal skozi prednje vetrobransko ste-

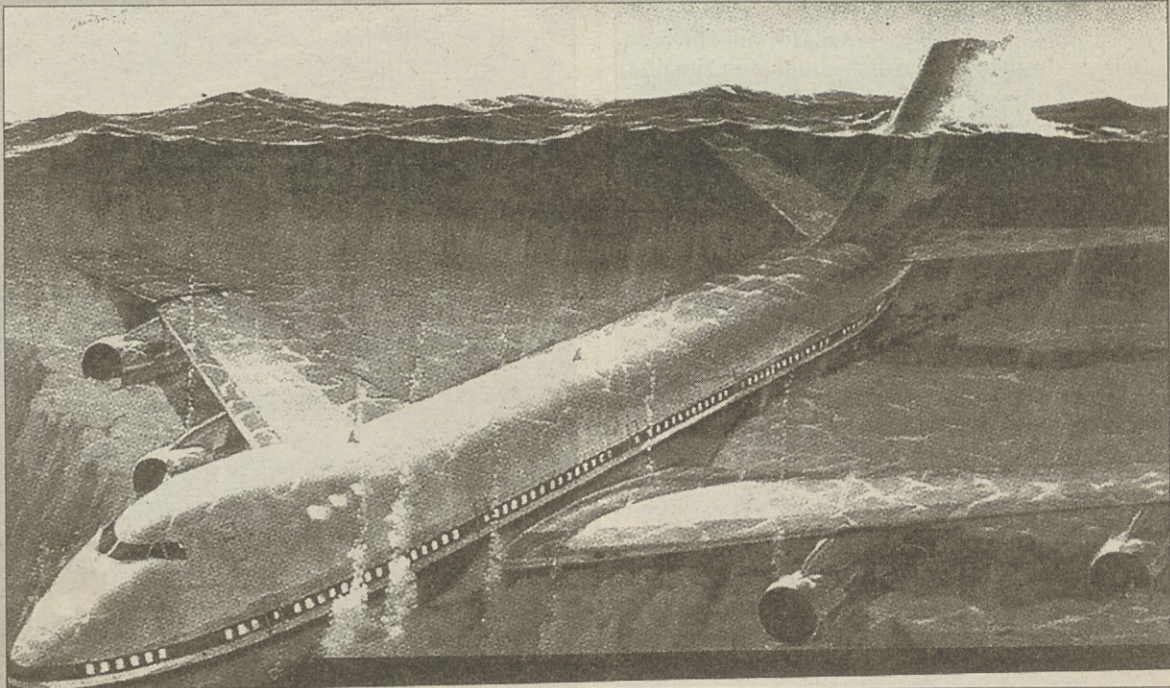
klo. En sam pogled na kontrolno plosco je zadostoval, da mu je postalo jasno, kaj se je zgodilo, vendar ni bilo vec casa, da bi napako popravil. Letalo je strmoglavilo v movcirje. Umrli so kapitan, pomočnik in 97 potnikov.

Letalo ni bilo povsem uničeno. Sedeži in kuhinja so ostali v precej dobrem stanju. Te dele so vrnili letalski družbi, ki jih je vgradila v drugo letalo istega tipa. Kuhinjo so vgradili v letalo st. 318, ki je poletelo v začetku 1973. Med potniki so bili tudi podpredsednik družbe »Eastern Airlines« in člani posadke, ki so se vračali z dela. V prvem razre-

du je podpredsednik odkril prazen sedež ob kapitanu letala, ki ni bil v uniformi. Sedel je in hotel zaceti pogovor. Ko se je kapitan obrnil k njemu, je v njem prepoznal Boba Lofta. Osupel podpredsednik je stekel v pilotsko kabino po pomoč. Toda ko se je vrnil s stevardeso, je bil sedež prazen.

Naslednja skrivnost se je zgodila med letom na Florido. Inženir je stopil v kabino, da bi pregledal naprave. Na stolu je sedel prikazen v uniformi. Ko so se mu oči privadile na poltemo, je v njej prepoznal Dona Reppa. Njegov glas je rekel: »Ni ti treba preverjati instrumentov. To sem opravil že jaz.«

Nekateri se naprej niso verjeli v zgodbo o prikaznih. Med njimi je bil tudi kapitan iz flote Eastern Airlinesa. Hotel se je o vsem na lastne oči prepričati, zato je pred poletom tega letala stopil v kabino. Tam je vanj gledal obraz Dona Reppa.

»Nikdar več se ne bo zgodila nesreča kaksnemu L1001. Ne bomo dopustili, da se zgodi kaj takega,« je zaslusal Reppov glas. Pozneje se je se en kapitan soočil z umrlimi letalci. Prav tako se je to zgodilo neki stevardesi. Porocila o teh nadnaravnih pojavih so raziskali v centru za

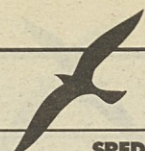
varnost letov. »Vsa poročila o teh dogodkih so napisali piloti in člani posadke, ki so absolutno zanesljivi ljudje z veliko letalskimi izkusnjami. Njihova poročila jemljemo z vsako resnostjo,« je izjavila Doris Enstrom, ki je bila v tem centru zadolžena za stike z javnostjo. »Vsa ta poročila smo

objavili v našem biltenu leta 1974.« Osemnajst mesecev po pojavu fantomske posadke je bil v letalu 318 opravljen nevsakdanji ritual. Drugi oficir tehničnega vzdrževanja, sicer tudi okultist, je dobil dovoljenje, da izvede ritual izganjanja hudice.

Posadka, vznemirjena za-

radi vse pogostejših prikazovanj umrlih pilotov, je pri tem glasno molila. V trenutku, ko je okultist poskropil letalsko kuhinjo s sveto vodo, sta se za hip prikazala lika obeh pilotov in takoj spet izginila. Takrat so ju videli zadnjic.

(B.K.)

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in srednjo Evropo se krepi območje visokega zračnega pritiska. V visinah k nam doteka malo hladnejši, a postopno bolj suh zrak.

Podatke pripravlja in posreduje Hidrometeorološki zavod.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.48 in
zaslo ob 19.01. Dan bo dolg
12 ur in 13 minut. Luna bo
vzšla ob 4.17 in zaslala ob
17.40.

TEMPERATURE MORJA IN REK

	°C		°C
Trst	21,0	Mura	13,8
Portoroz	21,0	Sava (Radovljica)	9,0
Poreč	21,0	Sora	11,6
Malinska	21,0	Ljubljana	12,4
Split	22,0	Soca	10,8
M. Lošinj	23,0	Paka Sostanj	14,0
Dubrovnik	22,0	Bohinjsko jezero	17,5

NAPOVED ZA POMORSTVO

Veter v slovenskem Primorju:
zjutraj:
SE 5 do 10 vozlov

popoldne:
NE 5 do 10 vozlov

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.55 najnižje -43 cm, ob 9.19 najvišje 42 cm, ob 15.25 najnižje -33 cm, ob 21.15 najvišje 35 cm.

Jutri: ob 3.22 najnižje -46 cm, ob 9.41 najvišje 48 cm, ob 15.52 najnižje -41 cm, ob 21.48 najvišje 39 cm.

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	15
1000 m	10
1500 m	7
2000 m	3
2500 m	1
2864 m	-2

BIOPROGNOZA

**Vpliv vremena na počutje
in razpoloženje ljudi bo
ugoden in spodbuden.**

VOX POPULI

Tudi velika reka je samo do morja slavna.

**Kdor ne spoštuje svojih
dolžnosti, nima tudi no-
benih pravic.**

DANES

Slovenija: Na Primorskem bo večinoma sončno, pihati bo zafila zmerna burja. Drugod bo delno jasno z zmerno oblačnostjo. Najvišje dnevne temperature bodo od 16 do 22° C.

Soslednje pokrajine: Ob Jadranu in v severni Italiji bo pretežno jasno, drugod zmerno oblačno a večinoma brez padavin.

JUTRI

V Sloveniji: V soboto bo delno jasno in nekoliko hladneje, na Primorskem bo pihala burja.

Obeti: V nedeljo bo večinoma suho.

SVET / SLIKA PRI SLIKI ... ZGODBA PRI ZGODBI ... PA ŠE RES JE

DNK zvezdnikov v obesku ogrlice

WASHINGTON - Nekateri ljudje so pripravljeni plačati pravo premoženje za avtogram tega ali onega zvezdnika. Kaj bi storili, ko bi bilo mogoče kupiti DNK najslavnejših osebnosti od Napoleona do Jamesa Deana? Ameriška družba Stargene bo kmalu nudila prav to. Pripravlja namreč vrsto proizvodov - ogrlic, broš, zapestnic - z drobcem DNK slavnih osebnosti. Podjetje sta ustanovila Nobelov nagrajenec za kemijo Kary Mullis, ki je iznesel revolucionarni postopek za pridobivanje velikih količin DNK iz drobcev človekovih ostankov, in Jonh Reznikoff, lastnik najbogatejše zbirke las slavnih osebnosti (Lincolna, Napoleona, Lizeta, Marilyn Monroe in še stotine drugih). Prav ti lasje bodo vir, iz katerega bo družba Stargene črpala DNK in ga nato reproducirala s posebnim postopkom, ki ga je iznesel nobelovec. DNK bodo nato prodajali v sintetičnih dragih kamnih, ki so jim dali ime »genestones« (genetski kamni) in iz katerih bodo izdelovali nakit, ki bo stal najmanj sto dolarjev. Sporno pobudo so že poimenovali »Jurski Hollywood«.

Grace Kelly bo nasledila Naomi

NEW YORK - Ameriški tednik National Enquirer poroča o dogodku leta, ki bo za monaško državico celo najpomembnejši dogodek v zadnjih 40 letih, odkar je iz Hollywooda prispela Grace Kelly, ki je nato postala princesa. Tokrat bi princesa utegnila postati najslavnejša »crna Venera« sveta, supermodel Naomi Campbell, ki je po pisanju tednika privolila v poroko s princem Albertom. Povrhu vsega pa je godrnjav očka Ranieri sinu menda dal svoj blagoslov. Pravijo, da sprva ni bil navdušen, nato pa je spoznal Naomi in njeno mamo Valerie, ki sta ga prevzeli s svojo duhovitostjo. Par naj bi se poročil spomladi, in to v katedrali, zato se podložniki menda že navdušeno pripravljajo. Naomi in Albert sta se spoznala maja, odtlej pa so ju pogosto zasacili skupaj na različnih koncih sveta. Naomi je v preteklosti imela več slavnih zarokencev (Sylvester Stallone, Robert De Niro, Mike Tyson in Adam Clayton), pa tudi Albert slovi po tem, da zelo ceni lepe ženske. Med njegovimi zadnjimi ljubavicami je bila tudi nemška manekenka Claudia Schiffer.

Televizijskemu stolpu v Sydneyju ne morejo do živega niti strele

Ljudje v televizijskem stolpu v Sydneyju zaradi najsodobnejšega strelovoda ne občutijo udarcev strel (AP)

Intenzivni spolni odnosi lahko škodijo očem

WASHINGTON - Trditve iz 19. stoletja, da pretriranje v spolnosti lahko povzroci slepoto, so delno utemeljene. Seveda zaradi spolnega pretriranja se ni nihce oslepel, revija ameriskih okulistov pa je navedla šest primerov oseb, ki so zasno oslepele na eno oko. Zdravniki so ugotovili, da je slo za starejše osebe, ki so med intenzivnim orgazmom mižale, tako da se je v obeh poveal krvni pritisk. Strah je torej ne-utemeljen, prevsem za najstnike, ki so jih nekoč stršili s slepoto.

Nenavadna kavarna

STOCKHOLM - Luteranska cerkev v švedskem Göteborgu bo odprla kavar-
no za prostitutke v mestni četrti Rose-
lund, tako da bodo imele kraj, kjer se
bodo lahko zbiralale in pokramljale s ko-
legicami. Kavarno bodo vodile »upo-
kocene«
prostitutke, v njej pa bodo de-
lili tudi brezplačne kondome in ljudi
seznanjali o spolnih boleznih.

»Čudež« v Indiji

NEW DELHI - Policija v New Delhiju je v pripravljenosti, ker se je prejšnjo noč v številnih hindujskih templjih zgodil čudež. Kipi bogov Sive, Parvati in Ganesa, ki jim v tem obdobju v usta vlivajo mleko, so nepojasnjeno zaceli vsrkavati ogromne količine mleka. Policijo skrbi, da ne bi ta »čudež« povzročil neredov med hindujskimi skrajneži. Za zdaj je povzročil le podrazitev mleka, oblasti pa niso sporocile, ali bodo ta »čudež« znanstveno preverile.

Letalo kot reklama

ZENEVA - Minili so časi, ko so na letalih izbranim potnikom ponujali sampanjec in vrhunske jedi. Svicarjem se je namreč porodila zamisel, ki bo povzročila pravo revolucijo v letalskih prevozihi. Na trupu enega od letal švicarske družbe Crossair se bo v prihodnje bohotal orjaski napis »McDonalds«, v zameno pa bodo na letalu brezplačno delili hamburgerje, praženi krompir in kokakolo.